

VIEŠOJI ĮSTAIGA NACIONALINIS KRAUJO CENTRAS

**VIEŠOSIOS ĮSTAIGOS
NACIONALINIO KRAUJO CENTRO
2013 METŲ VEIKLOS ATASKAITA**

2014 metai

TURINYS

I.	Įvadas.....	3
II.	Struktūra ir personalas.....	7
III.	Donorų telkimas ir kraujo paėmimas.....	13
IV.	Kraujo laboratorinis ištyrimas.....	20
V.	Kraujo ir kraujo komponentų ruošimas, nurašymas ir išdavimas.....	22
VI.	Farmacinė veikla.....	26
VII.	Kokybės kontrolė.....	27
VIII.	Auditai, išoriniai tikrinimai.....	38
IX.	Korupcijos prevencija.....	38
X.	Viešieji pirkimai.....	39
XI.	Ūkinė veikla.....	40
XII.	Finansinė ir ekonominė veikla.....	41
XIII.	Kiekybiniai ir kokybiniai VšĮ Nacionalinio kraujo centro 2013 metų veiklos vertinimo rodikliai	44
XIV.	Išvados.....	46

I. ĮVADAS

Viešoji įstaiga Nacionalinis kraujo centras Juridinių asmenų registre įregistruota 2003 m. gruodžio 23 d. VšĮ Nacionalinio kraujo centro įstatai patvirtinti Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. gruodžio 12 d. įsakymu Nr. V-739 “Dėl viešosios įstaigos Nacionalinis kraujo centras įstatų patvirtinimo”.

VšĮ Nacionalinio kraujo centro adresas: Žolyno g. 34, LT 10210 Vilnius, tel. (8~5) 239 2444, faksas: (8~5) 239 2442, įstaigos kodas 126413338, įstaigos internetinės svetainės adresas: www.kraujodonoryste.lt.

Viešosios įstaigos Nacionalinio kraujo centro (Įstaigos) savininkas – Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija.

Įstaigos dalininko teises ir pareigas įgyvendina Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija. Nauji Įstaigos dalininkai nepriimami, dalininkų teisės neperleidžiamos.

Įstaiga yra pelno nesiekiantis ribotos civilinės atsakomybės juridinis asmuo. Įstaiga pagal savo prievoles atsako tik jai nuosavybės teise priklausančiu turtu. Įstaiga neatsako pagal savininko prievoles, o savininkas neatsako pagal Įstaigos prievoles, išskyrus įstatymuose numatytus atvejus.

Viešosios įstaigos Nacionalinis kraujo centras filialai įsteigti Klaipėdoje ir Panevėžyje:

- VšĮ Nacionalinio kraujo centro Klaipėdos filialo adresas: Naikupės g. 28, LT 93194, Klaipėda, tel. (8~46) 36 5305, faksas: (8~46) 36 5181, įstaigos kodas 300131586.

- VšĮ Nacionalinio kraujo centro Panevėžio filialo adresas: Nemuno g. 75, LT 37355, Panevėžys, tel./faksas (8~45) 43 0813, įstaigos kodas 300131636.

2013 m. Šiauliuose pradėjo veikti VšĮ Nacionalinio kraujo centro mobilus punktas. Šiauliuose paimtas kraujas į komponentus perdirbamas VšĮ Nacionalinio kraujo centro Panevėžio filiale.

Filialai nėra juridiniai asmenys – VšĮ Nacionalinis kraujo centras atsako pagal filialų prievoles ir filialai atsako pagal VšĮ Nacionalinio kraujo centro prievoles. Filialai savo veiklą koordinuoja ir derina su VšĮ Nacionaliniu kraujo centru, filialo veiklos bei finansinę atskaitomybę teikia VšĮ Nacionaliniam kraujo centrui ir kitoms institucijoms teisės aktuose nustatyta tvarka.

VšĮ Nacionalinis kraujo centras panaudos pagrindais valdo turtą, kurį VšĮ Nacionaliniam kraujo centrui 10 metų laikotarpiui perdavė VšĮ Nacionalinio kraujo centro steigėjas – Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija pagal Valstybės turto panaudos sutartis, sudarytas 2010 metais.

VšĮ Nacionalinio kraujo centro Panevėžio filialas įsikūręs patalpose, kurias VšĮ Nacionalinis kraujo centras pagal panaudos sutartį nuomoja iš VšĮ Panevėžio miesto poliklinikos.

Viešoji įstaiga Nacionalinis kraujo centras yra Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos iš valstybės turto įsteigta viešoji asmens sveikatos priežiūros ne pelno įstaiga (toliau – Įstaiga), teikianti asmens sveikatos priežiūros paslaugas ir paslaugas, reikalingas asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimui užtikrinti (aprūpina asmens sveikatos priežiūras įstaigas konservuotu krauju, jo komponentais bei kraujo preparatais).

Pagrindinis įstaigos veiklos tikslas – gerinti Lietuvos gyventojų sveikatą, mažinti gyventojų sergamumą ir mirtingumą aprūpinant sveikatos priežiūros įstaigas krauju, kraujo komponentais ir vaistiniais preparatais.

Pagrindinės Įstaigos veiklos sritys ir rūšys:

- kraujo donorystės veikla (kraujo perpylimo įstaigų ir kraujo bankų veikla): telkti donorus ir vykdyti jų medicininę atranką, rinkti donorų kraują ir jo sudedamąsias dalis ir perdirbti į kraujo komponentus bei pagal pasirašytas sutartis jais aprūpinti Lietuvos Respublikos asmens sveikatos priežiūros įstaigas; skatinti neatlygintą kraujo donorystę;

- medicinos laboratorijų veikla: atlikti privalomuosius tyrimus kraujo ir kraujo sudedamųjų dalių donorams, teikti mokamas laboratorinių tyrimų paslaugas Lietuvos Respublikos asmens sveikatos priežiūros įstaigoms, gyventojams bei kitiems užsakovams.

Kitos įstaigos veiklos sritys:

- vaistinių preparatų gamyba pagal Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos prie Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – VVKKT) išduotą licenciją;

- vaistinių preparatų didmeninis platinimas asmens sveikatos priežiūros įstaigoms ir vaistinėms;

- įstaigoje surinktos ir klinikiniam tikslams nepanaudotos plazmos pardavimas sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka;

- mokamų asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimas sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka;

- duomenų apie kraujo donorus, kraujo komponentus ir preparatus kaupimas bei analizė;

- kitos įstatymais neuždraustos veiklos vykdymas.

VšĮ Nacionalinio kraujo centro:

- **misija** - nuolat ir laiku aprūpinti Lietuvos asmens sveikatos priežiūros įstaigų pacientus saugiu krauju, jo komponentais ir preparatais;

- **vizija** - tapti kraujo centru, atitinkančiu Europos Sąjungos reikalavimus kraujo centrams ir jų veiklai, ruošiančiu saugų kraują, jo komponentus ir preparatus iš neatlygintinių kraujo donorų bei atitinkančius Europos Sąjungos kokybės standartus;

- **tikslas** - gerinti Lietuvos gyventojų sveikatą, sumažinti gyventojų sergamumą ir mirtingumą, aprūpinant sveikatos priežiūros įstaigas krauju, jo komponentais ir preparatais, skatinti nemokamą kraujo donorystę.

VšĮ Nacionalinio kraujo centro vadovybė išsipareigoja:

- užtikrinti VšĮ Nacionalinio kraujo centro vykdomos veiklos produktų ir paslaugų klientams teikimą pagal jų poreikius bei galiojančių teisės aktų ir normatyvinių dokumentų reikalavimus;

- užtikrinti teikiamų paslaugų prieinamumą ir priimtinumą visoms Lietuvos sveikatos priežiūros įstaigoms bei visiems į kraujo centrą besikreipiantiems asmenims;

- naudoti tik tokias technologijas ir darbo priemones, kurios nustatyta tvarka aprobuotos ir leistos naudoti Lietuvoje;

- įtvirtinti griežtus kokybės ir saugos standartus, kad būtų užtikrintas surinkto žmogaus kraujo ir jo komponentų atitikimas reikalavimams;

- užtikrinti asmenų, besikreipiančių į kraujo centrą ar kraujo centro filialus, donorų, recipientų, gydymo įstaigų, klientų saugumą bei galimybę reikšti savo pageidavimus, skundus ir teisėtus reikalavimus;

- užtikrinti su klientu ir donoru susijusių duomenų konfidencialumą;

- įgyti kuo didesnę VšĮ Nacionalinio kraujo centro teikiamų paslaugų vartotojų pasitikėjimą;

- užtikrinti kraujo centro darbuotojams saugias darbo sąlygas;

- sudaryti sąlygas kraujo centro darbuotojams kelti savo kvalifikaciją;

- palaikyti kokybės vadybos sistemą, užtikrinančią kraujo donorystės įstaigų kokybės sistemos standartų ir specifikacijų bei kraujo vaistinių preparatų reikalavimų įgyvendinimą, taikant kokybės planavimą, jos kontrolę, užtikrinimą ir tobulinimą pačioje kokybės sistemoje, geros praktikos ir geros gamybos praktikos principus;

- į VšĮ Nacionaliniame kraujo centre įdiegtos kokybės vadybos sistemos gerinimą, palaikymą bei reikiamų dokumentų ruošimą įtraukti kuo daugiau kraujo centro darbuotojų, tam skiriant reikiamus išteklius;

- dirbti kokybiškai ir pilnai atsakyti už savo darbo rezultatus;

- skatinti ir propaguoti neatlygintinę kraujo donorystę, didinti donorų visuomenės pripažinimą.

Viešoji įstaiga Nacionalinis kraujo centras ir kraujo centro filialai turi licencijas bei pažymėjimus, reikalingas kraujo centro įstatuose bei filialų nuostatuose numatytai veiklai vykdyti:

VšĮ Nacionaliniam kraujo centrui 2005 m. vasario 1 d. išduota Įstaigos asmens sveikatos priežiūros licencija Nr. 2913, suteikianti teisę teikti kraujo donorystės ir laboratorinės diagnostikos paslaugas bei atlikti tyrimus, nurodytus licencijoje. Veikla vykdoma adresais: Žolyno g. 34, Vilniuje, Nemuno g. 75, Panevėžyje ir Naikupės g. 28, Klaipėdoje.

VšĮ Nacionalinis kraujo centras ir kraujo centro filialai Klaipėdoje ir Panevėžyje turi Visuomenės sveikatos centrų išduotus Leidimus – higienos pasus.

Teisę VšĮ Nacionaliniam kraujo centrui užsiimti farmacine veikla – vaistinių preparatų gamyba – suteikia Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos prie Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos 2005-11-17 d. išduota Gamybos licencija Nr. 0561.

Teisę VšĮ Nacionaliniam kraujo centrui užsiimti didmeniniu platinimu suteikia Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos prie Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos 2010-12-21 d.

išduota Didmeninio platinimo licencija Nr. 0818. Licencijos objektas – žmonėms skirti vaistiniai preparatai.

Tai, kad vaistų gamyba ir kontrolė VšĮ Nacionaliniame kraujo centre atitinka Europos Sąjungos direktyvos 91/356/EEB reikalavimus, patvirtina Geros gamybos praktikos pažymėjimas Nr. LT/04H/2011 (Certificate of GMP compliance of a manufactured).

VšĮ Nacionaliniame kraujo centre įdiegta ir veikia kokybės vadybos sistema, atitinkanti tarptautinio standarto ISO 9001:2008/LST EN ISO 9001:2008 reikalavimus. Sritis – kraujo komponentų ir preparatų gamyba ir jų tiekimas sveikatos priežiūros įstaigoms.

Sveikatos priežiūros kokybės užtikrinimas ir gerinimas, neatlygintinos kraujo donorystės skatinimas yra vienas iš VšĮ Nacionalinio kraujo centro ir kraujo centro filialų prioritetų.

VšĮ Nacionalinio kraujo centro ir kraujo centro filialų direktorių įsakymais paskirti už kraujo donorystės veiklą atsakingi kvalifikuoti asmenys VšĮ Nacionaliniame kraujo centre ir kraujo centro filialuose, VšĮ Nacionaliniame kraujo centre paskirti kvalifikuotas asmuo gamybai, farmacinės veiklos vadovas bei asmuo, atsakingas už farmakologinį budrumą.

Įstaiga savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, Sveikatos priežiūros įstaigų, Sveikatos sistemos, Sveikatos draudimo, Viešųjų įstaigų, Farmacinės veiklos, Kraujo donorystės ir kitais įstatymais, reglamentuojančiais kraujo donorystės įstaigų veiklą, Europos farmakopėjos reikalavimais, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymais, Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos prie Sveikatos apsaugos ministerijos viršininko įsakymais, VšĮ Nacionalinio kraujo centro įstatais, VšĮ Nacionalinio kraujo centro Klaipėdos ir Panevėžio filialų nuostatais, VšĮ Nacionalinio kraujo centro direktoriaus, kraujo centro filialų direktorių įsakymais, kitais norminiais teisės aktais, reglamentuojančiais kraujo donorystės įstaigų veiklą.

VšĮ Nacionalinis kraujo centras asmens sveikatos priežiūros įstaigoms kraują, jo komponentus ir preparatus teikia sutarčių su šiomis įstaigomis pagrindu. Sveikatos priežiūros įstaigos, siekdamos įsigyti joms reikalingus kraujo produktus, vykdo viešojo pirkimo procedūras.

VšĮ Nacionalinis kraujo centras sutarties su Vilniaus teritorine ligonių kasa pagrindu 2013 metais gavo tikslines lėšas donorų kompensacijoms bei lėšas Neatlygintinos kraujo donorystės programos įgyvendinimui.

VšĮ Nacionaliniame kraujo centre ruošiamas konservuotas kraujas ir perdirbamas į šiuos kraujo komponentus: eritrocitus be leukocitų - trombocitų sluoksnio pridėtiniame tirpale; eritrocitus be leukocitų pridėtiniame tirpale; nuplautus eritrocitus; šviežiai šaldytą plazmą; trombocitus, gautus iš konservuoto kraujo; krioprecipitatą, kraujo centre ruošiami afereziniai trombocitai.

VšĮ Nacionaliniame kraujo centre atliekami recipiento kraujo imunoematologinis ištyrimas, recipiento ir donoro kraujo suderinamumo mėginiai; infekcinių žymenų – ŽIV Ag/Ak, anti HCV, HbsAg ir Syphilis TP nustatymas mikrodalelių surišimo ir chemiliuminescencinės detekcijos metodu; hepatito B DNR, hepatito C RNR, ŽIV 1 RNR nustatymas transkripcijos medijuotos amplifikacijos metodu.

VšĮ Nacionalinis kraujo centras teikia mokamas paslaugas fiziniams ir juridiniams asmenims vadovaujantis VšĮ Nacionalinio kraujo centro direktoriaus įsakymu patvirtinta tvarka, kuri parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos ministro norminiais teisės aktais.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2008 m. balandžio 29 d. įsakymu Nr. V-338 “Dėl minimalių asmens sveikatos priežiūros paslaugų kokybės reikalavimų aprašo tvirtinimo”, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2012 m. lapkričio 22 d. įsakymu Nr. V-1063 “Dėl kraujo donorystės įstaigų ir ligoninių kraujo bankų geros praktikos nuostatų patvirtinimo”, VšĮ Nacionaliniame kraujo centre įdiegta ir veikia kokybės vadybos sistema, atitinkanti tarptautinio standarto ISO 9001:2008/LST EN ISO 9001:2008 reikalavimus, į šią sistemą integruoti Geros gamybos praktikos bei Geros praktikos nuostatos ir reikalavimai.

Pagrindiniai VšĮ Nacionalinio kraujo centro kokybės sistemos elementai yra šie: nustatyta ir patvirtinta VšĮ Nacionalinio kraujo centro organizacinė struktūra; nustatyti ir dokumentuoti veiklos procesai; parengti ir patvirtinti pareigybių aprašymai, apibrėžiantys pareigybių funkcijas, atsakomybę, teises ir pareigas; nustatyti reikalavimai personalui, mokymo ir tobulinimo programos;

kokybės vadybos sistemos dokumentai, apimantys specifikacijas, procedūrų aprašus, instrukcijas, duomenų įrašus, kurie rengiami, saugomi, peržiūrimi ir keičiami VŠĮ Nacionaliniame kraujo centre nustatyta tvarka; nustatyti reikalavimai higienai, įrangai, patalpoms; užtikrinta nuolatinė kokybės reikalavimų laikymosi kontrolė; atliekami vidiniai ir išoriniai patikrinimai (auditai, inspektavimai).

VŠĮ Nacionaliniame kraujo centre įdiegta ir veikiančia kokybės vadybos sistema siekiama užtikrinti Lietuvos asmens sveikatos priežiūros įstaigų aprūpinimą kokybiškais ir saugiais kraujo komponentais ir kraujo preparatais, kokybišką donorų, tiekėjų ir klientų aptarnavimą, kuris paremtas profesine kraujo centro darbuotojų kvalifikacija bei etika. Kokybės sistemos principų įgyvendinimas ir kokybės valdymas remiasi geros gamybos praktikos pagrindiniais principais bei donorų ir klientų pateiktų pastabų ir pageidavimų dėl teikiamos produkcijos ir paslaugų kokybės ir kiekio analize.

VŠĮ Nacionaliniame kraujo centre patvirtinti kokybės vadybos sistemos dokumentai – Kokybės vadovas, Geros vaistų platinimo praktikos kokybės vadovas, procedūrų aprašai, instrukcijos, specifikacijos, apimantys visą kraujo centro vykdomą veiklą. Siekiama maksimaliai reglamentuoti visas veiklos sritis, procesus, vykdomus VŠĮ Nacionaliniame kraujo centre. Kraujo centro bei filialų skyrių vedėjai, specialistai ruošia patys arba dalyvauja ruošiant kokybės vadybos sistemos dokumentus bei palaikant įdiegtą kokybės vadybos sistemą. Visi atsakingi darbuotojai pagal kompetenciją ir kiekvienam darbuotojui pavestas atlikti funkcijas ir pareigas, nurodytas pareigybės aprašymuose, pasirašytinai supažindinami su patvirtintais kokybės vadybos sistemos dokumentais. Kiekvieną procesą, veiklos sritį reglamentuojantys išorės ir centro vidaus dokumentai laikomi darbo vietose, kuriose atliekamas konkretus darbas. Už šių dokumentų valdymą skyriuose ir grupėse atsakingi atitinkamai skyrių vedėjai. Už procedūrų aprašų, instrukcijų, specifikacijų valdymą (saugojimą, paskirstymą, nebegaliojančių dokumentų surinkimą) atsakingas VŠĮ Nacionalinio kraujo centro Teisės ir valdymo skyriaus vyriausiasis specialistas, filialuose už šią veiklą taip pat paskirti atsakingi asmenys.

Už kraujo centre teikiamų paslaugų kokybės kontrolę, vertinimą ir gerinimą bei šių procesų nenutrūkstamumą atsako skyrių vedėjai bei asmeniškai kiekvienas darbuotojas jam suteiktų teisių ir įgaliojimų, nurodytų kiekvieno darbuotojo pareigybės aprašyme, ribose.

Valdant kokybės vadybos sistemą bei gerinant jos rezultatyvumą, VŠĮ Nacionalinio kraujo centro vykdoma veikla suskirstyta į procesus, paskirtas kiekvieno proceso šeimininkas ir jį pavaduojantis asmuo.

Tam, kad užtikrinti kokybišką kraujo centro veiklą, siekiama:

- teikti VŠĮ Nacionalinio kraujo vykdomos centro veiklos produktus ir paslaugas klientams pagal jų poreikius bei galiojančių teisės aktų ir normatyvinių dokumentų reikalavimus;
- užtikrinti teikiamų paslaugų prieinamumą ir priimtinumą visoms Lietuvos asmens sveikatos priežiūros įstaigoms bei visiems į kraujo centrą besikreipiantiems asmenims;
- naudoti tik tokias technologijas ir darbo priemones, kurios nustatyta tvarka aprobuotos ir leistos naudoti Lietuvoje;
- užtikrinti asmenų, besikreipiančių į VŠĮ Nacionalinį kraujo centrą ar kraujo centro filialus, donorų, recipientų, gydymo įstaigų, klientų saugumą bei galimybę reikšti savo nuomonę, pageidavimus, skundus ir teisėtus reikalavimus;
- įgyti kuo didesnę VŠĮ Nacionalinio kraujo centro teikiamų produktų ir paslaugų vartotojų pasitikėjimą;
- užtikrinti kraujo centro darbuotojams saugias darbo sąlygas;
- sudaryti sąlygas kraujo centro darbuotojams kelti savo kvalifikaciją;
- VŠĮ Nacionalinio kraujo centro direktoriaus teisės aktais reglamentuoti visus centre vykdomus procesus ir visas veiklos sritis;
- į kokybės vadybos sistemos gerinimą, palaikymą bei reikiamų dokumentų ruošimą įtraukti kiek įmanoma daugiau kraujo centro darbuotojų;
- dirbti kokybiškai ir pilnai atsakyti už savo darbo rezultatus;
- skatinti neatlygintą kraujo donorystę;
- užtikrinti tinkamą finansinę apskaitą bei atskaitomybę.

Tiek įstaigos veiklos, tiek vidaus kontrolės sistemos gerinimas yra nenutrūkstamas procesas, todėl kraujo centre šie klausimai nuolat aptariami, atliekami auditai.

VŠĮ Nacionaliniame kraujo centre ir kraujo centro filialuose auditus atlieka VŠĮ Nacionalinio

kraujo centro direktoriaus įsakymu sudaryta vidaus auditorių grupė.

VšĮ Nacionalinio kraujo centro ir jo filialo tikslus ir uždavinius įgyvendina kraujo centro personalas. Kiekvienas darbuotojas pagal kompetenciją atsakingas už jam pavestos veiklos (funkcijų) atlikimą. Už VšĮ Nacionaliniame kraujo centre ir kraujo centro filialuose vykdomos veiklos kontrolę pagal savo kompetenciją atsakingi asmenys, nurodyti procedūros aprašų ir instrukcijos skyriuose „Atsakomybė“.

Kiekvieno darbuotojo pareigos, teisės ir atsakomybė nurodyta jo pareigybės aprašyme, skyrių ar grupių veikla reglamentuota skyrių ar grupių veiklos nuostatuose.

VšĮ Nacionalinio kraujo centro ir kraujo centro filialų darbuotojams sudarytos tinkamos sąlygos atlikti jiems pavestą darbą (funkcijas). Sudarant prekių, paslaugų ar darbų pirkimų planus, numatoma pirkti priemones, užtikrinančias ir gerinančias darbuotojų darbo sąlygas, atsižvelgiant į centro finansines galimybes įsigyjama nauja įranga, vykdomi kraujo centro patalpų remonto darbai.

Donorų atranka, kraujo ruošimas, kraujo laboratorinis ištyrimas, kraujo komponentų gamyba, išleidimas, išdavimas į asmens sveikatos priežiūros įstaigas, plazmos, skirtos perdirbimui į kraujo preparatus priėmimas, apskaita, saugojimas, perdavimas, kraujo preparatų priėmimas, apskaita, laikymas, išleidimas, išdavimas į asmens sveikatos priežiūros įstaigas, procedūrų aprašų, instrukcijų, specifikacijų rengimas bei kitų atliekamų darbų kokybė užtikrinama vykdant Lietuvos Respublikos įstatymus, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimus, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymus, Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos prie Sveikatos apsaugos ministerijos direktoriaus įsakymus, Europos farmakopėjos reikalavimus, VšĮ Nacionalinio kraujo centro direktoriaus, kraujo centro filialų direktorių įsakymus, tarptautinius reikalavimus kraujo produktų kokybei bei saugumui ir kitus teisės aktus.

VšĮ Nacionalinio kraujo centro valdymo organas yra kraujo centro Administracija, personalinė Administracijos sudėtis tvirtinama VšĮ Nacionalinio kraujo centro direktoriaus įsakymu. Administracija savo darbą organizuoja ir kraujo centro veiklą koordinuoja vadovaudamasi VšĮ Nacionalinio kraujo centro direktoriaus (Administracijos vadovo) įsakymu patvirtintu Administracijos darbo reglamentu. Kraujo centre sudaryta Stebėtojų taryba, kuri yra patariamasis organas.

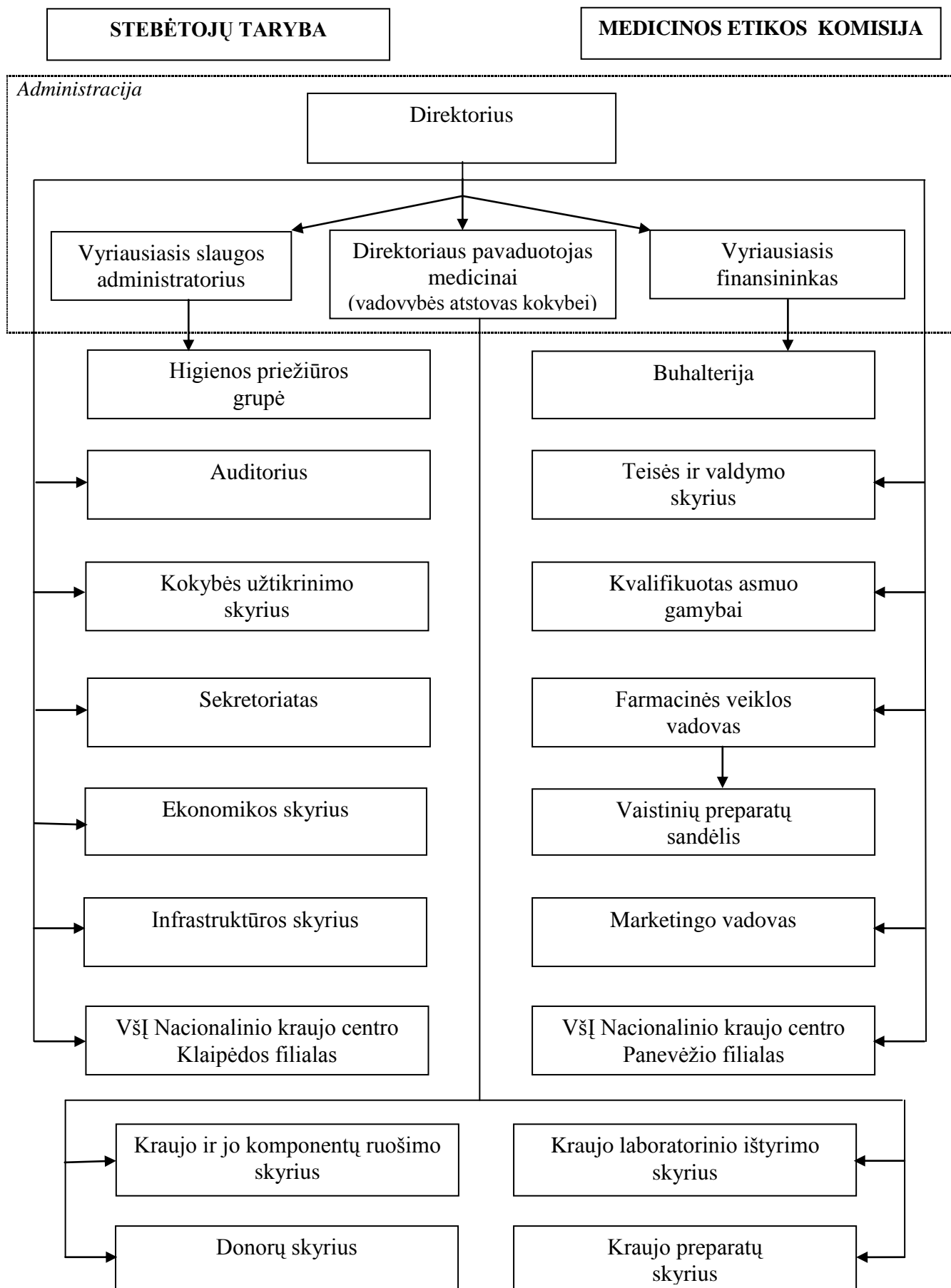
Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2013 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. V-457 patvirtintos VšĮ Nacionalinio kraujo centro 2013 m. siektinos veiklos užduotys, VšĮ Nacionalinio kraujo centro direktoriaus įsakymu patvirtinti VšĮ Nacionalinio kraujo centro tikslai siektinų veiklos užduočių įvykdymui.

II. STRUKTŪRA IR PERSONALAS

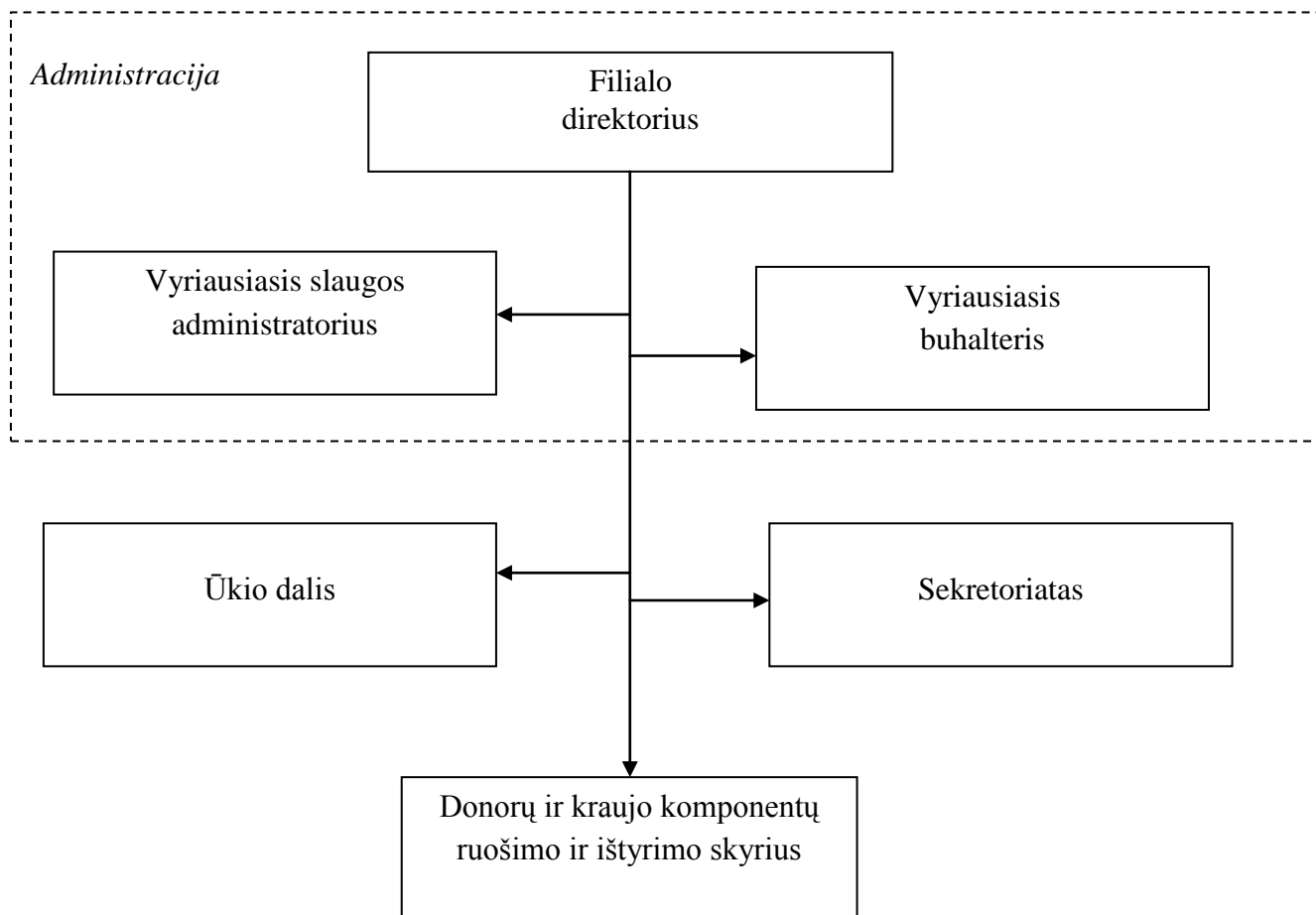
Vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2012 m. lapkričio 30 d. įsakymu Nr. V-1090 “Dėl viešosios įstaigos Nacionalinio kraujo centro įstatų patvirtinimo” patvirtintų viešosios įstaigos Nacionalinis kraujo centras įstatų nuostatomis, kraujo centro direktoriui suteikta teisė nustatyti darbuotojų etatus bei įstaigos vidinę struktūrą.

1 – 3 paveiksluose pateikiama VšĮ Nacionalinio kraujo centro ir VšĮ Nacionalinio kraujo centro Panevėžio ir Klaipėdos filialų struktūros 2013 m. gruodžio 31 dienai.

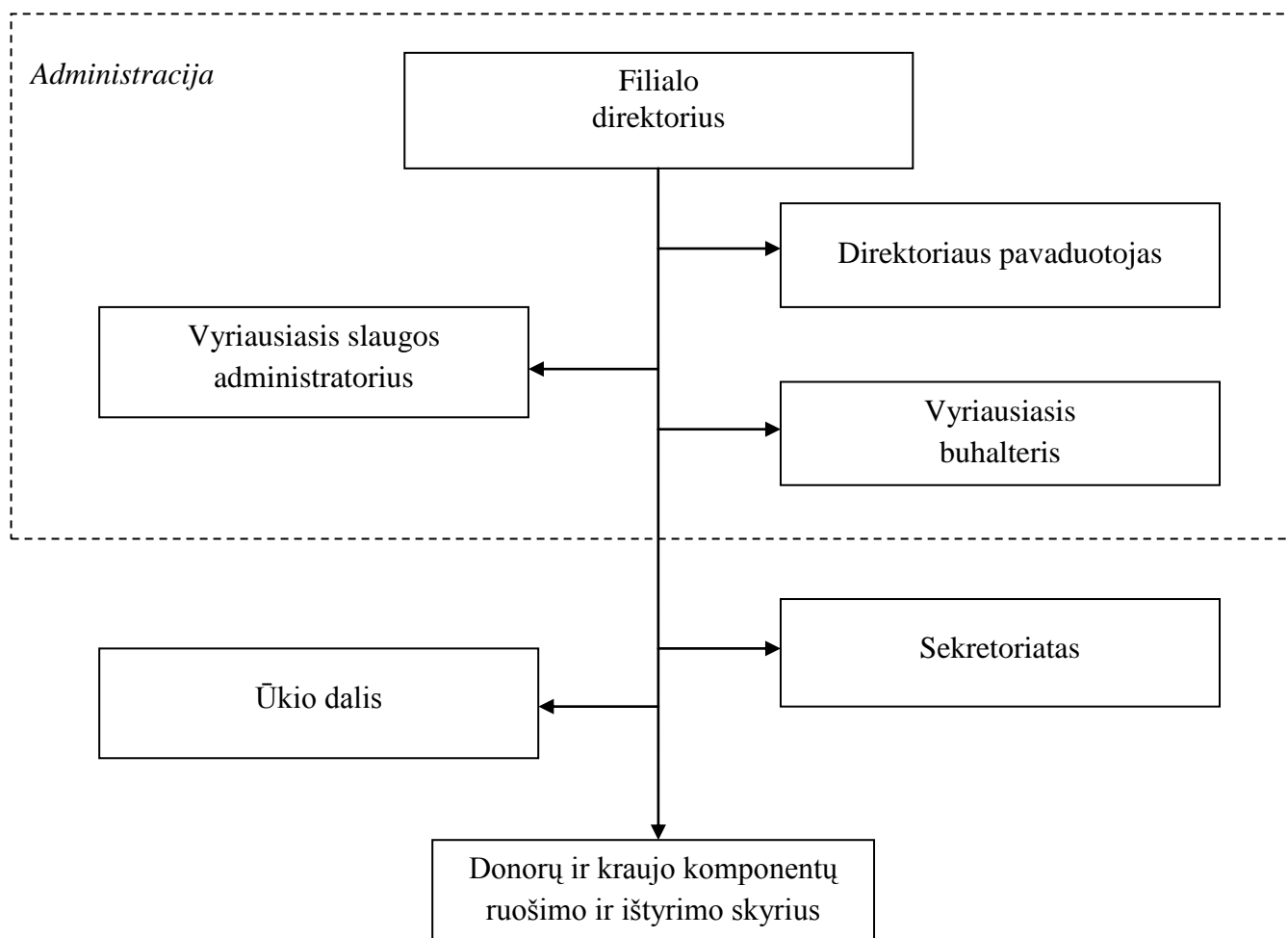
VIEŠOSIOS ĮSTAIGOS NACIONALINIO KRAUJO CENTRO
STRUKTŪRA 2013 M. GRUODŽIO 31 DIENAI

VIEŠOSIOS ĮSTAIGOS NACIONALINIO KRAUJO CENTRO
PANEVĖŽIO FILIALO
STRUKTŪRA

VIEŠOSIOS ĮSTAIGOS NACIONALINIO KRAUJO CENTRO
KLAIPĖDOS FILIALO
STRUKTŪRA

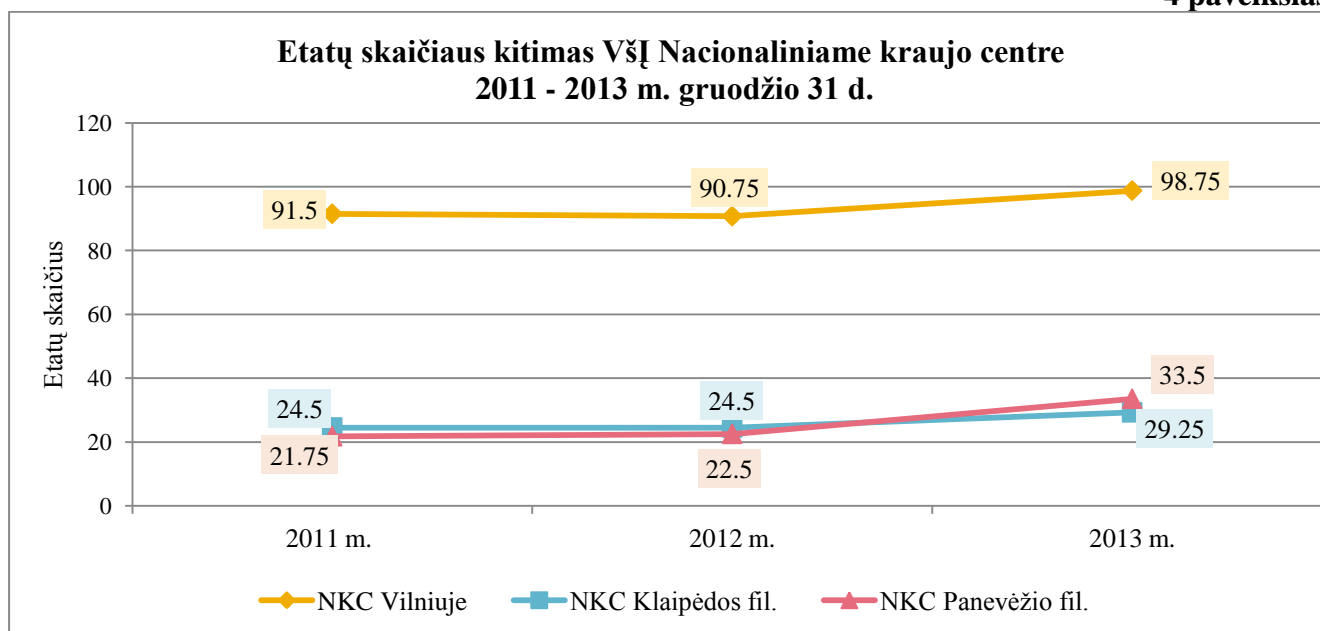
2013 m. sausio 1 dienai VšĮ Nacionaliniame kraujo centre buvo patvirtinta 137,75 etato, dirbo 143 darbuotojai, 2013 m. gruodžio 31 dienai VšĮ Nacionaliniame kraujo centre buvo patvirtinta 161,5 etato, dirbo 164 darbuotojai. VšĮ Nacionalinio kraujo centro etatų ir fizinių asmenų pasiskirstymas 2013 m. gruodžio 31 dienai pagal pareigybes parodytas 1 lentelėje.

1 lentelė. Etatų ir fizinių asmenų pasiskirstymas 2013 m. gruodžio 31 dienai pagal pareigybes

Eil. Nr.	Pareigybės pavadinimas	Iš viso VšĮ NKC	
		Etatų skaičius	Fizinių asmenų skaičius
1.	Administracijos darbuotojai	11,0	11
2.	Gydytojai	11,25	13
3.	Medicinos biologai	3,5	4
4.	Skyrių vedėjai	10,5	8
5.	Slaugos specialistai (t. sk. bendrosios praktikos slaugytojai donorų organizavimui)	47,75	50
6.	Technologai (klinikos laborantai)	14,5	15
7.	Donorų organizatoriai	6,0	8
8.	Kitas kvalifikuotas personalas (administratoriai, juristai, specialistai, buhalteriai, inžinieriai, archyvarai, ir kt.)	22,75	23
9.	Kitas personalas (valytojai, budėtojai, sandėlininkas, operatoriai, darbininkai, vairuotojai, donorų dokumentų tvarkytojai, elektrikas, kasininkas)	34,25	32
Iš viso:		161,5	164

Etatų skaičiaus kitimas VšĮ Nacionaliniame kraujo centre ir kraujo centro filialuose 2011 – 2013 metais parodytas 4 paveiksle.

4 paveikslas

Į VšĮ Nacionalinį kraujo centrą 2013 metais buvo priimtas 51 darbuotojas (iš jų VšĮ Nacionaliniame kraujo centre Vilniuje – 25, VšĮ Nacionalinio kraujo centro Klaipėdos filiale – 14, VšĮ Nacionalinio kraujo centro Panevėžio filiale – 12), atleisti 29 darbuotojai (iš jų VšĮ Nacionaliniame kraujo centre Vilniuje – 19, VšĮ Nacionalinio kraujo centro Klaipėdos filiale – 9, VšĮ Nacionalinio kraujo centro Panevėžio filiale – 1).

Darbuotojų kaitos įstaigoje rodiklis apskaičiuojamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. gruodžio 1 d. įsakymu Nr. V-1019 „Dėl Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos viešųjų įstaigų veiklos finansinių rezultatų vertinimo kiekybinių ir kokybinių rodiklių ir vadovaujančių darbuotojų mėnesinės algos dalies nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ nustatyta Darbuotojų kaitos įstaigoje rodiklio skaičiavimo metodika, kai sudedami atleistųjų ir naujai priimtų darbuotojų skaičiai, gautas rezultatas padalinamas iš dviejų ir išreiškiamas procentais nuo dirbančiųjų skaičiaus (darbuotojų skaičius paskutinę metų darbo dieną).

Bendras darbuotojų kaitos rodiklis VšĮ Nacionaliniame kraujo centre – 24,39 % (VšĮ Nacionaliniame kraujo centre Vilniuje – 23,4 %, VšĮ Nacionalinio kraujo centro Klaipėdos filiale – 34,85 %, VšĮ Nacionalinio kraujo centro Panevėžio filiale – 17,57 %).

Pagrindinės priežastys, turėjusios įtakos aukštam VšĮ Nacionalinio kraujo centro darbuotojų kaitos rodikliui:

1. 2013 m. balandžio mėn. buvo sustabdytas, o 2013 m. liepos mėn. panaikintas UAB „Kraujo donorystės centrai“ išduotos licencijos teikti kraujo donorystės ir laboratorinės diagnostikos paslaugas licencijos galiojimas. VšĮ Nacionalinis kraujo centras buvo įpareigotas aprūpinti respublikos asmens sveikatos priežiūros įstaigas kraujo komponentais. Tam, kad šis įpareigojimas būtų įgyvendintas, VšĮ Nacionalinis kraujo centras turėjo suintensyvinti donorų telkimą, padidinti kraujo ruošimo ir kraujo komponentų gamybos apimtį, padidėjo aptarnaujamų ASPI skaičius, į kurias pristatomi (vežami) kraujo komponentai, ko pasekoje buvo padidintas darbuotojų skaičius kraujo centre.

2. Tam, kad būtų užtikrintas Šiaulių krašto ligoninių aprūpinimas kraujo komponentais, siekiant išsaugoti donorus ir sudaryti sąlygas Šiaulių krašto donorams duoti kraujo jiems patogioje vietoje, 2013 m. rudenį pradėjo veikti VšĮ Nacionalinio kraujo centro Šiaulių mobilus punktas. Buvo priimti nauji darbuotojai ir suformuota mobili brigada darbui Šiaulių mobiliame punkte.

3. 2013 m. gruodžio mėn. įvyko viešasis konkursas VšĮ Nacionalinio kraujo centro direktoriaus pareigoms užimt. Dar iki konkurso rezultatų patvirtinimo, keletas darbuotojų, sužinoję, kad iki šiol VšĮ Nacionalinio kraujo centro direktoriaus pareigas ejęs direktorius nelaimėjo viešojo konkurso direktoriaus pareigoms užimti, net nesulaukę naujo VšĮ Nacionalinio kraujo centro direktoriaus paskyrimo, nutraukė darbo sutartis su VšĮ Nacionaliniu kraujo centru.

Kraujo centro darbuotojų teisės, pareigos, atsakomybė nustatyti jų pareigybės aprašymuose, skyrių ar grupių veiklos nuostatuose.

Visi VšĮ Nacionalinio kraujo centro sveikatos priežiūros specialistai (gydytojai ir bendrosios praktikos slaugytojai) turi galiojančias licencijas.

Darbuotojai, kuriems pavestų funkcijų atlikimui reikalingi atitinkami pažymėjimai, yra išklause atitinkamus mokymo kursus ir turi tai patvirtinančius pažymėjimus (darbų saugos, gaisrinės saugos, liftininko ir kt.)

VšĮ Nacionaliniame kraujo centre gydytojų, medicinos biologų, bendrosios praktikos slaugytojų, technologų (klinikos laborantų) kvalifikacijos kėlimo planai tvirtinami VšĮ Nacionalinio kraujo centro direktoriaus, kraujo centro filialuose - filialų direktorių įsakymais. Kraujo centre vyksta darbuotojų pirmos ir antros pakopų vidiniai tęstiniai Geros gamybos praktikos ir Geros praktikos mokymai. Geros gamybos praktikos ir Geros praktikos vidinių mokymų planas - grafikas tvirtinamas VšĮ Nacionalinio kraujo centro direktoriaus įsakymu.

VšĮ Nacionaliniame kraujo centre pradėjus naudoti naują įrangą, naujas darbo priemones, reagentus, pasikeitus kraujo centro darbuotojo darbo vietai, priėmus naują darbuotoją, taip pat vykdant darbuotojų rotacijos principą vyksta vidiniai mokymai darbo vietos principu, mokymai įforminami protokolu (aktu). Priėmus naują darbuotoją ar darbuotoją perkėlus į kitą darbo vietą, sudaroma mokymo programa, paskiriami už šio darbuotojo apmokymą atsakingi asmenys. Apmokamam

darbuotojui savarankiškai atlikti jam pavestą darbą leidžiama tik darbuotojui apsimokius darbo vietos principu ir kraujo centro direktoriaus įsakymu sudarytai komisijai patikrinus šio darbuotojo žinias ir praktinius įgūdžius bei priėmus sprendimą dėl darbuotojo galimybės dirbti savarankiškai.

Pradėjus naudoti naują įrangą, naujas darbo priemones ar reagentus, darbuotojų apmokymus praveda šias priemones pateikusių įmonių atstovai.

VšĮ Nacionalinio kraujo centro ir kraujo centro filialų darbuotojai 2013 metais kvalifikaciją kėlė Vilniaus universiteto Medicinos fakultete, Slaugos darbuotojų tobulinimosi ir specializacijos centro Vilniaus, Panevėžio ir Klaipėdos filialuose, taip pat seminaruose, konferencijose, kursuose, apimančiuose viešuosius pirkimus, buhalterinę apskaitą ir kt. VšĮ Nacionalinio kraujo centro ir centro filialų laboratorijų darbuotojai 2013 metais dalyvavo Laboratorinės medicinos draugijos bei Imunologų draugijos organizuojamuose seminaruose.

Be to, kad VšĮ Nacionalinio kraujo centro darbuotojai dalyvavo mokymuose bei kėlė kvalifikaciją kitų įstaigų ir organizacijų organizuotuose mokymo kursuose, jie ir patys dalyvavo organizuojant ir vedė Slaugos darbuotojų tobulinimosi ir specializacijos centro organizuotus mokymo ciklus, kurie vyko VšĮ Nacionaliniame kraujo centre.

VšĮ Nacionalinio kraujo centro darbuotojai patys studijuoja, derina mokslą ir darbą.

Kraujo centro darbuotojams sudarytos tinkamos darbo sąlygos, darbuotojai aprūpinami asmeninėmis apsaugos priemonėmis, periodiškai tikrinasi sveikatą teisės aktuose nustatyta tvarka bei periodiškumu.

Siekiant išspręsti vidines įstaigos struktūrines ir personalo motyvacijos problemas, aiškiai atskiriant darbuotojų atliekamas funkcijas, mažinant administracijos funkcijas atliekančių darbuotojų skaičių, juos perorientuojant dirbti su donorų organizavimu ir gamyba susijusiose veiklos srityse, numatoma centralizuoti viešųjų pirkimų ir buhalterinės apskaitos vykdymą NKC ir filialuose. Numatoma viešuosius pirkimus vykdyti centralizuotai, o prekes pristatyti pirkimų iniciatoriaus nurodytu adresu. Išaugus centralizuotai perkamų prekių kiekiui tikėtinas išlaidų taupymas. Taip pat numatoma centralizuoti buhalterinę apskaitą NKC ir filialuose, nes esant elektroninei dokumentacijos valdymo sistemai, darbo vietos dislokacijos vieta nėra aktuali, todėl Klaipėdos ir Panevėžio filialuose dirbantiems specialistams nekeičiant dislokacijos vietos pasikeistų jų vykdomos funkcijos.

III. DONORŲ TELKIMAS IR KRAUJO PAĖMIMAS

Pagrindiniai uždaviniai telkiant donorus ir atliekant jų atranką yra:

1. Telkti kraujo donorus.
2. Ieškoti naujų donorų.
3. Išsaugoti jau esamus donorus.
4. Atlikti medicininę donorų atranką pagal norminių teisės aktų reikalavimus.

Pagrindiniai tikslai:

1. Skatinti neatlygintą kraujo donorystę.
2. Užtikrinti pakankamą donorų skaičių VšĮ Nacionaliniame kraujo centre ir kraujo centro filialuose, tuo užtikrinant pakankamą konservuoto kraujo kiekio paruošimą kraujo komponentų gamybai.

Numatoma įgyvendinti nuoseklų ir tolygų VšĮ Nacionalinio kraujo centro padalinių išdėstymą ir veiklą visoje Lietuvos teritorijoje, siekiant užtikrinti paslaugos prieinamumą ir kokybę visoms asmens sveikatos priežiūros įstaigoms - Šiauliuose, Kaune, Gedimino prospekte Vilniuje (svarstyti Alytuje ir Utenoje) įsteigti kraujo surinkimo punktus. Atsiradus galimybei pasinaudoti ES parama, įsigyti donorobusus, kurie padėtų sutrumpinti išvykos organizavimo laiką ir sumažinti jos aptarnavimui reikalingus žmogiškuosius išteklius, taip pat pasitarnautų kaip donorų traukos centrai.

Ypatingas dėmesys VšĮ Nacionaliniame kraujo centre kreipiamas į visuomenės informavimą apie neatlygintinos donorystės svarbą, nes perėjimas prie neatlygintinos kraujo donorystės neįmanomas be aktyvaus visuomenės dalyvavimo ne tik pačioje neatlygintinoje donorystėje, bet ir jos propagavime bei

donorų telkime. Tuo tikslu VšĮ Nacionaliniame kraujo centre 2013 m. gruodžio mėn. įsteigtas Donorystės skyrius, kurio struktūrą sudaro Donorų organizavimo grupė bei Rinkodaros ir komunikacijos grupė. Donorų organizavimo grupės pagrindinės funkcijos – išvykų ir akcijų planavimas, donorų telkimas, darbas su donorais, savanoriais, įmonėmis, bendruomenėmis. Rinkodaros ir komunikacijos grupei keliami uždaviniai – glaudaus bendradarbiavimo su nevyriausybinėmis organizacijomis, kitomis įstaigomis ir organizacijomis, Sveikatos apsaugos ministerija, NKC vykdomos veiklos žiniasklaidos priemonėmis viešinimas, informacijos apie kraują ir jo komponentus viešinimas.

Tam, kad užtikrinti VšĮ Nacionaliniame kraujo centre ir kraujo centro filialuose ruošiamų kraujo produktų kokybę bei saugumą, užtikrinta kvalifikuota donorų atranka ir sukurta kiekvienos kraujo donacijos susekamumo sistema. Donorų atrankos sistema – tai griežti reikalavimai donorų atrankai, vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. vasario 4 įsakymu Nr. V-84 “Dėl kraujo donorų sveikatos tikrinimo tvarkos aprašo, privalomųjų tyrimų sąrašo, reikiamų sveikatos rodiklių ir kraujo donorų apklausos anketos patvirtinimo”, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 1998 m. spalio 22 d. įsakymu Nr. 605 “Kraujo ir kraujo sudėtinių dalių paėmimo iš donorų tvarka, davimo dozės ir dažnumas”. VšĮ Nacionalinio kraujo centro ir kraujo centro filialų prioritetu telkiant donorus yra neatlygintina kraujo donorystė.

2013 metais daug dėmesio skirta siekiant pritraukti neatlygintinus kraujo donorus, ieškota naujų renginių formų ir patogių vietų rengti neatlygintinos kraujo donorystės akcijas, todėl donorystės akcijos rengtos sostinės prekybos centruose, viešose erdvėse. Organizuojant akcijas buvo pasitelkti savanoriai, sutelkus ilgalaikių ir naujų savanorių būrį surengti mokymai Nacionalinio kraujo centro darbuotojams ir savanoriškai dirbantiems asmenims. Siekiant pritraukti kuo daugiau neatlygintinų kraujo donorų ir informuoti visuomenę apie kraujo donorystės naudą ir svarbą, Vilniaus mieste buvo rengtos neatlygintinos kraujo donorystės akcijos viešosiose vietose: Rotušės aikštėje, Katedros aikštėje, prekybos centruose „BIG”, “Ozas” ir “Panorama”, VšĮ Nacionalinis kraujo centras surengė informacinį renginį – diskusiją „Pasidalink žinia, įkvėpimu, krauju!”, kurio tikslas – informuoti jaunimo ir studentų organizacijas apie galimybę prisidėti prie neatlygintinos kraujo donorystės propagavimo, suteikti žinių apie naudojimąsi socialiniais tinklais organizacijos veiklos viešinimui, sukurti planus, kaip organizacijos gali ištraukti į neatlygintinos savanoriškos kraujo donorystės skatinimą. Renginyje dalyvavo 60 jaunimo, studentų ir jaunimo nevyriausybinių organizacijų atstovų iš Vilniaus, Kalvarijos, Klaipėdos, Panevėžio, Kėdainių, Kauno ir kitų miestų, taip pat kraujo donorystės organizacijos Libane DONNER SANG COMPUTER įkūrėjas ir prezidentas Yourgui Teyrouz. Siekiant surasti naujų neatlygintinos kraujo donorystės propagavimo būdų ir susipažinti su kitų šalių patirtimi šioje srityje, VšĮ Nacionalinio kraujo centro atstovai dalyvavo Tarptautinėje jaunimo konferencijoje (International Youth Forum of IFBDO/FIODS), vykusioje Amsterdame;

2013 metais buvo paruošti ir pateikti savanorystei skatinti skirti projektai, kurių vieną (edukacinį, apimančią darbą su moksleiviais mokymosi įstaigose ir bendrą neatlygintinos kraujo donorystės akcijų organizavimą) patvirtino Danijos ROTARY klubo atstovai ir suteikė paramą projekto vykdymui. Projekto vykdymo laikotarpis – 2014-ieji metai.

2013 metais VšĮ Nacionalinio kraujo centro Klaipėdos filialo specialistai skaitė paskaitą - pranešimą Pasaulinei ŽIV dienai KVK sveikatos mokslų fakultete, Klaipėdos filiale buvo rengiamos ekskursijos miesto bendrojo lavinimo mokyklų, kolegijų moksleiviams ir studentams bei mokytojams,

Klaipėdos rajono leidiniuose (Šilutės laikraščiuose „Šilo karčiama“ ir „Pamarys“, Gargždų laikraštyje „Banga“, leidiniuose „Pajūrio naujienos“ ir „Tauragės kurjeris“) donorystės akcijų metu buvo paskelbtos publikacijos, propaguojančios neatlygintiną kraujo donorystę.

VšĮ Nacionalinio kraujo centro Panevėžio filiale taip pat mielai lankosi moksleiviai, jiems pravedamos ekskursijos, jų metu skaitomos paskaitėlės, demonstruojami filmukai apie neatlygintiną kraujo donorystę. Panevėžio filialo darbuotojai ir patys vyksta į mokyklas, skaito paskaitas, rengia piešinių konkursus. Kraujo donorystės akcijas paremia ir jose dalyvauja nuolatinės kompanijos, pirminės sveikatos priežiūros centrai, bendrovės, kariškiai. Jau keletą metų organizuojamos akcijos su UAB „Universalūs medžio produktai“, UAB „Užmojai su garantijomis“, UAB „Devold“, UAB Achatas“, UAB „Palink“, Panevėžio logistikos centru, AB „Panevėžio keliai“, AB TEO LT,

Karaliaus Mindaugo motorizuotu pėstininkų būriu, AVIVA Panevėžio ir Šiaulių skyriais, Panevėžio miesto policija, Rokiškio policijos komisariatu, Panevėžio miesto mokesčių inspekcija, AB „Linas“, PC „Babilonas“, Skemų pensionato darbuotojais, Pandėlio, Raguvos, Ramygalos, Krekenavos ambulatorijomis, Pasvalio ir Kėdainių jaunimo organizacijomis. Septinti metai su Biržų sveikatos centro darbuotojais rengiama kraujo donorų diena Biržų kultūros namuose.

2013 metų birželio mėn., kaip ir kiekvienais metais, buvo minima Pasaulinė kraujo donorų diena, 2013 metais vykusią akciją vadinosi „Kraujo turas per Lietuvą“.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2009 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. V-1112 „Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2006 m. lapkričio 28 d. įsakymo Nr. V-992 „Dėl neatlygintinos kraujo donorystės propagavimo programos 2006–2015 m. patvirtinimo“ pakeitimo“ (Žin., 2009, Nr. 159-7239) patvirtinta Neatlygintinos kraujo donorystės skatinimo programa 2006–2015 metams. Įgyvendinant šią programą, 2013 m. atlikta visa eilė priemonių neatlygintinai donorystei skatinti – platinti informaciniai lankstinukai, tušinukai, lipdukai, ženkliukai, puodeliai, išdalintos donorystės propagavimo priemonės, vyko centro darbuotojų ir savanorių mokymai, vyko renginiai donorams padėkoti bei juos paskatinti.

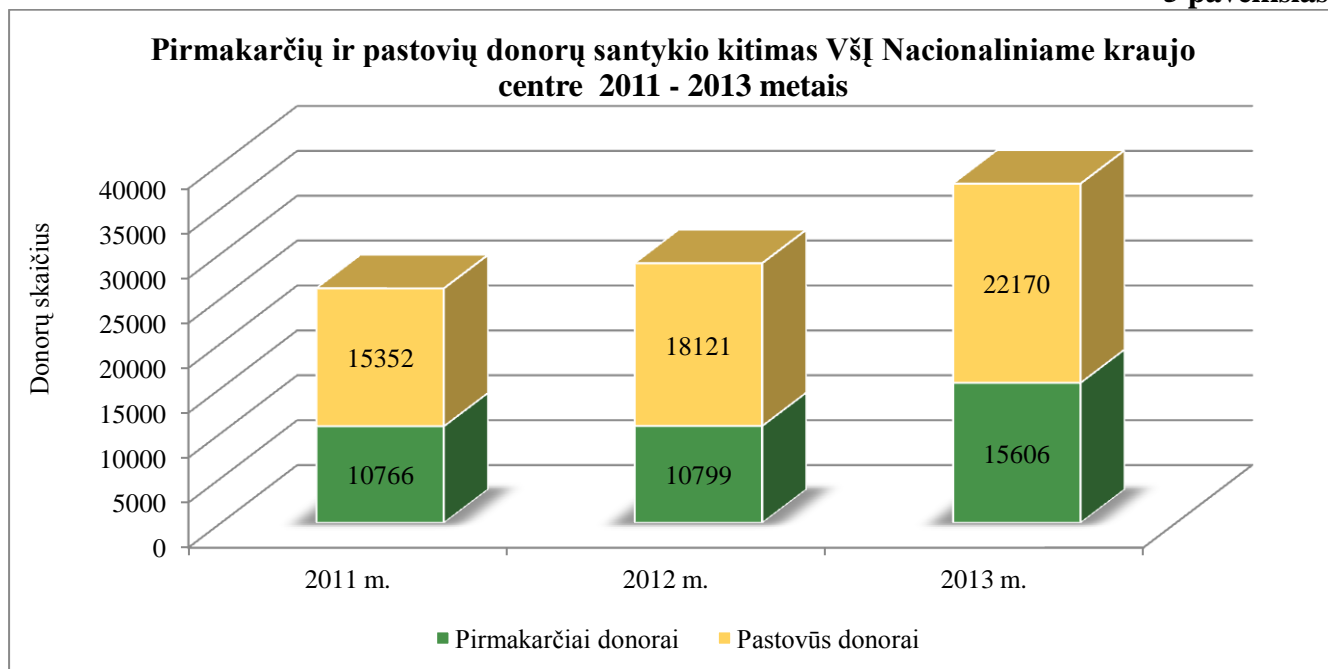
Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2013 m. spalio 24 d. įsakymu Nr. V-975 „Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2006 m. lapkričio 28 d. įsakymo Nr. V-992 „Dėl Neatlygintinos kraujo donorystės propagavimo programos 2006 – 2015 m. patvirtinimo“ pakeitimo“ (Žin., 2013, Nr. 114-5713) nustatyta, kad III etapas apima 2011–2013 metus. Šio etapo tikslas – iki 2013 m. gruodžio 31 d. pasiekti iki 38 % neatlygintinų donacijų visose kraujo donorystės įstaigose.

VšĮ Nacionaliniame kraujo centre (įskaitant ir filialus) 2013 metais kraujo ar jo sudėtinių dalių davė 37 776 donorai, iš jų 15 606 pirmą kartą. Pirmakarčiai donorai 2013 metais sudarė 41,3 % visų donorų (2012 metais – 37,34 %, 2011 m. – 41,22 %).

Pirmakarčių donorų procentinė dalis didėjo kartu su bendru donacijų skaičiaus augimu. Ateityje numatoma didelį dėmesį skirti pastovių donorų kontingento formavimui.

Pirmakarčių ir pastovių donorų santykio kitimas VšĮ Nacionaliniame kraujo centre 2011 – 2013 metais parodytas 5 paveiksle.

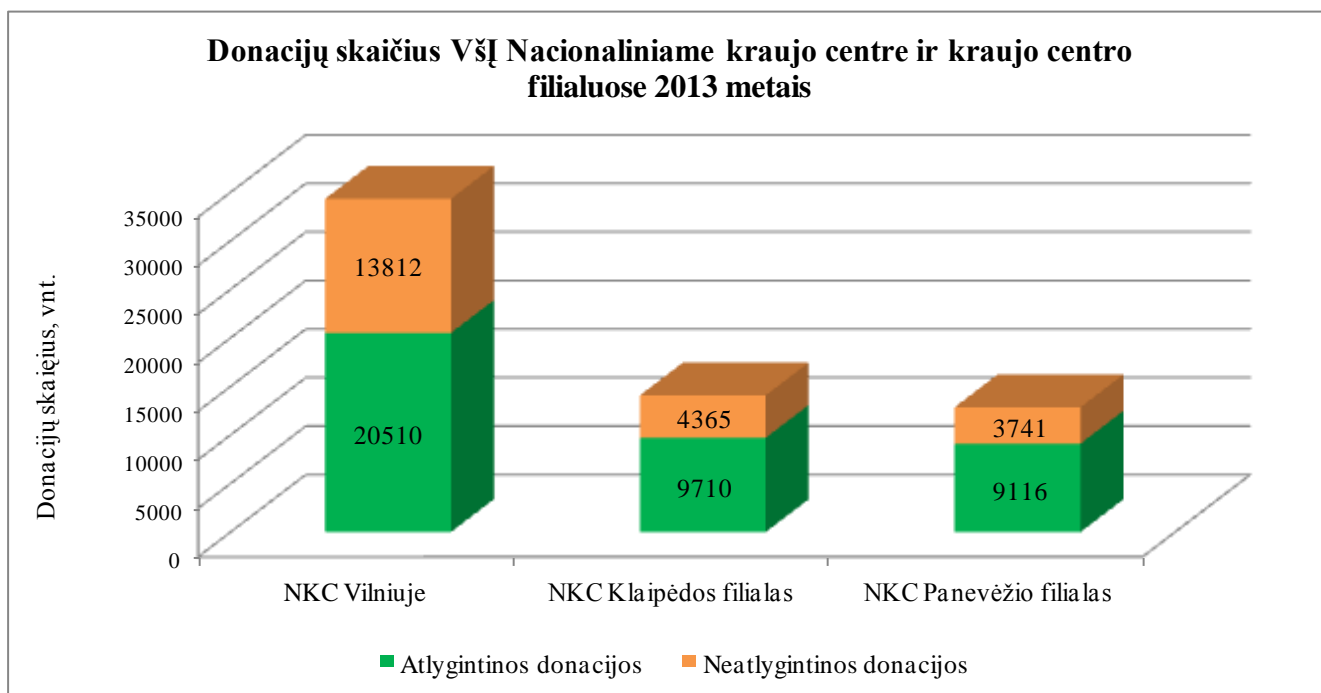
5 paveikslas

VšĮ Nacionaliniame kraujo centre 2013 metais buvo 61 029 konservuoto kraujo (iš jų 21 836 arba 35,78 % neatlygintinos) donacijos ir 225 trombocitų, gautų aferezės būdu (iš jų 80 arba 35,56 % neatlygintinos), donacijos. Iš viso VšĮ Nacionaliniame kraujo centre 2013 metais buvo 61 254 donacijos.

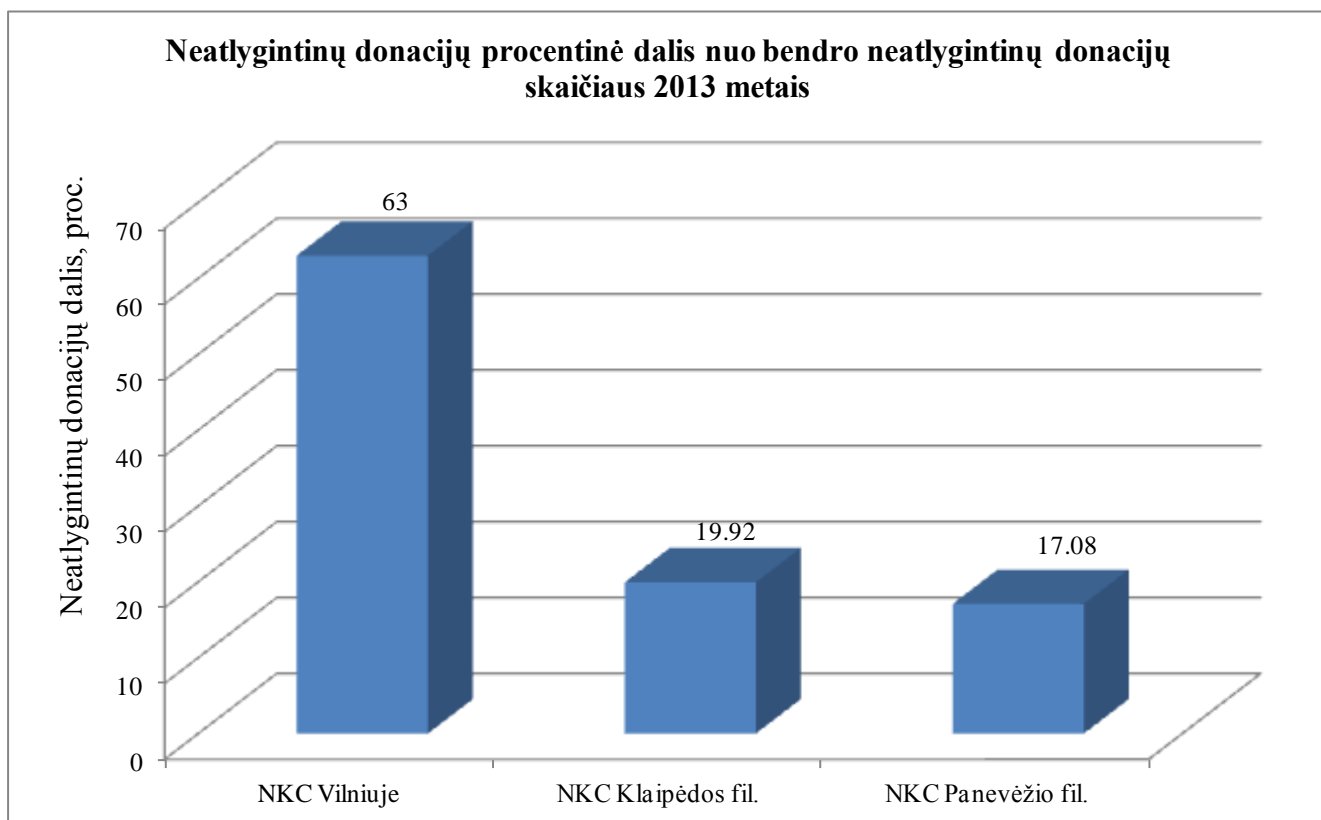
Donacijų skaičiaus kitimas VŠĮ Nacionaliniame kraujo centre 2011 – 2013 metais parodytas 6 paveiksle.

6 paveikslas

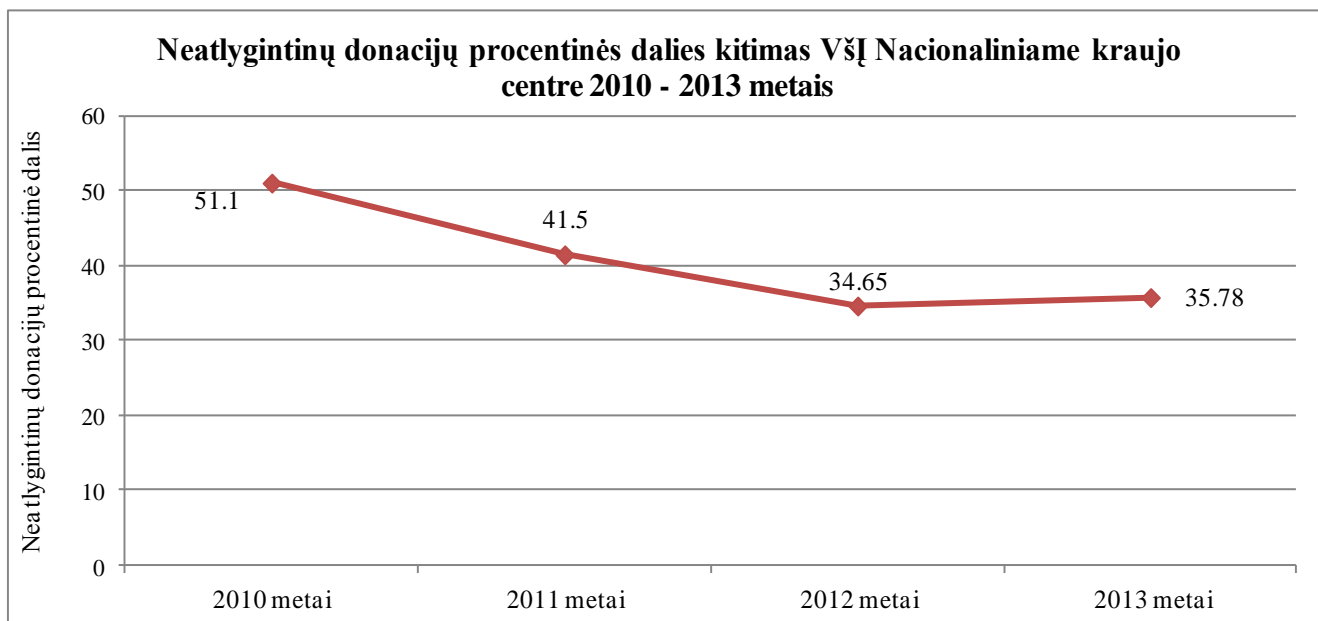
Informacija apie neatlygintų donacijų dalį procentais (nuo bendro neatlygintų donacijų skaičiaus) VŠĮ Nacionaliniame kraujo centre ir kraujo centro filialuose 2013 metais pateikiama 7 paveiksle.

7 paveikslas

Neatlygintų donacijų procentinės dalies, skaičiuojant nuo bendro donacijų skaičiaus, kitimas VšĮ Nacionaliniame kraujo centre 2010 – 2013 metais parodytas 8 paveiksle.

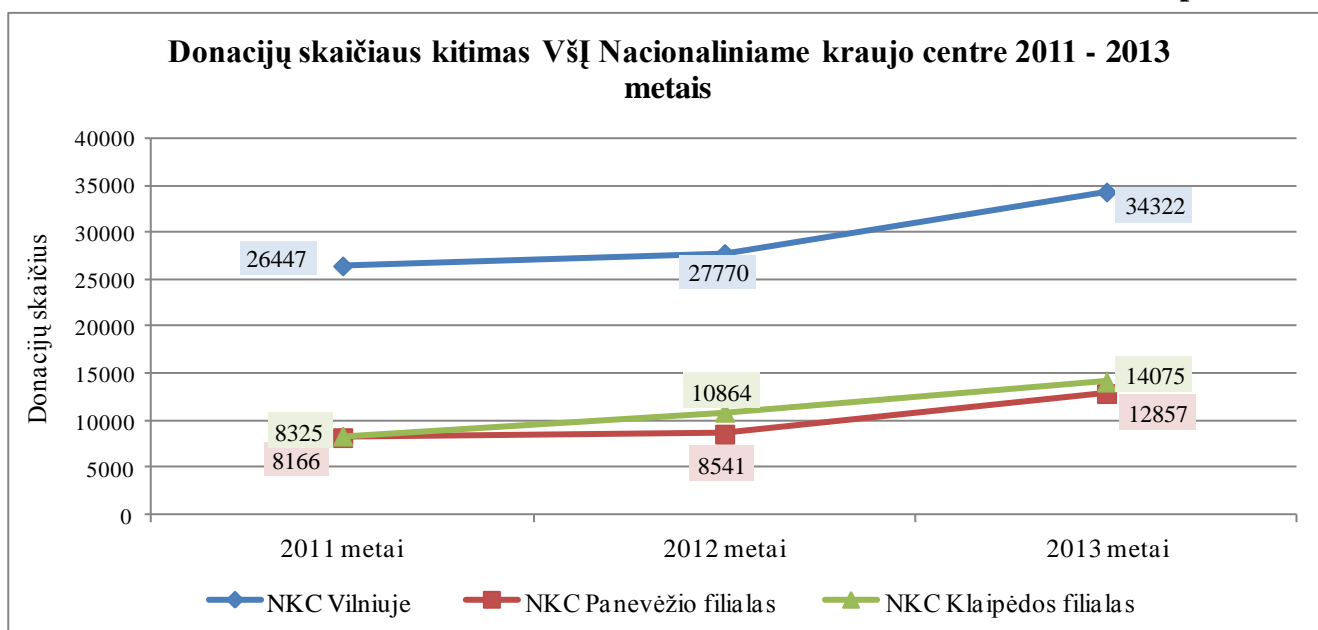
8 paveikslas

Tam, kad 2013 metais ženkliai padidėjo konservuoto kraujo donacijų skaičius VšĮ Nacionaliniame kraujo centre ir kraujo centro Klaipėdos ir Panevėžio filialuose įtakos turėjo tai, kad 2013 m. balandžio mėn. buvo sustabdyta, o 2013 m. liepos mėn. ir panaikinta UAB Kraujo donorystės centro ir VšĮ Kauno kraujo centro licencija teikti kraujo donorystės ir laboratorinės diagnostikos paslaugas.

Konservuoto kraujo ir jo komponentų donacijų skaičiaus kitimas 2011 - 2013 metais parodytas 9 paveiksle.

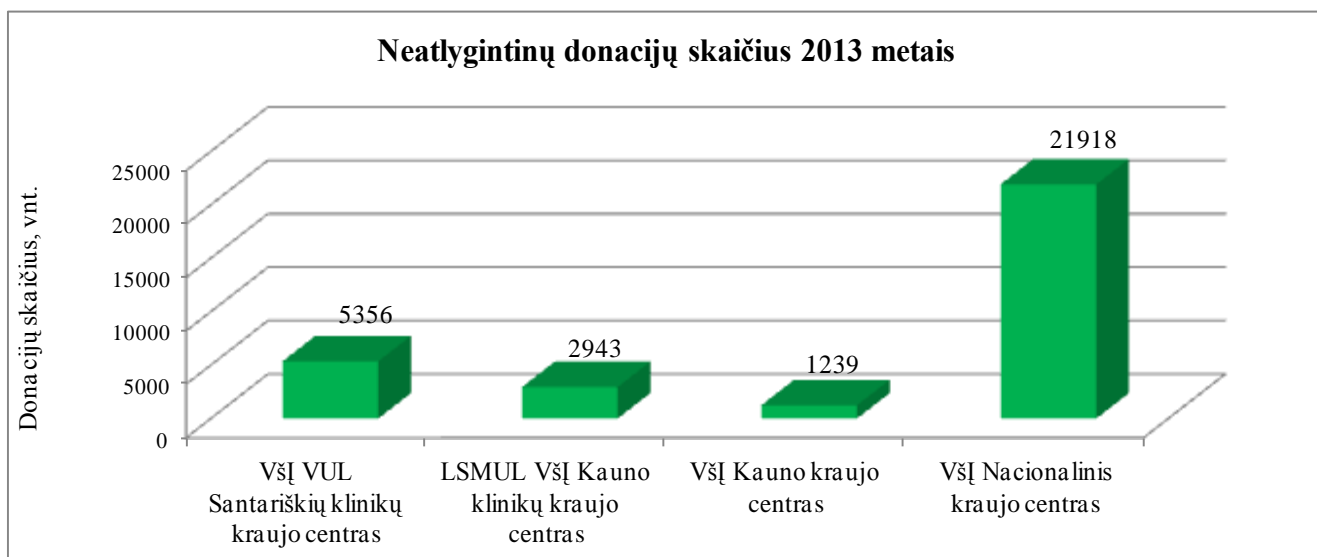
9 paveikslas

2013 metais visose Lietuvos kraujo donorystės įstaigose buvo 31 380 neatlygintų kraujo ir jo komponentų donacijų (kraujo donorų registro duomenimis).

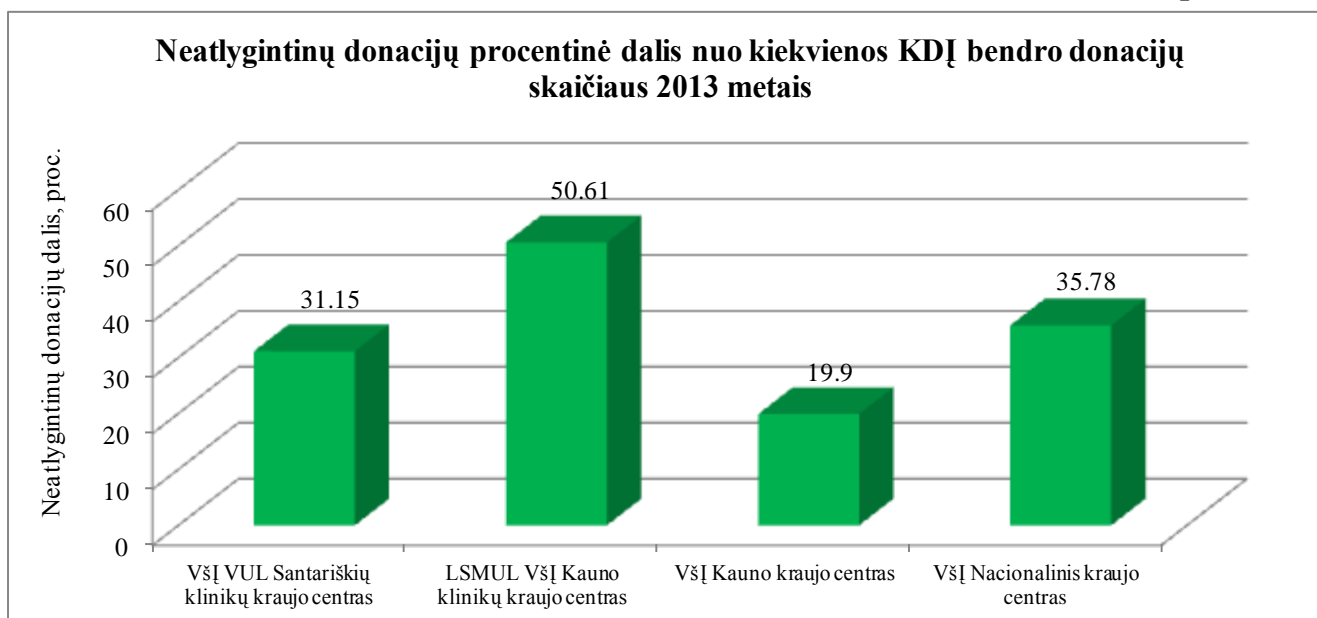
10 paveiksle parodytas 2013 metų kraujo ir jo komponentų neatlygintų donacijų skaičiaus pasiskirstymas Lietuvos kraujo donorystės įstaigose.

10 paveikslas

Informacija apie neatlygintų donacijų dalį procentais (nuo bendro kiekvienos įstaigos donacijų skaičiaus) Lietuvos kraujo donorystės įstaigose 2013 metais (kraujo donorų registro duomenimis) pateikiama 11 paveiksle.

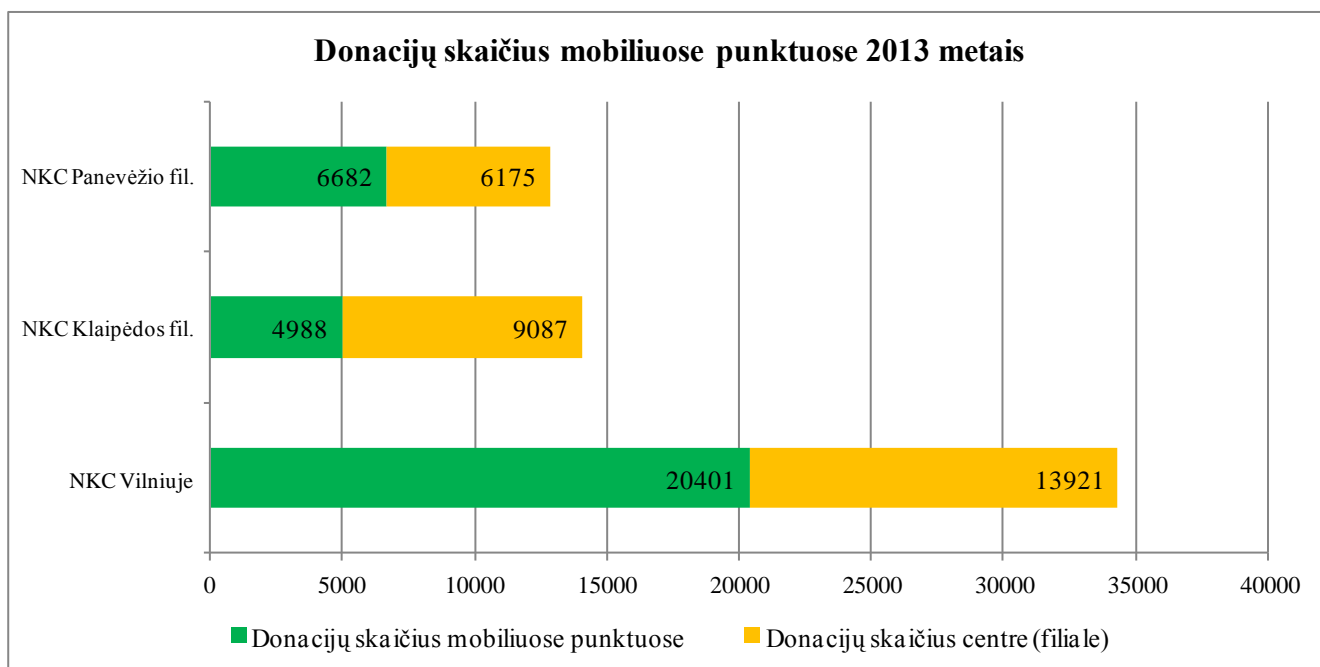
11 paveikslas

VšĮ Nacionaliniame kraujo centre (VšĮ NKC Vilniuje, Klaipėdos ir Panevėžio filialuose paėmus kartu) vidutinis donacijų, tenkančių vienam donorui, skaičius 2011 metais sudarė 1,644 donacijos, 2012 metais – 1,63 donacijos, o 2013 metais – 1,622.

VšĮ Nacionalinis kraujo centras (kraujo centras Vilniuje, Klaipėdos bei Panevėžio filialai) 2013 metais suorganizavo 1188 išvykas, kurių metu buvo paimta 32 071 donacija.

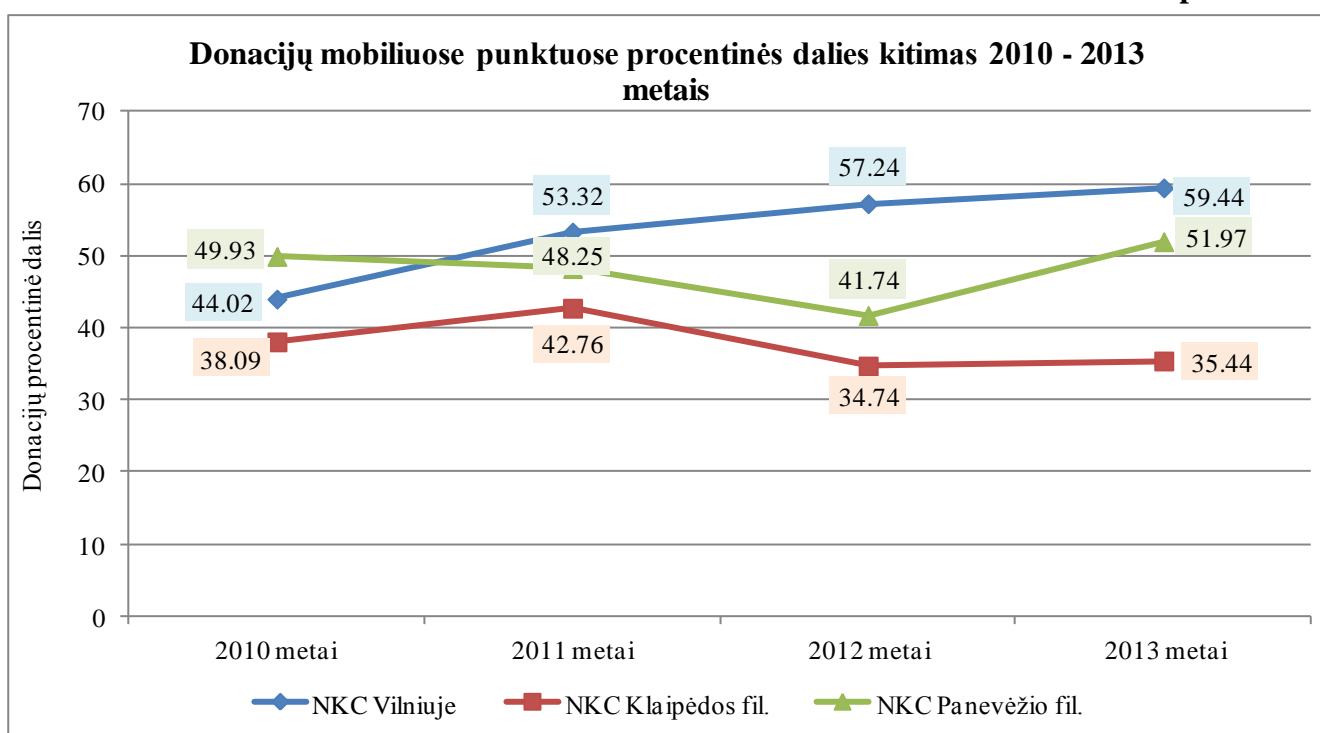
12 paveiksle parodyta, kiek donacijų paimta mobiliuose punktuose ir centre (filiale) 2013 metais.

Siekiant užtikrinti reikiamą kraujo komponentų kiekį, tam kad būtų įvykdyti visi asmens sveikatos priežiūros įstaigų užsakymai, VšĮ Nacionalinis kraujo centras visore respublikos teritorijoje organizuoja išvykas į mobiliuosius punktus. Kiekvienais metais didėja suorganizuotų išvykų į mobiliuosius punktus skaičius, taip pat didėja ir donacijų mobiliuose punktuose procentinė dalis.

VšĮ Nacionalinis kraujo centras (įskaitant ir kraujo centro filialus) 2013 metais mobiliuose punktuose paėmė 52,36 % visų 2013 metais paimtų donacijų, 2012 metais – 49,25 %, 2011 metais – 50,29 %.

Donacijų, 2010 – 2013 metais paimtų mobiliuose punktuose, procentinės dalies kitimas parodytas 13 paveiksle.

IV. KRAUJO LABORATORINIS IŠTYRIMAS

Pagrindiniai tikslai ir uždaviniai tiriant kraują yra:

1. laiku ir kokybiškai ištirti visą į Nacionaliniame kraujo centre ir VšĮ Nacionalinio kraujo centro filialuose paimtą donorų kraują;
2. užtikrinti atliekamų kraujo tyrimų kokybę;
3. tiksliai ir laiku pildyti medicininę dokumentaciją;
4. dirbti tik su aukštos kokybės laboratorine įranga, reagentais, saugiomis vienkartinėmis priemonėmis.

VšĮ Nacionalinio kraujo centro laboratorijose esanti įranga atitinka Europos Sąjungos standartus. Laboratorijose kraujo ištyrimui naudojama ši įranga: imunofermentiniai analizatoriai, hematologiniai analizatoriai, hemoglobino kiekio nustatymo analizatoriai, imunohematologinių tyrimų analizatoriai, nukleino rūgščių tyrimų analizatorius, automatinis dangtelių nuėmėjas, vandens filtravimo sistema, vienkanalės pipetės dozatoriai, laboratorinės centrifugos.

VšĮ Nacionaliniame kraujo centre ruošiamo kraujo tyrimai VšĮ Nacionalinio kraujo centro Kraujo laboratorinio ištyrimo skyriuje atliekami dviem etapais. Pirmajame etape, prieš donaciją, atliekamas pirminis donoro ištyrimas (tiriamas kapiliarinis kraujas) – kraujo grupė pagal ABO, RhD ir Kell antigenus (Kell antigenas nustatomas pirmą kartą kraują duodantiems donorams) ir kiekybinis Hb kiekio nustatymas kraujuje. Antrajame etape, po donacijos, tiriamas donoro kraujas iš palydovinio mėgintuvėlio. Atliekami imunohematologiniai tyrimai: nustatoma kraujo grupė pagal ABO antigenus kryžminių būdu, naudojant monokloninius IgM klasės reagentus anti – A, anti – B, anti – AB ir standartinius A₁ ir B grupių eritrocitus. RhD antigenas nustatomas naudojant IgM klasės monokloninius reagentus tiesioginės agliutinacijos testu. Donorų kraujo bandiniai, kuriuose nerasta RhD antigeno su IgM klasės reagentais, testuojami dėl RhD antigeno variantų. Kell antigenas nustatomas naudojant IgM klasės monokloninius reagentus. Nustatomi donoro imuniniai antikūnai netiesioginiu antiglobulininiu testu, naudojant ne mažiau kaip dviejų O kraujo grupės donorų tipuotus eritrocitus. Taip pat atliekami infekcinių žymenų tyrimai – nustatomas hepatito B paviršiaus antigenas (HbsAg), nustatomi specifiniai hepatito C viruso (anti HCV) antikūnai, ŽIV Ag/Ak antikūnai ir antikūnai prieš specifinius Treponema Pallidum antigenus. Visi donorinio kraujo bandiniai tiriami NRA (nukleinių rūgščių amplifikacijos) testu dėl ŽIV 1 RNR, HCV RNR, HBV DNR.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2008 m. birželio 17 d. įsakymu Nr. V–599 “Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. vasario 25 d. įsakymo Nr. V–117 “Dėl lytiškai plintančių infekcijų, ŽIV nešiojimo ir ŽIV ligos epidemiologinės priežiūros tvarkos asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros įstaigose” pakeitimo” (Žin., 2008, Nr. 74–2890, aktuali redakcija), ŽIV Ag/Ak patvirtinamieji tyrimai atliekami Nacionalinėje visuomenės sveikatos priežiūros laboratorijoje, HBsAg, anti HCV ir sifilio patvirtinamieji testai atliekami VšĮ Nacionalinio kraujo centro Kraujo laboratorinio ištyrimo skyriuje.

VšĮ Nacionalinio kraujo centro Klaipėdos ir Panevėžio filialų laboratorijose atliekami tik imunohematologiniai kraujo tyrimai donorams prieš kraujo davimą, kraujo ėminiai dėl visų kitų privalomų donorų kraujo tyrimų atlikimo pristatomi į VšĮ Nacionalinio kraujo centro Kraujo laboratorinio ištyrimo skyrių.

Infekcinių žymenų atrankiniai tyrimai atliekami „ARCHITECT“ sistema. Visi gauti reaktyvūs rezultatai kartojami 2 kartus. Toks donoras registruojamas atitinkamame registracijos žurnale.

Laboratorinių analizatorių kvalifikavimą, periodinę priežiūrą ir/ar kontrolę (rekvalifikaciją) atlieka juos aptarnaujančių kompanijų atstovai. Dokumentai apie atliktus darbus, segami į atitinkamam analizatoriui priklausančius segtuvus.

VšĮ Nacionaliniame kraujo centre ir kraujo centro filialuose 2013 metais taip pat buvo atliekami šie tyrimai: ABO ir RhD antigeno, Kell antigeno, hemoglobino kiekio, imuninių antieritrocitinių antikūnų nustatymas, ABO ir RhD nustatymas pacientams ir recipientams (eritrocitų vienetė) atliekant suderinamumo tyrimą, netiesioginis Kumbso mėginys, tiesioginis Kumbso mėginys, eritrocitų antigenų fenotipas ir kiti tyrimai.

Visuose tyrimų atlikimo etapuose įdiegta kokybės kontrolė: kontroliuojama reagentų kokybė, atliekama tyrimų vidaus kokybės kontrolė.

VŠĮ Nacionalinio kraujo centro bei VŠĮ Nacionalinio kraujo centro Klaipėdos ir Panevėžio filialų laboratorijos 2013 metais dalyvavo išorinėje kokybės kontrolėje „Labquality“.

Kraujo imunohematologinis ištyrimas bei recipiento ir donoro kraujo suderinamumo bandiniai atliekami sutarčių su asmens sveikatos priežiūros įstaigomis pagrindu.

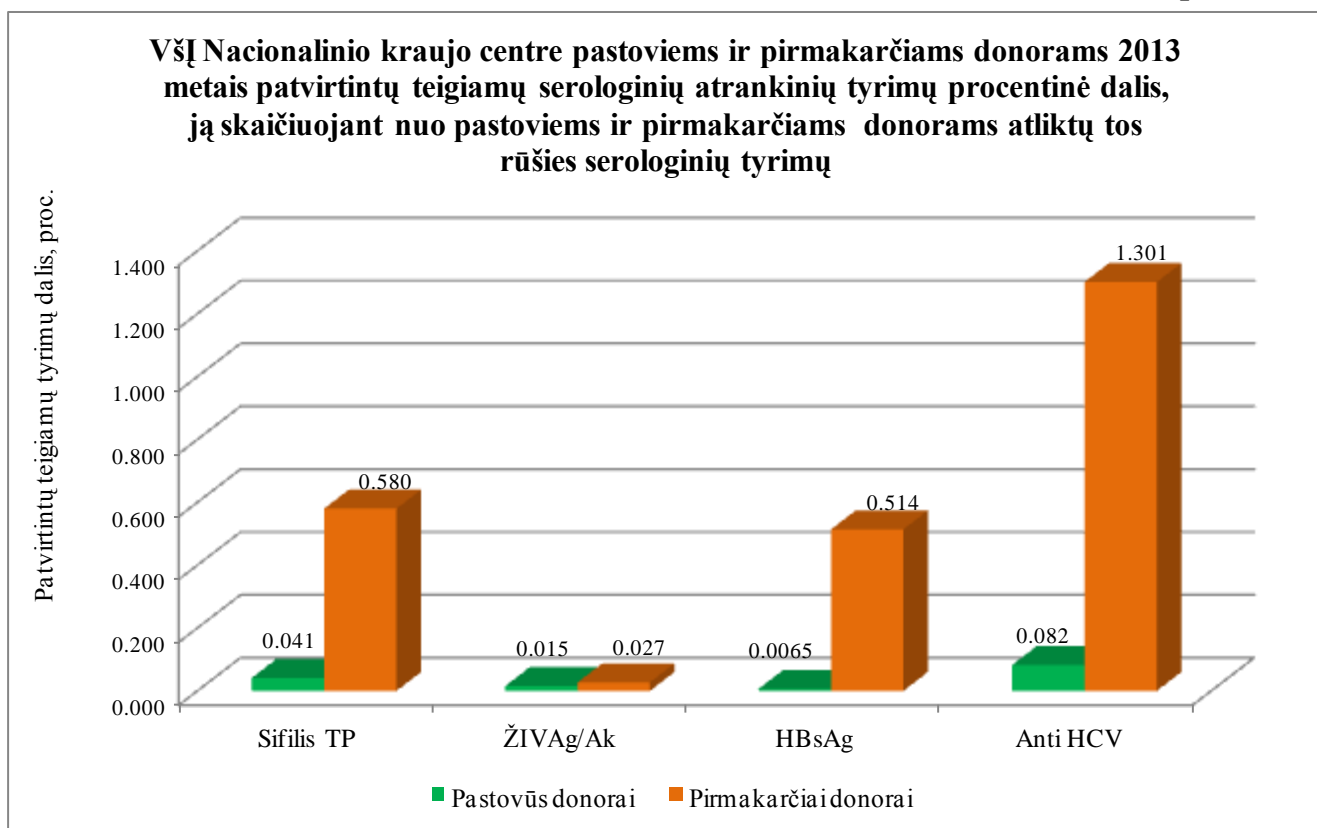
2013 metais VŠĮ Nacionalinio kraujo centro laboratorijose donorams atliktų serologinių atrankinių kraujo tyrimų skaičius, nustatytų teigiamų ir patvirtintų teigiamų tyrimų rezultatų skaičius parodyti 2 lentelėje.

2 lentelė. 2013 metais VŠĮ Nacionalinio kraujo centro laboratorijose donorams atliktų atrankinių serologinių kraujo tyrimų skaičius, nustatytų teigiamų ir patvirtintų teigiamų tyrimų rezultatų skaičius

Tyrimo pavadinimas	NKC laboratorijose atliktų tyrimų skaičius, vnt.	Nustatytų teigiamų tyrimo rezultatų skaičius, vnt.	Patvirtintų teigiamų tyrimo rezultatų skaičius, vnt.
ŽIVAg/Ak	61 276	33	11
Anti HCV	61 726	360	236
HBsAg	61 414	125	80
Sifilis TP	61 466	181	106

14 paveiksle parodyta, kokia yra procentinė 2013 metais pastoviams ir pirmakarčiams donorams patvirtintų teigiamų serologinių atrankinių tyrimų dalis, skaičiuojant ją atitinkamai nuo pastoviams ir pirmakarčiams donorams atliktų serologinių atrankinių tyrimų skaičiaus.

14 paveikslas

Kaip matyti iš 12 paveiksle pateiktos informacijos, teigiami serologiniai atrankiniai tyrimai nustatomi didesniai procentinei pirmakarčių donorų daliai, negu pastovių donorų procentinei daliai, skaičiuojant ją atitinkamai nuo pastoviems ir pirmakarčiams donorams atliktų serologinių atrankinių tyrimų skaičiaus.

VšĮ Nacionalinio kraujo centro Kraujo laboratorinio ištyrimo skyriaus Molekulinės biologijos laboratorijoje atliekant nukleino rūgščių amplifikacijos (NRA) tyrimus, buvo ištirtos 61 254 donacijos, seroneigiamoms donacijoms buvo rasta 15 teigiamų rezultatų, atlikti 47 diskriminatoriniai tyrimai, rasta 8 HCV RNR (iš jų 6 pastoviems atlygintiniems kraujo donorams ir 2 pirmakarčiams atlygintiniems kraujo donorams), 2 HBV DNR (pastoviems atlygintiniems kraujo donorams) ir 1 HIV RNR (pastoviam atlygintinam kraujo donorui), 4 neišsiskyrė. Nukleino rūgščių amplifikacijos tyrimai atliekami Procleix[®] TIGRIS[®] sistema.

V. KRAUJO IR KRAUJO KOMPONENTŲ RUOŠIMAS, NURAŠYMAS IR IŠDAVIMAS

Ruošiant konservuotą kraują ir jo komponentus, siekiama asmens sveikatos priežiūros įstaigas aprūpinti saugiu krauju ir jo komponentais.

Kraujo ir jo komponentų ruošimo ir kokybės kontrolės reikalavimai patvirtinti Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2012 m. gruodžio 19 d. įsakymu Nr. V-1186 “Dėl kraujo ir kraujo komponentų ruošimo ir kokybės kontrolės reikalavimų aprašo patvirtinimo”.

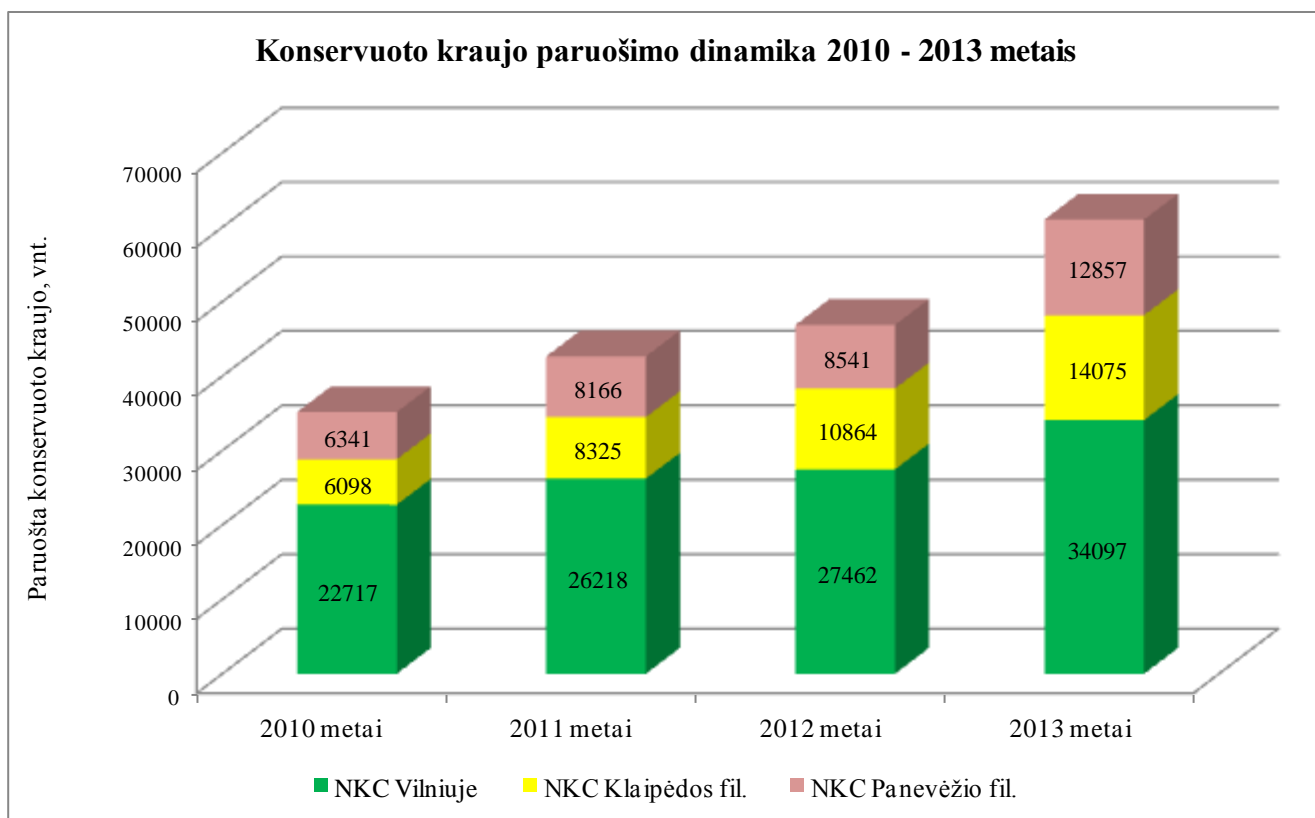
VšĮ Nacionaliniame kraujo centre ir kraujo centro filialuose kraujo komponentų ruošimui naudojama įranga: kraujo ir jo komponentų centrifugavimui naudojamos centrifugos, centrifuguojamų produktų svorio išlyginimui ir kraujo komponentų svėrimui naudojamos svarstyklės, plautų eritrocitų masės ruošimui - laminarinis boksas, taip pat naudojami plastikinių kraujo maišelių užsandaravimo aparatai, sterilaus vamzdelių sujungimo aparatai, kraujo komponentų išskyrimui - automatiniai kraujo komponentų separatoriai, plazmos užšaldymui - šokinio šaldymo šaldikliai, šviežiai šaldytos plazmos laikymui - šaldikliai, eritrocitų laikymui - šaldytuvai, trombocitų inkubatoriai - trombocitų laikymui. Medicininė įranga, naudojama kraujo ir jo komponentų ruošimui, parenkama taip, kad būtų minimaliai sumažinta bet kokia rizika donorams, darbuotojams ir kraujo komponentams. Reikalingos įsigyti įrangos poreikis nustatomas atsižvelgiant į centro gamybinius poreikius bei įstaigos finansines galimybes.

Informacija apie tai, kiek konservuoto kraujo vienetų VšĮ Nacionaliniame kraujo centre buvo paruošta 2013 - siais metais ir kam jie buvo panaudoti, pateikta 3 lentelėje.

3 lentelė. Konservuoto kraujo paruošimas ir panaudojimas 2013 metais

Eil. Nr.	Pavadinimas	Iš viso, vienetais
1.	Paruošta konservuoto kraujo iš viso, iš jų:	61 029
1.1.	išduota perdirbimui į kraujo komponentus	60 655
1.2.	išduota į ekspediciją klinikiniam naudojimui	10
1.3.	absoliutus brokas	364

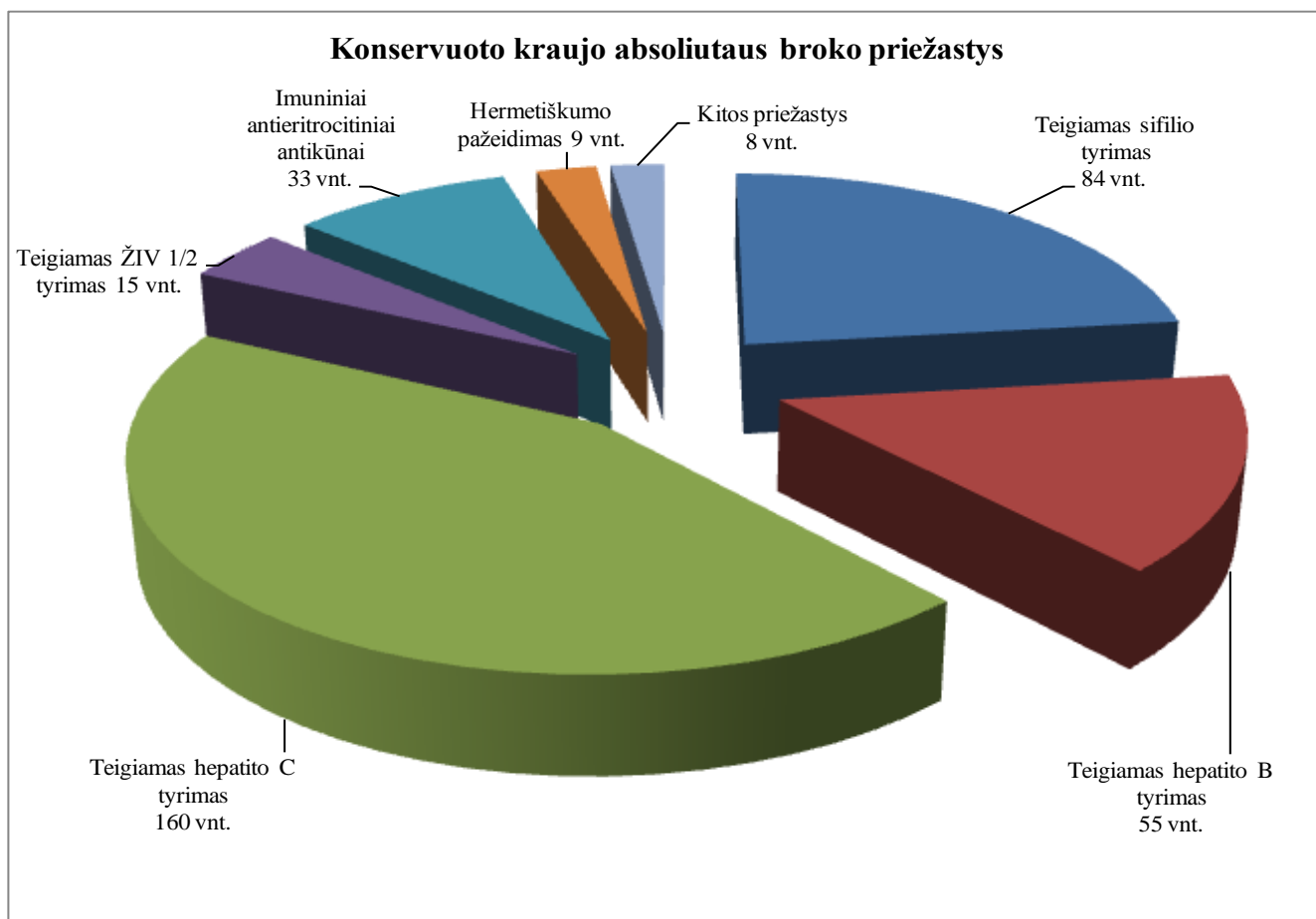
Informacija apie tai, kaip keitėsi bendras konservuoto kraujo paruošimas VšĮ Nacionaliniame kraujo centre 2010 – 2013 metais, pateikta 15 paveiksle.

Nežiūrint į tai, kad nuo 2010 m. sausio 1 d. asmens sveikatos priežiūros įstaigos kraujo komponentus privalėjo įsigyti viešųjų pirkimų būdu ir pačios susimokėti už paimtus (nupirktus) kraujo komponentus, konservuoto kraujo poreikis didėjo, tai parodo ir konservuoto kraujo paruošimo dinamika 2010 – 2013 metais. Kraujo komponentai išduodami net ir toms respublikos gydymo įstaigoms, kurios savo struktūroje turi kraujo centrus, tame tarpe ir Lietuvos sveikatos mokslo universiteto ligoninei VŠĮ Kauno klinikoms ir VŠĮ Vilniaus universiteto ligoninei Santariškių klinikoms.

2013 metais VŠĮ Nacionaliniame kraujo centre iš viso buvo paruošti 61 029 konservuoto kraujo vienetai, iš kurių 60 655 vienetai buvo perduoti perdirbimui į kraujo komponentus, 10 vienetų išduota asmens sveikatos priežiūros įstaigoms klinikiniam naudojimui ir 364 vienetai nurašyti kaip absoliutus brokas (arba 0,596 % skaičiuojant nuo viso paruošto konservuoto kraujo). 2012 metais VŠĮ Nacionaliniame kraujo centre, įskaitant ir filialus, kaip absoliutus brokas nurašyta 316 (0,674 %) konservuoto kraujo vienetų, 2011 metais – 98 vienetai (0,23 %).

VŠĮ Nacionaliniame kraujo centre 2013 metais paruošto konservuoto kraujo absoliutaus broko priežastys parodytos 16 paveiksle.

4 lentelėje pateikiami duomenys, kiek ir kokių kraujo komponentų 2013 metais buvo pagaminta VŠĮ Nacionaliniame kraujo centre ir kiek jų buvo išduota į asmens sveikatos priežiūros įstaigas.

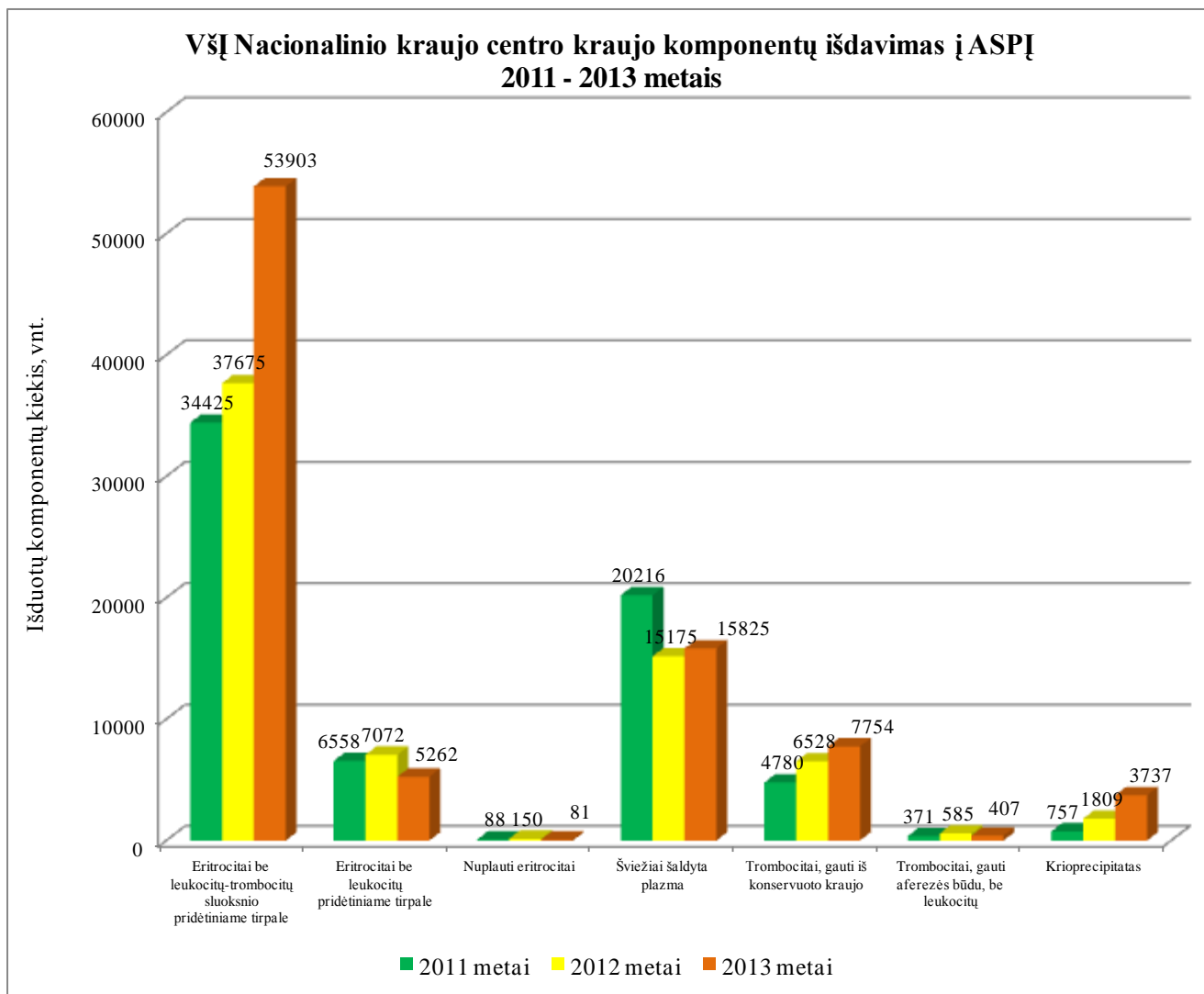
4 lentelė. Kraujo komponentų paruošimas ir išdavimas (vienetais) į asmens sveikatos priežiūros įstaigas 2013 metais

Kraujo komponento pavadinimas	Pagaminta, vnt.	Išduota į ASPĮ, vnt.
Eritrocitai be leukocitų – trombocitų sluoksnio pridėtiniame tirpale	55 807	53 903
Eritrocitai be leukocitų pridėtiniame tirpale	5 389	5 262
Nuplauti eritrocitai	93	81
Trombocitai, paruošti iš konservuoto kraujo	13 799	7 754
Trombocitai, sukaupti iš kelių vienetų	393	380
Trombocitai, gauti aferezės būdu, be leukocitų	432	407
Šviežiai šaldyta plazma	53 248	15 825
Krioprecipitatas	4 117	3 737

VŠĮ Nacionaliniame kraujo centre 2013 metais buvo paimtos dvi autologinio kraujo donacijos. Perdirbimui buvo išduoti 1 058 vienetai eritrocitų be leukocitų - trombocitų sluoksnio pridėtiniame tirpale, iš jų 90 vienetų buvo panaudoti ruošiant nuplautus eritrocitus, 968 vienetai panaudoti ruošiant eritrocitus be leukocitų pridėtiniame tirpale.

Krioprecipitato ruošimui buvo išduoti 728 vienetai šviežiai šaldytos plazmos.

Kraujo komponentų išdavimo į asmens sveikatos priežiūros įstaigas dinamika 2011 – 2013 metais parodyta 17 paveiksle.

2013 metais VšĮ Nacionaliniame kraujo centre dėl pasibaigusio galiojimo laiko nurašyta 376 vienetai eritrocitų be leukocitų - trombocitų sluoksnio pridėtiniame tirpale, kas sudaro 0,67 % nuo viso kraujo centre paruošto eritrocitų be leukocitų - trombocitų sluoksnio pridėtiniame tirpale kiekio. 2012 metais dėl pasibaigusio galiojimo laiko buvo nurašyti 553 vienetai eritrocitų be leukocitų - trombocitų sluoksnio pridėtiniame tirpale (1,382 %), 2011 metais – 348 vienetai arba 0,959 %.

Pastaraisiais metais ženkliai didėja trombocitų, gautų iš konservuoto kraujo, poreikis – 2013 metais į asmens sveikatos priežiūros įstaigas buvo pateikta 18,78 % daugiau vienetų trombocitų, gautų iš konservuoto kraujo, lyginant su 2012 metais, o 2012 metais – 38,35 % daugiau nei 2013 metais. Taip pat reikia pažymėti, kad mažėjo trombocitų, gautų iš konservuoto kraujo, nurašymas dėl pasibaigusio galiojimo laiko – 2013 metais dėl pasibaigusio galiojimo nurašyta 41,17 % pagamintų trombocitų, gautų iš konservuoto kraujo, 2012 metais nurašymai sudarė 48,04 %.

Trombocitų, gautų iš konservuoto kraujo, gamybos apimtys priklauso ir nuo VšĮ Nacionalinio kraujo centro išpareigojimų daugeliui ligoninių užsakomus trombocitus tiekti skubiai visą parą. Siekiant patenkinti vis didėjančius asmens sveikatos priežiūros įstaigų poreikius, reikalinga sukaupti pakankamą kiekį įvairių kraujo grupių šio kraujo komponento atsargų. Pagamintų trombocitų, gautų iš konservuoto kraujo, galiojimo laikas - 5 paros nuo konservuoto kraujo donacijos datos, todėl ženklus nurašomų vienetų skaičius sietinas su savalaikiu ir tinkamu gydymo įstaigų poreikių tenkinimu.

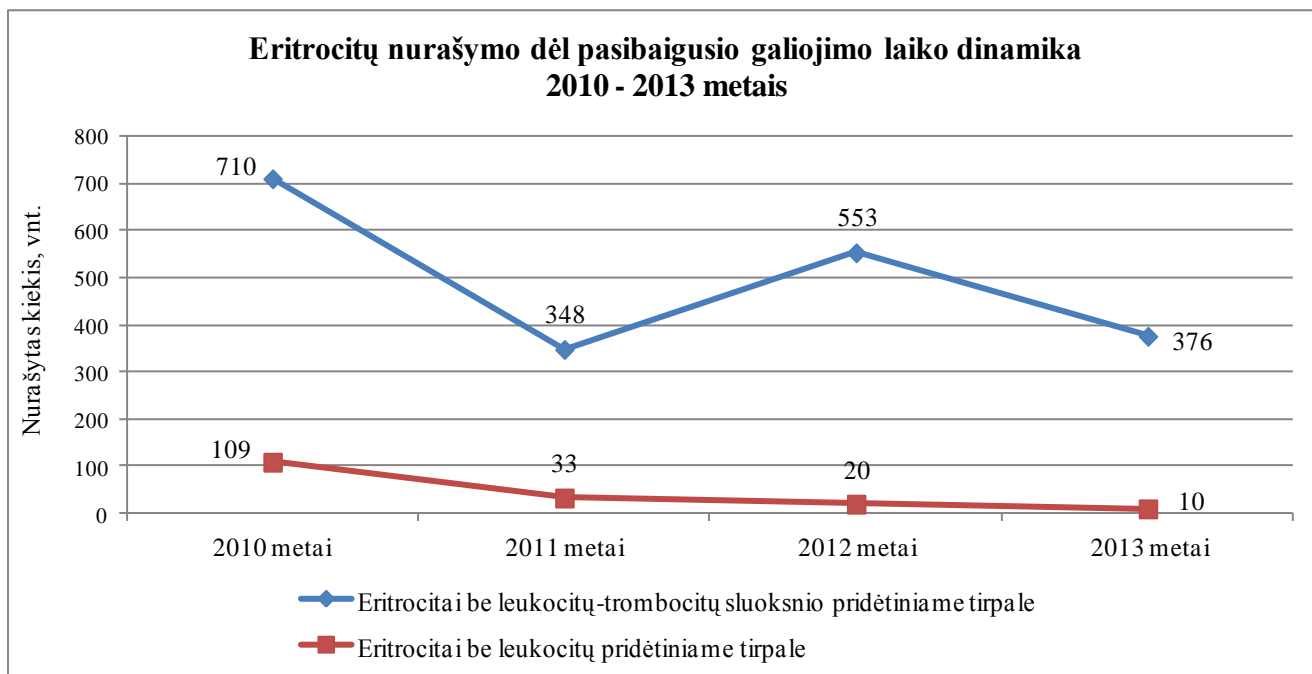
Klinikiniams poreikiams panaudojama apie 30 % šviežiai šaldytos plazmos, pagamintos iš konservuoto kraujo – visa kita plazma perduodama į plazmos saugyklą ir laikoma iki to laiko, kol bus išduota frakcionavimui (perdirbimui į kraujo preparatus). 2013 m. pabaigoje VšĮ Nacionalinis kraujo

centras pasirašė sutartį dėl plazmos pardavimo užsienio įmonei, gaminančiai vaistinius kraujo preparatus.

2013 metais VšĮ Nacionaliniame kraujo centre dėl kitų priežasčių buvo nurašyta 5 174 vienetai šviežiai šaldytos plazmos. Plazmos nurašymo priežastys: teigiamas hepatito B tyrimo rezultatas (21 vnt.), teigiamas hepatito C tyrimo rezultatas (74 vnt.), teigiamas sifilio tyrimo rezultatas (49 vnt.), teigiamas ŽIV ½ tyrimo rezultatas (17 vnt.), chilioziškumas ir žalia plazma (240 vnt.), kokybės reikalavimų neatitikimas ir mažas tūris (4 477 vnt.), hermetiškumo pažeidimas (263 vnt.) ir kitos priežastys.

Dėl pasibaigusio galiojimo laiko nurašytų eritrocitų skaičiaus dinamika parodyta 18 paveiksle.

18 paveikslas

VI. FARMACINĖ VEIKLA

Pagrindiniai VšĮ Nacionalinio kraujo centro uždaviniai ir tikslai vykdant farmacinę veiklą yra:

- į Kraujo preparatų skyrių saugojimui priimti šviežiai šaldytą plazmą, skirtą klinikiniam naudojimui;
- pagal pateiktus užsakymus aprūpinti Ekspediciją klinikiniam naudojimui skirta plazma;
- į Kraujo preparatų skyrių saugojimui priimti šviežiai šaldytą plazmą, skirtą frakcionavimui (perdirbimui į kraujo preparatus);
- užtikrinti tinkamas šviežiai šaldytos plazmos laikymo sąlygas;
- teisingai ir savalaikiai vesti plazmos apskaitą, pagal plazmos susekamumo dokumentus brokuoti netinkamus plazmos vienetus;
- užtikrinti atliekamų darbų, susijusių su plazmos, skirtos transfuzijoms ir frakcionavimui, saugojimu, kokybę;
- užtikrinti Europos Farmakopėjos, Geros gamybos praktikos ir Geros praktikos nuostatų, Vaistų geros gamybos praktikos vadovo reikalavimų vykdymą, Europos direktyvų, reglamentuojančių vaistų gamybą, reikalavimų vykdymą.

2013 metais Kraujo preparatų skyrius gavo 43 728 vienetus šviežiai šaldytos plazmos. Gauta plazma 2013 metų eigoje buvo išduodama į Kokybės užtikrinimo skyrių, dalis nurašyta, dalis gautos plazmos pagal poreikį buvo išduodama klinikiniam naudojimui į Kraujo ir jo komponentų ruošimo skyriaus Ekspediciją bei kraujo centro filialus, o iš jos – pagal asmens sveikatos priežiūros įstaigų poreikį - į gydymo įstaigas klinikiniam naudojimui.

2013 m. gruodžio 31 dienai Kraujo preparatų gamybos skyriuje šalčio kameroje – šaldiklyje

buvo saugoma 101 644 vienetai šviežiai šaldytos plazmos, skirtos perdirbimui, 2013 metais šalčio kameroje – šaldiklyje saugomos plazmos kiekis padidėjo 27 510 vienetų (2012 m. gruodžio 31 d. šalčio kameroje – šaldiklyje buvo saugoma 74 134 vnt. šviežiai šaldytos plazmos, skirtos perdirbimui. 2013 metų eigoje iš VšĮ Nacionalinio kraujo centro Kraujo ir jo komponentų paruošimo skyriaus, Klaipėdos ir Panevėžio filialų buvo gaunami kraujo bandiniai, atliekama kokybinė peržiūra, nuskenuojami ir sulyginami su atstovaujančia plazma. Bandiniai užšaldomi, sudėliojami į maišelius pagal plazmos vienetus dėžėje.

2013 metų eigoje iš VšĮ Nacionalinio kraujo centro, Klaipėdos ir Panevėžio filialų buvo gaunami Pranešimai apie donoro kraujo donorystės sustabdymą ir Pranešimai apie patvirtinamųjų tyrimų rezultatus, pagal kuriuos buvo surandama, identifikuojama bei nurašoma plazma, esanti Kraujo preparatų skyriuje.

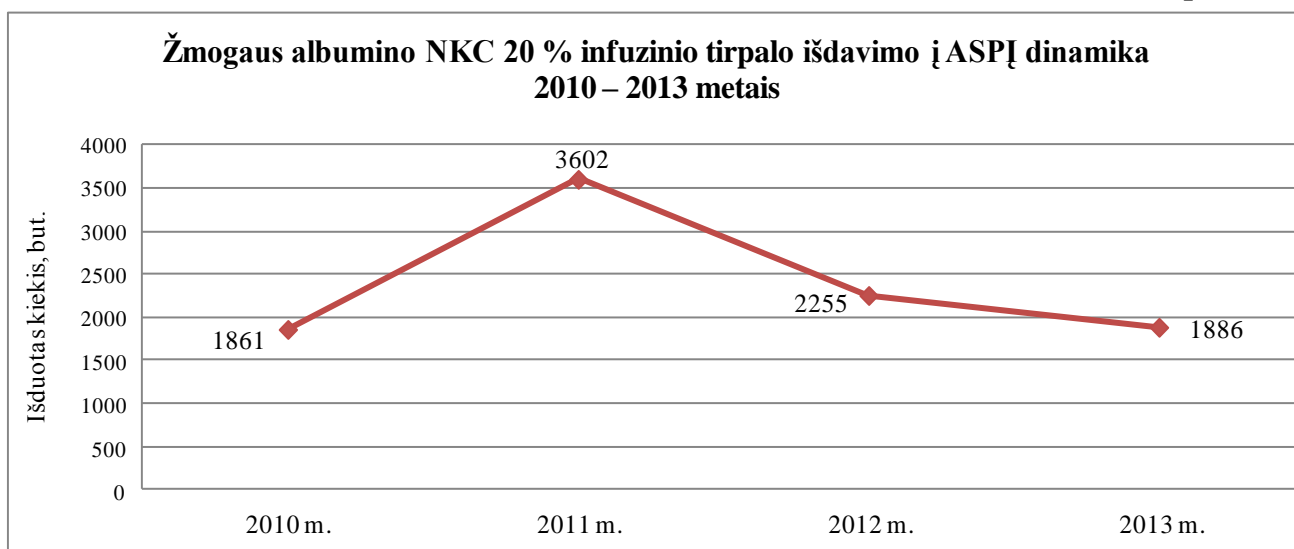
Farmacinės veiklos vadovo veikla

VšĮ Nacionalinis kraujo centras 2013 m. laikotarpyje, atsižvelgiant į norminių teisės aktų reikalavimus, susijusius su rinkodaros teisės turėtojo/gamintojo išsipareigojimais, farmacinės informacijos apie vaistinius preparatus teikimu bei gera vaistų platinimo praktika, savalaikiai teikė reikiamą informaciją bei ataskaitas Valstybinei vaistų kontrolės tarnybai prie Sveikatos apsaugos ministerijos.

Žmogaus albumino pardavimams pagrindinę įtaką turi asmens sveikatos priežiūros įstaigų poreikis, kuris kiekvienais metais mažėja. 2012 metais VšĮ Nacionalinis kraujo centras dar turėjo ir asmens sveikatos priežiūros įstaigomis pardavė Žmogaus albumino NKC 20 % infuzinio tirpalo, registruoto NKC rinkodaros teise, 2013 metais VšĮ Nacionalinis kraujo centras, vykdydamas sutartinius išsipareigojimus su asmens sveikatos priežiūros įstaigomis, turėdamas žmonėms skirtų vaistinių preparatų didmeninio platinimo licenciją, iš licencijuoto gamintojo įsigijo ir asmens sveikatos priežiūros įstaigoms 2013 metais pardavė 943 but. Žmogaus albumino 20 % infuzinio tirpalo.

Žmogaus albumino pardavimo asmens sveikatos priežiūros įstaigoms dinamika 2010 – 2013 metais pateikta 19 paveiksle.

19 paveikslas

VII. KOKYBĖS KONTROLĖ

Pagrindiniai dokumentai, kuriais savo veikloje vadovaujasi VšĮ Nacionalinio kraujo centro Kokybės užtikrinimo skyrius, yra skyriaus veiklos nuostatai ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2012 m. gruodžio 19 d. įsakymu Nr. V–1186 “Dėl kraujo ir kraujo komponentų ruošimo ir kokybės kontrolės reikalavimų aprašo patvirtinimo” patvirtinti kraujo donorystės įstaigų

kokybės sistemos standartų ir specifikacijų reikalavimai. Kraujo ir kraujo komponentų kokybės parametrų tikrinimai atliekami siekiant identifikuoti neatitiktis ir vertinti kraujo komponentų gamybos procesus pagal pagamintų kraujo komponentų defektingumo lygį. VšĮ Nacionaliniame kraujo centre vykdomos veiklos, kuriomis siekiama užtikrinti kraujo ir jo komponentų numatomą paskirtį atitinkančią kokybę nuo kraujo surinkimo iki išdavimo į ASPI.

Kraujo paėmimo, komponentų gamybos ir sandėliavimo procesų kontrolė

VšĮ Nacionalinis kraujo centras palaiko produkto atitiktį vidaus procesų ir transportavimo metu. Kraujo ir kraujo komponentų kokybės monitoringo ir matavimų procesas yra aprašytas procedūros apraše PA10-NKC Kraujo paėmimo, komponentų gamybos ir sandėliavimo procesų kontrolė.

Kokybės užtikrinimo skyriuje analizuojami VšĮ Nacionaliniame kraujo centre paruošto kraujo ir kraujo komponentų techninių kokybės parametrų matavimų rezultatai ir organizuojami VšĮ Nacionalinio kraujo centro Vilniuje paruošto kraujo ir kraujo komponentų techninių kokybės parametrų matavimai bei bakteriologinė kraujo ir kraujo komponentų surinkimo ir gamybos kontrolė pagal rašytines sutartis kitose asmens sveikatos priežiūros įstaigose.

Kokybės tyrimai atliekami pagal VšĮ Nacionalinio kraujo centro direktoriaus patvirtintas tyrimo medžiagos paėmimo, paruošimo, tyrimo atlikimo ir skaičiavimo bei vertinimo rašytines instrukcijas. Taikant aprašomosios statistikos metodus, t.y. statistinių charakteristikų, tokių kaip vidurkis, standartinio nuokrypio, pasikliautinumo intervalo (95 %) ir atitikties procento skaičiavimą bei grafinių stebėjimų vaizdavimą diagramomis, analizuojami tyrimų rezultatai bei vertinami kraujo ir kraujo komponentų surinkimo ir gamybos procesai.

Kraujo ir kraujo komponentų techniniai kokybės parametrai

Periodiniai (kiekvieną mėnesį) kraujo ir kraujo komponentų techninių kokybės parametrų tikrinimai iki 2013 m. gegužės 1 dienos buvo atliekami vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2000 m. spalio 19 d. įsakymu Nr. 563 “Dėl kraujo ir jo komponentų ruošimo rekomendacijų patvirtinimo“ ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. vasario 9 d. įsakymu Nr. V- 91 “Dėl kraujo ir kraujo komponentų kokybės ir saugos reikalavimų patvirtinimo“, nuo 2013 m. gegužės 1 dienos - Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2012 m. gruodžio 19 d. įsakymu Nr. V-1186 “Dėl kraujo ir kraujo komponentų ruošimo ir kokybės kontrolės reikalavimų aprašo patvirtinimo”; mikrobiologinė kontrolė - vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2001 m. lapkričio 20 d. įsakymu Nr. 605 “Dėl bendrųjų kraujo komponentų gamybos sterilumo kontrolės reikalavimų patvirtinimo“ nustatytais reikalavimais, VšĮ Nacionalinio kraujo centro kokybės vadybos sistemos procedūros aprašu PA10-NKC Kraujo paėmimo, komponentų gamybos ir sandėliavimo procesų kontrolė ir instrukcijomis.

Medžiaga kraujo ir kraujo komponentų kokybės kontrolės tyrimams imama iš kraujo/kraujo komponento vieneto arba maišelio segmento. Iš atskiro bandinių maišelio imama medžiaga trombocitų, gautų aferezės būdu, kokybės kontrolės tyrimams.

VšĮ Nacionaliniame kraujo centre techninių kokybės parametrų tyrimai atliekami Kraujo laboratorinio ištyrimo skyriuje yra atestuoti ir įrašyti įstaigos licencijoje.

Konservuotas kraujas

2013 metais donorų kraujas buvo surenkamas naudojant keturgubų sterilių maišelių komplektus su nepirogenišku antikoagulantu ir pridėtiniu tirpalu. Plastmasinės talpyklos kraujo paėmimui atitiko Europos Farmakopėjos reikalavimus biologiniam suderinamumui, buvo tinkamos kraujo komponentų gamybai ir savybių palaikymui saugojimo metu.

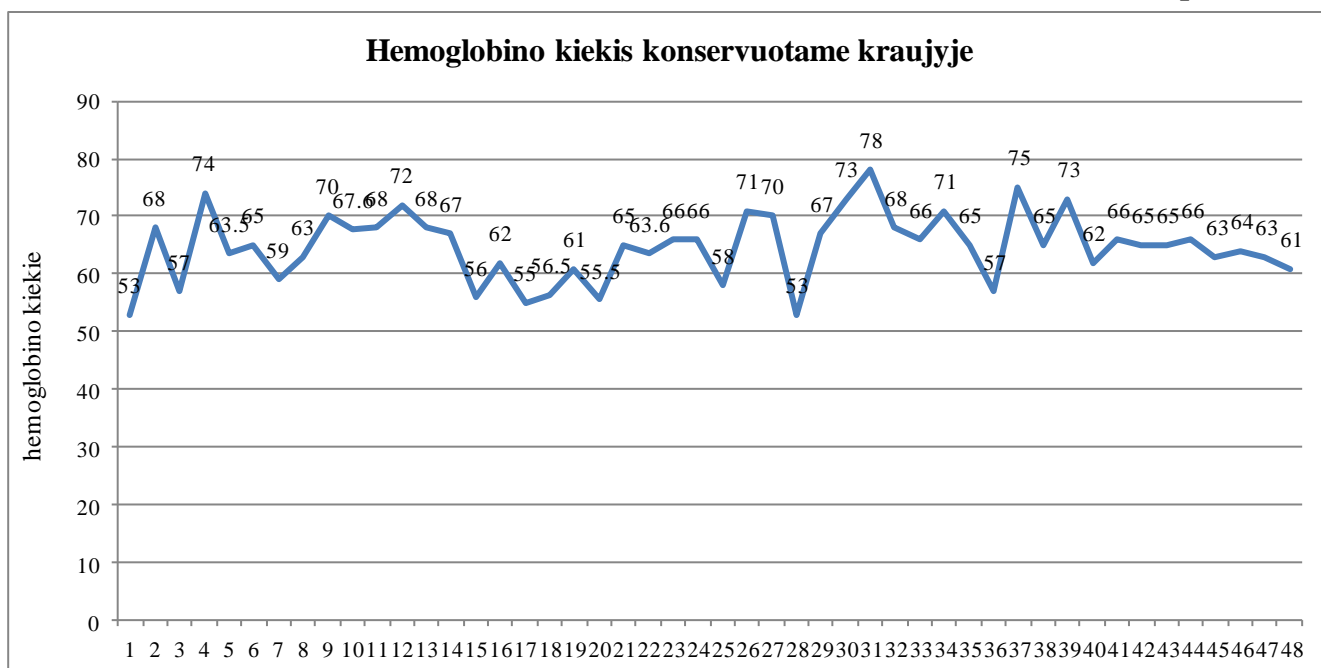
Po surinkimo, konservuotas kraujas atvėsimo įranga atvėsinamas iki +20⁰ C - +24⁰C ir saugomas kontroliuojamose sąlygose iki 24 val.

Konservuoto kraujo tūris papildomai kontroliuojamas kiekvieną mėnesį tikrinant 1 % nuo paruošto konservuoto kraujo kiekio, bet ne mažiau 20 vienetų per mėnesį. 2013 metais konservuoto

kraujo tūrio vidurkis buvo $514,5 \pm 1,0$ ml (PI 95%).

Ištyrus VšĮ Nacionaliniame kraujo centre Vilniuje paruoštus konservuoto kraujo vienetus, tiriant ne mažiau kaip 4 vienetus per mėnesį, hemoglobino kiekio vidurkis buvo $64,6 \pm 1,6$ g/vnt. (PI 95%) ir visuose tirtuose vienetuose atitiko kokybės reikalavimus (ne mažiau – 45 g/vnt.). Hemoglobino kiekio svyravimai atskiruose konservuoto kraujo vienetuose pateikiami 20 paveiksle.

20 paveikslas

VšĮ Nacionaliniame kraujo centre konservuotas kraujas naudojamas kaip žaliava kraujo komponentų gamybai, užtikrinant jo tinkamumą ir trombocitų, ir šviežiai šaldytos plazmos gamybai ir saugomas tik iki 24 valandų, todėl hemolizė saugojimo pabaigoje buvo tiriama iki 24 valandų saugoto konservuoto kraujo vienetuose. Ištyrus 50 konservuoto kraujo vienetus (po 4 vnt./mėn.), visų vienetų hemolizės vidurkis buvo $0,16 \pm 0,004$ % (PI 95%) ir atitiko šio parametro kokybės reikalavimą.

Eritrocitai be leukocitų - trombocitų sluoksnio pridėtiniame tirpale

Eritrocitai be leukocitų - trombocitų sluoksnio pridėtiniame tirpale tai kraujo komponentas, kuris gaminamas iš konservuoto kraujo po centrifugavimo ir plazmos bei trombocitų ir leukocitų sluoksnio pašalinimo, eritrocitus užpilant pridétiniu maitinamuoju tirpalu. Priklausomai nuo pridétinio tirpalo rūšies, skiriasi eritrocitų galiojimo laikas - eritrocitai su SAGM pridétiniu tirpalu galioja iki 42 dienų, su PAGGSM pridétiniu tirpalu – iki 49 dienų.

2013 metais buvo ištirti 70 VšĮ Nacionaliniame kraujo centre Vilniuje paruoštų eritrocitų be trombocitų ir leukocitų sluoksnio pridétiniame tirpale vienetų bandiniai saugojimo pradžioje ir 52 vienetai saugojimo pabaigoje, kontroliuojant ne mažiau kaip 4 vienetus per mėnesį.

Eritrocitų vieneto (su pridétiniu tirpalu) tūrio vidurkis buvo $304,5 \pm 5,5$ ml, hemoglobino vidutiniškai buvo $55,3 \pm 0,7$ g/vnt. (pasikliautinumo intervalas PI 95 %) ir 100 % atitiko šio parametro kokybės reikalavimus.

Siekiant užtikrinti eritrocituose liekamųjų leukocitų kiekį mažesnę nei $1,2 \times 10^9$ /vnt., 20-60 ml trombocitų ir leukocitų sluoksnio po kraujo centrifugavimo pašalinama į atskirą maišelį. 2013 metais 94 % patikrintų vienetų liekamųjų leukocitų skaičius buvo $<1,2 \times 10^9$ /vnt. ir atitiko kokybės reikalavimą, liekamųjų leukocitų vidurkis buvo $0,7 \pm 0,1 \times 10^9$ /vnt. Tyrimai buvo atliekami VšĮ NKC Vilniuje ir VšĮ VUL Santariškių klinikų Laboratorinės diagnostikos centre tēkmės citometrijos metodu.

2013 metais patikrinus 52 eritrocitų vienetus saugojimo pabaigoje dėl hemolizės, hemolizė

vidurkis sudarė $0,37 \pm 0,05$ % nuo eritrocito vieneto masės ir visų tirtų vienetų atitiko šio parametro kokybės reikalavimą, eritrocitų kokybė saugojimo metu buvo užtikrinta.

Eritrocitai be leukocitų pridėtiniame tirpale

Eritrocitai be leukocitų pridėtiniame tirpale tai kraujo komponentas, kuris buvo ruošiamas nuo eritrocitų nuėmus trombocitų ir leukocitų sluoksnį ir "in-line" filtracijos metodu pašalinus didžiąją dalį leukocitų arba nufiltravus jau paruoštus eritrocitus be trombocitų ir leukocitų sluoksnio pridėtiniame tirpale.

2013 metais eritrocitų vieneto (su pridėtinu tirpalu) tūrio vidurkis buvo 291 ± 5 ml., hematokrito vidurkis buvo $0,55$. Dėl hemoglobino kiekio ir liekamųjų leukocitų skaičiaus buvo ištirti 165 VŠĮ Nacionaliniame kraujo centre Vilniuje paruoštų eritrocitų be leukocitų pridėtiniame tirpale bandiniai. Hemoglobino kiekis vidutiniškai siekė $56 \pm 1,0$ g/vnt. ir 100 % atitiko šio parametro kokybės reikalavimus.

Filtravimo kokybė buvo vertinama Nageotte kameroje manualine technika skaičiuojant liekamųjų leukocitų skaičių ir kontrolei, tėkmės citometru VŠĮ VUL Santariškių klinikų Laboratorinės diagnostikos centre pagal sutartį. 2013 metais VŠĮ Nacionaliniame kraujo centre Vilniuje paruoštų eritrocitų be leukocitų pridėtiniame tirpale liekamųjų leukocitų skaičiaus vidurkis buvo $0,16 \pm 0,03 \times 10^6$ /vnt. ir 100 % atitiko kokybės reikalavimus.

Dėl hemolizės buvo ištirti 53 eritrocitų be leukocitų pridėtiniame tirpale vienetai saugojimo pabaigoje. Vidutiniškai hemolizė buvo $0,28 \pm 0,04$ % nuo eritrocitų vieneto masės ir visuose tirtuose vienetuose atitiko kokybės reikalavimą ($<0,8\%$).

Nuplauti eritrocitai

Nuplauti eritrocitai VŠĮ Nacionaliniame kraujo centre buvo gaminami tik pagal iš asmens sveikatos priežiūros įstaigų gautus užsakymus, 3 kartus eritrocitus nuplaunant $+4^{\circ}\text{C}$ $0,9$ % Natrio chlorido tirpalu.

2013 metais kokybės tyrimams buvo perduoti 58 nuplautų eritrocitų vienetų bandiniai. Nuplautų eritrocitų vieneto tūris vidutiniškai buvo 281 ± 5 ml., hematokrito vidurkis - $0,57$. Bendro baltymo nustatymas nuplautų eritrocitų supernatante buvo atliekamas pagal sutartį su VŠĮ VUL Santariškių klinikų Laboratorinės diagnostikos centru. Visuose tirtuose vienetuose liekamojo baltymo kiekis atitiko reikalavimus, vidurkis $0,019 \pm 0,007$ g/vnt (kokybės reikalavimas yra $< 0,5$ g/vnt). Visų tirtų nuplautų eritrocitų vienetų hemoglobino koncentracija atitiko kokybės reikalavimus ir vidutiniškai buvo $55 \pm 1,45$ g/vnt., hemolizė neviršijo $0,2\%$ ir visuose tirtuose pavyzdžiuose atitiko kokybės reikalavimus.

Šviežiai šaldyta plazma

Šviežiai šaldyta plazma buvo ruošiamas atskiriant plazmą iš konservuoto kraujo saugoto iki 24 valandų nuo kraujo paėmimo ant aušinimo plokščių ir užšaldant staigaus užšaldymo šaldiklyje per vieną valandą -30°C temperatūroje. Tokiu būdu paruoštoje šviežiai šaldytoje plazmoje užtikrinami normalūs labilių krešėjimo faktorių, albumino ir imunoglobulinų kiekiai.

Iki 2013 m. gegužės 1 dienos galiojo Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. vasario 9 d. įsakymu Nr. V-91 „Kraujo ir kraujo komponentų kokybės ir saugos reikalavimai“ įteisintas reikalavimas, kad tinkamai paruoštoje šviežiai šaldytoje plazmoje bendro proteino kiekis turi būti ne mažesnis kaip 50 g/l, o VIII c faktoriaus vidurkis (po užšaldymo ir atšildymo) ≥ 70 % nuo šviežiai surinktos plazmos vertės ($0,7$ IU/1 ml plazmos) tiriant pirmą ir paskutinį saugojimo mėnesį. 2013 m. gegužės 1 dienos įsigaliojo Sveikatos apsaugos ministro įsakymas Nr. V- 1186 "Dėl kraujo ir jo komponentų ruošimo ir kokybės kontrolės reikalavimų aprašo patvirtinimo", kuriame nustatyta, kad šviežiai šaldytos plazmos sudėtyje turi būti ne mažiau kaip 70 IU VIII faktoriaus 100 ml plazmos, tiriant kas 3 mėnesius 10 vienetų pirmą saugojimo mėnesį, reikalavimas bendro baltymo kiekiui liko nepakitęs.

Šviežiai šaldyta plazma yra naudojama ne tik transfuzijoms, bet ir kaip žaliava kraujo preparatų gamybai, todėl turi atitikti ir Europos farmakopėjos monografijos „Žmogaus plazma skirta frakcionavimui“ 0853 reikalavimus.

Bendro baltymo tyrimams iki 2013 metų gegužės mėnesio buvo naudojami 10 šviežiai šaldytos plazmos bandinių kaupiniai, o nuo gegužės mėnesio tiriami atskiri vienetai. Tyrimai buvo atliekami Nacionalinėje Visuomenės sveikatos priežiūros laboratorijoje sutartiniu pagrindu.

Per 12 mėnesių buvo ištirti 215 VŠĮ Nacionaliniame kraujo centre Vilniuje paruoštos šviežiai šaldytos plazmos bandiniai. Baltymo kiekio vidurkis buvo $59,7 \pm 0,5$ g/l. (pasikliautinumo intervalas $P = 0,95$) ir atitiko kokybės reikalavimus.

VIII c faktoriaus koncentracija šviežiai šaldytoje plazmoje buvo nustatoma VŠĮ VUL Santariškių klinikų Laboratorinės diagnostikos centre pagal sutartį, tiriant šviežiai paruoštos ir ilgiausiai saugotos plazmos kaupinius ir atskirus vienetus.

2013 metais iki gegužės 1 d. ištirti 4 šviežiai šaldytos plazmos kaupiniai (kiekvienas po 10 vienetų) iš V6% Nacionalinio kraujo centro saugykloje saugotos 2010 - 2011 metų paruošimo šviežiai šaldytos plazmos, VIII faktoriaus kiekis vidurkis buvo 0,725 TV/ml ir atitiko reikalavimus ir 2 kaupiniai paruošti 2013 metais iki gegužės mėnesio, kurių VIII faktoriaus vidurkis buvo 1,2 TV/ml.

Nuo 2013 m. gegužės dienos buvo tiriami atskiri šviežiai šaldytos plazmos vienetai dėl VIII faktoriaus koncentracijos. Buvo ištirta 20 pirmo saugojimo mėnesio šviežiai šaldytos plazmos vienetai (tiriant kas 3 mėnesius 10 vienetų pirmą saugojimo mėnesį). VIII faktoriaus vidurkis buvo $97,95 \pm 12,8$ TV/100 ml plazmos ir ne mažiau kaip 90 % visų patikrintų vienetų atitiko šio parametro kokybės reikalavimus.

Siekiant įvertinti kraujo centrifugavimo ir plazmos atskyrimo kokybę, buvo skaičiuojamas liekamųjų ląstelių kiekis prieš užšaldymą. Ištyrus 217 šviežiai šaldytos plazmos bandinių prieš užšaldymą, visuose liekamųjų ląstelių kiekiai neviršijo kokybės reikalavimų. Centrifugavimo režimas šviežiai šaldytos plazmos gamybai yra parinktas tinkamai.

Krioprecipitatas

Krioprecipitatas tai kraujo komponentas, kuris gaminamas iš šviežiai užšaldytos plazmos vieneto. Krioprecipitate yra VIII c, von Willebrand faktoriaus, fibrinogeno, XIII faktoriaus. Šis kraujo komponentas yra naudojamas fibrinogeno kiekybinio ir kokybinio deficito, VIII c faktoriaus deficito ir kompleksinio krešėjimo faktorių deficito esant DIK sindromui gydymui.

Fibrinogeno kiekis kontroliuojamas tiriant ne mažiau kaip 4 krioprecipitato vienetus jų gamybos mėnesį, 2013 metais buvo ištirti 54 vienetai. Fibrinogeno kiekis vidurkis buvo 397 ± 29 mg/vnt. (PI 95 %) ir atitiko kokybės reikalavimą (ne mažiau 140 mg/vnt.). VIIIc faktoriaus kiekis buvo tiriamas iš 6 krioprecipitato vienetų kaupinio pirmą saugojimo mėnesį ir pagaminto 2012 metais. Ištyrus 10 krioprecipitato vienetų kaupinių, VIIIc faktoriaus kiekio vidurkis buvo 156 ± 29 TV/vnt. ir 100 % atitiko kokybės reikalavimus. Tyrimai buvo atliekami VŠĮ VUL Santariškių klinikų Laboratorinės diagnostikos centre pagal sutartį.

Trombocitai, gauti iš konservuoto kraujo, vienas vienetas

Perdirbant konservuoto kraujo vieneta, gaunama kraujo trombocitų koncentruota suspensija. Trombocitų kiekis viename trombocitų iš konservuoto kraujo vienete turi būti $> 60 \times 10^9$. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymu Nr. V-1186 „Dėl kraujo ir jo komponentų ruošimo ir kokybės kontrolės reikalavimų aprašo patvirtinimo“ patvirtintais reikalavimais, jei 75 % tirtų pavyzdžių turi norminį trombocitų skaičių, visi pagaminti trombocitai atitinka kokybės reikalavimus ir jei 90 % tirtų pavyzdžių neviršijamas norminis leukocitų skaičius ($< 0,2 \times 10^9$), visi pagaminti trombocitai atitinka kokybės reikalavimus. Trombocitų gamybą trombocitais turtingos plazmos metodu turi įtakos donoro trombocitų skaičius ir gamybos instrukcijų reikalavimų vykdymas.

2013 metais buvo ištirti VŠĮ Nacionaliniame kraujo centre pagamintų 162 trombocitų vienetų

pavyzdžiai, trombocitų skaičiaus tyrimą atliekant hematologiniu analizatoriumi iš trombocitų maišo segmento arba maišelio. Trombocitų skaičius vidutiniškai buvo $73,7 \pm 2,7 \times 10^9$ /vienete. 83 proc. tirtų bandinių trombocitų skaičius buvo didesnis ar lygus 60×10^9 /vienete ir atitiko kokybės reikalavimus.

Liekamasis leukocitų kiekis vidutiniškai buvo $0,04 \pm 0,01 \times 10^9$ /vnt. tiriant hematologiniu analizatoriumi. Tyrimo kontrolei dalis pavyzdžių buvo perduoti tyrimams į VšĮ VUL Santariškių klinikų Laboratorinės diagnostikos centrą tyrimas pagal sutartį. Visuose tirtuose pavyzdžiuose liekamasis leukocitų skaičius neviršijo norminio leukocitų skaičiaus reikalavimo. Dėl pH trombocitų saugojimo pabaigoje 2013 metais buvo ištirti 99 trombocitų vienetai. Tyrimas buvo atliekamas iš trombocitų maišelio. pH žemesnė nei apatinė leistina riba (6,4) nustatyta 1 vieneto, kas galėjo būti dėl didelio trombocitų skaičiaus (137×10^9) tame vienete.

Vizualiai vertinant maišelio su trombocitais turinį prieš šviesą, visuose tirtuose vienetuose buvo matomas "swirling" fenomenas, susidarantis dėl normalios morfologijos trombocitų šviesos išsklaidymo.

Trombocitai, gauti aferezės būdu, be leukocitų

Trombocitai, gauti aferezės būdu, be leukocitų, gaminami naudojant automatinį aferezės įrenginį Haemonetic MCS+. Vienos trombocitų aferezės procedūros metu standartiškai galima paruošti du gydomuosius vienetus. Komponentas buvo ruošiamas tik turint konkrečius gydymo įstaigų užsakymus.

2013 metais ištyrus 124 trombocitų aferezės procedūrų metu gautų trombocitų išėigą saugojimo pradžioje, tyrimus atliekant iš bandinių maišelio, trombocitų skaičiaus vidurkis buvo $4,2 \pm 0,12 \times 10^{11}$. Trombocitų išėiga priklauso nuo donoro trombocitų skaičiaus. Jei donoro trombocitų skaičius yra mažesnis nei 200×10^9 /l, yra tikimybė, kad trombocitų aferezės procedūros metu nepavyks surinkti dviejų gydomųjų vienetų gamybai reikalingo trombocitų skaičiaus.

Liekamųjų leukocitų kiekis vidutiniškai buvo $0,11 \pm 0,02 \times 10^6$ /vnt. tiriant Nageotte kameroje. Savikontrolės tikslu, atskirų vienetų bandinių liekamasis leukocitų kiekis buvo tirtas tēkmės citometru, tyrimą atliekant VšĮ VUL Santariškių klinikų Laboratorinės diagnostikos centre pagal patvirtintą metodiką. Visų tirtų bandinių liekamasis leukocitų kiekis atitiko kokybės reikalavimus.

Visuose pagaminto produkto vienetuose buvo matomi sūkuriai ("swirling" fenomenas). Dėl pH saugojimo laikotarpio pabaigoje buvo ištirtas 51 bandinys, visų bandinių pH buvo $> 6,4$ ir atitiko kokybės reikalavimus.

Sukauptieji trombocitai, gauti iš konservuoto kraujo, be leukocitų

Sukauptieji trombocitai gaminami iš leukocitų ir trombocitų sluoksnio, steriliu būdu sukaupiant 4-6 tos pačios kraujo grupės leukocitų ir trombocitų sluoksnius, praskiedžiant juos plazma, centrifuguojant, atskiriant trombocitus ir juos filtruojant. Taip paruošiami gydomieji vienetai, kuriuose turi būti ne mažiau kaip 2×10^{11} trombocitų ir mažiau nei 1×10^6 liekamųjų leukocitų.

Sukauptieji trombocitai buvo ruošiami tik turint konkrečius gydymo įstaigų užsakymus. 2013 metais buvo ištirti 152 sukauptų trombocitų, be leukocitų pavyzdžiai. 94 % tirtų pavyzdžių turėjo norminį trombocitų skaičių ir 100 % neviršijo norminio leukocitų skaičiaus, todėl vadovaujantis Sveikatos apsaugos ministro įsakymu Nr. V- 1186 "Dėl kraujo ir jo komponentų ruošimo ir kokybės kontrolės reikalavimų aprašo patvirtinimo" nustatytais reikalavimais visi pagaminti trombocitai atitiko kokybės reikalavimus. Trombocitų skaičiaus svyravimai atskiruose vienetuose pateikiami diagramoje.

Dėl pH buvo ištirti 106 pavyzdžiai, pH vidurkis buvo $7,4 \pm 0,06$ (PI 95 %) ir visais atvejais atitiko kokybės reikalavimus.

Bakteriologinė kraujo ir kraujo komponentų surinkimo ir gamybos kontrolė

Siekiant užtikrinti kraujo komponentų saugumą ir vadovaujantis LR Sveikatos apsaugos ministro 2001 m. lapkričio 20 d. įsakymu Nr. 605 "Dėl bendrųjų kraujo komponentų gamybos sterilumo kontrolės reikalavimų patvirtinimo", 2013 metais buvo tiriami kraujo komponentai baigiantis jų galiojimo terminui.

Bakteriologiniai kraujo komponentų pasėlių tyrimai buvo atliekami VšĮ VUL Santariškių klinikų

Laboratorinės diagnostikos centro mikrobiologinėje laboratorijoje, o laminarinio bokso oro ir donoro rankų odos pasėliai – Nacionalinės visuomenės sveikatos priežiūros laboratorijos Mikrobiologinių tyrimų skyriuje, pagal sutartį.

Kraujo komponentų mikrobiologinio augimo atvejų 2013 metais nebuvo. Siekiant įvertinti tendencijas, pastoviai buvo sekami ir analizuojami rankos pasėlių ir kraujo komponentų mikrobiologinių tyrimų rezultatai. Donoro rankos apčiuoimo kokybė buvo vertinama tiriant pasėlius nuo donoro rankos odos paruoštos venos punkcijai. 2013 metais buvo atlikti 59 pasėliai, nustatytas vienas augimo atvejis. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 1998 m. spalio 22 d. įsakyme Nr. 605 “Dėl kraujo ir kraujo sudėtinių dalių paėmimo iš donorų tvarkos, davimo dozių ir dažnumo patvirtinimo“ 7.3 punkte yra nurodoma, kad 100% garantuoti odos paviršiaus sterilumo negalima ir pavieniai mikroorganizmų augimo atvejai nuo apčiuoštos donoro rankos yra galimi.

Medicininės prekės

Vykdam Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2012 m. lapkričio 22 d. įsakymo Nr. V-1063 reikalavimus, medžiagų, kurios turi lemiama įtakos ruošiamų kraujo komponentų kokybei, išleidimą vidiniam naudojimui atlieka Kokybės užtikrinimo skyriaus vedėjas kartu su atsakingu sandėlio darbuotoju ir laboratorijos vedėju (kai vertinama reagentų kokybė), vadovaujantis instrukcijoje I 3/PA10-NKC Medicininių prekių priėmimas į medicininių atsargų sandėlį, saugojimas ir išdavimas nurodytais reikalavimais. Išleidimo metu vertinama reagentų ir medicininių medžiagų, kurioms yra nustatyti specialieji reikalavimai ir kurioms būtini serijos kokybės sertifikatai, atitiktis nustatytiems reikalavimams. Atitinkančios reikalavimus medžiagos ir reagentai buvo ženklinami žalios spalvos lipduku ir „KK“ spaudu. 2013 metais neatitikčių dėl prekių kokybės ir saugojimo reikalavimų pažeidimo nustatyta nebuvo.

Galima konstatuoti, kad kraujo komponentų gamybos procesas 2013 metais buvo stabilus ir užtikrino teisės aktuose nustatytus kraujo komponentų nustatytus techninius kokybės parametrus.

Susekamumas ir pranešimai apie pavojingas nepageidaujamas reakcijas ir pavojingus nepageidaujamus reiškinius

2013 metais iš asmens sveikatos priežiūros įstaigų buvo gauti 3 (trys) pranešimai apie užfiksuotas pavojingas nepageidaujamas reakcijas susijusias su kraujo komponentų perpylimu - 1 nepageidaujama reakcija buvo susijusi su krioprecipitatu, 1 su eritrocitų ir 1 su trombocitų perpylimu. Visos trys nepageidaujamos reakcijos buvo dėl anafilaksijos ir (arba) padidėjusio jautrumo. Tyrimo metu neatitikčių dėl pranešimuose nurodytų kraujo komponentų gamybos ir saugojimo sąlygų nebuvo nustatyta. Tyrimo ataskaitos pateiktos Sveikatos apsaugos ministerijai ir Valstybinei akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnybai prie Sveikatos apsaugos ministerijos.

2013 metais užregistruotas 1 (vienas) pranešimas apie pavojingą nepageidaujamą reiškinį. Iš VšĮ Klaipėdos Universitetinės ligoninės gavus raštą apie pacientą, buvusį kraujo donoru, kuriam pirmą kartą diagnozuota anti ŽIV 1/2(+), buvo imtasi veiksmų dėl galimo pavojingo nepageidaujamo reiškinio: informuota Sveikatos apsaugos ministerija, atlikti donoro paskutinės ir ankstesnių trijų donacijų tyrimų rezultatų ir kraujo komponentų atsekamumo veiksmai. Iš VšĮ Nacionaliniame kraujo centre saugotų paskutinių keturių donoro donacijų kraujo bandinių pakartotinai atlikti serologiniai ir nukleino rūgščių tyrimai dėl ŽIV-1, hepatitų B ir C ir gauti neigiami tyrimų rezultatai. Donoro medicininė atranka ir kraujo ištyrimas atitiko Sveikatos apsaugos ministro norminiai teisės aktais nustatytus reikalavimus.

Donorų pasitenkinimas teikiamomis paslaugomis. Donorų skundai

Kraujo centre donorų ir kraujo produktų vartotojų, darbuotojų ir aukštesniųjų institucijų skundai dėl kraujo produktų kokybės ar Centro veiklos skundų nagrinėjimą reglamentuoja kokybės vadybos sistemos dokumentai – procedūros aprašai PA18–NKC Skundai ir produkto išėmimas iš apyvartos.

Užsakovų atsiliepimų valdymas. Skundai dėl didmeninio vaistų platinimo ir jų užsakovų atsiliepimų valdomi vadovaujantis procedūros apraše PA30-NKC Skundai dėl vaistų ir užsakovų atsiliepimų valdymas nustatyta tvarka. VšĮ Nacionaliniame kraujo centre ir kraujo centro filialuose 2013 metais, kaip ankstesniais metais, nebuvo nei vieno donoro skundo.

Siekiant atsižvelgti ir pagal galimybes patenkinti VšĮ Nacionalinio kraujo centro donorų poreikius, buvo atlikta apklausa, kurios metu Nacionaliniame kraujo centre (Vilniuje, Klaipėdoje ir Panevėžyje) kraujo davę žmonės atsakė į anketos klausimus, iš viso buvo pateikta 441 apklausos anketa. Apibendrinus apklausos rezultatus buvo konstatuota, kad dauguma apklausoje dalyvavusių žmonių jau ne pirmą kartą duoda kraujo VšĮ Nacionaliniame kraujo centre ir turi teigiamą nuomonę apie įstaigą – palankiai vertina kraujo centro darbuotojų aptarnavimą, skatina savo artimuosius tapti kraujo donorais, pripažįsta, jog svarbiausia yra padėti ligoniui, o ne gauti finansinį atlygį.

Didžioji dalis respondentų rašė, jog duodami kraujo su sunkumais nesusiduria ir VšĮ Nacionalinio kraujo centro darbą bei aplinkos kūrimą vertina teigiamai.

Neatitikčių vertinamoji analizė

Siekiant kontroliuoti atitiktį kraujo donorystės įstaigos geros praktikos nuostatų, geros gamybos praktikos principų, vaistų geros platinimo praktikos taisyklių, ISO 9001:2008 standarto reikalavimams ir kokybės vadybos sistemos reikalavimams, nustatytiems pačios organizacijos, taip pat siekiant išsiaiškinti sisteminės spręstinas problemas, VšĮ Nacionaliniame kraujo centre veikia savikontrolės ir vidaus audito, korekcinų ir prevencinių veikslių sistema.

2013 metais užfiksuotos neatitiktys buvo išskirstyti į kategorijas vadovaujantis 5 P principu: Procesai, Procedūros, Produktai, Personalas, Prietaisai.

1. Procesai

Kraujo laboratorinio ištyrimo proceso audito metu nustatytos 5 neatitiktys.

2. Produktai

Kraujo komponentų gamybos procese ir kokybės kontrolės procese užfiksuotod trys neatitiktys.

Personalas

Personalo procese užfiksuotos 2 neatitiktys.

3. Prietaisai/Medicininė įranga

Medicininės įrangos valdymo procese užfiksuotos keturios neatitiktys. Pranešimų apie neatitinkančius reikalavimų medicinos prietaisus ar incidentus, kurie tiesiogiai ar netiesiogiai galėtų įtakoti pacientų ar vartotojų sveikatą nustatyta nebuvo.

Viena neatitiktis užfiksuota dėl programinės įrangos eProgesa gedimo, koregavimui atliktas sistemos perkrovimas.

Dėl tinkamų išleidimui kraujo komponentų ženklavimo eProgesa etiketėmis sutrikimų buvo kaupiami ir analizuojami duomenys už tris mėnesius. Trikdžiai buvo susisteminti pagal priežastis, numatyti ir įgyvendinti korekciniai veiksmai, atliktas instrukcijos I8/PA8-NKC pakeitimas, sustiprinta duomenų įrašų taisymo kontrolė.

Pakeitimų valdymas

VšĮ Nacionaliniame kraujo centre visi siūlomi pakeitimai yra vertinami atsižvelgiant į pakeitimo poveikį galutinio kraujo produkto kokybei vadovaujantis procedūros apraše PA23–NKC Pakeitimų valdymas nustatyta tvarka.

2013 metais buvo pasiūlyti ir užregistruoti 35 pakeitimai. Per 2013 metus įvykdyti 23 pakeitimai, 2 pakeitimai sustabdyti, 11 pakeitimų yra eigoje. Daugiausiai pakeitimų buvo Kraujo komponentų gamybos, saugojimo ir išdavimo procese dėl naujos kraujo komponentų transportavimo ir saugojimo įrangos kvalifikavimų.

Įrangos naudojimas ir priežiūra

Už VšĮ Nacionaliniame kraujo centre naudojamų prietaisų ir įrengimų techninę priežiūrą, techninio aptarnavimo organizavimą, remonto organizavimą ir atliktų darbų bei įrengimų būklės įvertinimo atitinkamą įforminimą atsako Infrastruktūros skyriaus inžinierius. Matavimo priemonių metrologinės patikros grafikas, tonometrų metrologinės patikros grafikas ir skyrių bei grupių įrengimų aptarnavimo ir remonto grafikai metams tvirtinami VšĮ Nacionalinio kraujo centro direktoriaus įsakymu.

Įrašai apie aptarnavimo/tikrinimo tipą ir dažnį įrašomi į atitinkamo įrengimų techninio aptarnavimo ir remonto žurnalą ir saugomi darbo vietoje, prie įrengimų, duomenys papildomai atžymimi įrengimų techninio aptarnavimo ir remonto grafike. Duomenys apie aptarnavimo, remonto metu atliktus darbus, pakeistas detales ar mazgus įrašomi į įrengimo techninį pasą. Techninės priežiūros duomenys įrašomi į įrengimų aptarnavimo ir remonto grafikus, operatyvinį žurnalą, įrengimo techninį pasą ir medicininės technikos priežiūros žurnalą. Su visais įrašais supažindinami atitinkamų skyrių vedėjai, kurie pasirašo atliktų darbų paskyras (aktus) ir savo parašu patvirtina atlikto darbo priimtumą.

Įrengimų techninis aptarnavimas ir remontas, matavimo priemonių patikros organizavimas, kalibravimas, validavimas, įrengimų su matavimo funkcijos metrologinės parengties užtikrinimas, efektyvus įrengimų panaudojimas siekiant kokybiško įrenginių darbo technologinio proceso metu, atliekamas pagal VšĮ Nacionalinio kraujo centro direktoriaus įsakymu patvirtinto procedūros aprašo PA6-NKC Medicininės technikos ir įrangos valdymas reikalavimus.

Laboratorinių analizatorių techninę priežiūrą (planinę ir skubią) pagal sutartis atlieka įrangos gamintojo techninės priežiūros inžinieriai. Planinė priežiūra atliekama pagal gamintojo sudarytą grafiką. Kiekvienam analizatoriui, pagal jo specifiką, sudaromas priežiūros (planinei priežiūrai, susidevėjusių detalių keitimui) grafikas. Atlikus darbus, tai įforminama protokolu.

Dokumentų valdymas

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2012 m. lapkričio 22 d. įsakymu Nr. V-1063 „Dėl kraujo donorystės įstaigų ir ligoninių kraujo bankų geros praktikos nuostatų patvirtinimo” ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2008 m. balandžio 29 d. įsakymu Nr. V-338 “Dėl minimalių asmens sveikatos priežiūros paslaugų kokybės reikalavimų aprašo tvirtinimo”, visi VšĮ Nacionaliniame kraujo centre atliekami veiksmai ir procesai yra dokumentuoti, o dokumentai parengti, platinami, peržiūrimi ir atnaujinami vieninga, VšĮ Nacionaliniame kraujo centre ir kraujo centro filialuose nustatyta tvarka.

Kokybės vadove KV-NKC aprašyta VšĮ Nacionalinio kraujo centro įgyvendinta kokybės vadybos sistema, atitinkanti LST EN ISO 9001:2008 standarto reikalavimus. Kokybės vadovas apibrėžia įstaigos kokybės vadybos sistemą su nuorodomis į procedūrų aprašus ir instrukcijas.

Geros vaistų platinimo praktikos kokybės vadovas GVPP KV-NKC papildė VšĮ Nacionalinio kraujo centro Kokybės vadovą KV-NKC. Šiame kokybės vadove aprašyta VšĮ Nacionalinio kraujo centro įgyvendinta kokybės vadybos sistema didmeninio vaistų platinimo veikloje, atitinkanti Geros vaistų platinimo praktikos reikalavimus.

VšĮ Nacionalinio kraujo centro kokybės vadybos sistema įdiegta ir taikoma VšĮ Nacionaliniame kraujo centre, esančiame Vilniuje, Žolyno g. 34, ir VšĮ Nacionalinio kraujo centro filialuose Panevėžyje, Nemuno g. 75 bei Klaipėdoje, Naikupės g. 28. VšĮ Nacionalinio kraujo centro kokybės vadybos sistema, atitinkanti tarptautinio standarto ISO 9001:2008 reikalavimus, įforminta dokumentais pagal vykdomus procesus ir skyriuose vykdomas veiklas ir suderinta su galiojančiais Lietuvos Respublikos norminiais teisės aktais. Kokybės vadybos sistema yra peržiūrima ir palaikoma įstaigos direktoriaus ir VšĮ Nacionalinio kraujo centro personalo.

Pagrindinius VšĮ Nacionalinio kraujo centro kokybės vadybos sistemos dokumentus sudaro kokybės politika ir tikslai, Kokybės vadovas, Geros vaistų platinimo praktikos kokybės vadovas, procedūrų aprašai, instrukcijos, specifikacijos, taisyklės, tvarkos, duomenų įrašai ir kt.

Procedūrų aprašuose yra aprašyti visi procesai, reikalingi efektyviam kokybės vadybos sistemos veikimui. Procesų seka ir tarpusavio sąveika apibrėžta Kokybės vadove, Geros vaistų platinimo praktikos kokybės vadove ir procedūrų aprašuose.

Rezultatyviam procesų veikimui nustatyti tikslai (siektinos veiklos užduotys), kurių įgyvendinimas stebimas pamatuojamais rodikliais.

Kokybės vadybos sistemos įforminimo dokumentais tikslai yra šie: aprašyti VŠĮ Nacionalinio kraujo centro kokybės vadybos sistemą; paaiškinti, kaip atlikti darbus, kad būtų pasiekti nustatyti reikalavimai; sudaryti aiškiai ir efektyviai veikiančių operacijų atlikimo seką; užtikrinti operacijų nuoseklumą, pagrįstą dokumentų įforminimu; pateikti informaciją funkcinėms grupėms, siekiant geriau suprasti jų tarpusavio ryšius; pateikti objektyvius įrodymus, kad apibrėžti reikalavimai pasiekti; sudaryti kokybės sistemos auditavimo pagrindą; sukurti nuolatinio gerinimo principus.

VŠĮ Nacionalinio kraujo centro kokybės sistemos įforminimas dokumentais ir duomenų įrašais parengtas pagal LST ISO 9001:2008 standarto reikalavimus, geros gamybos praktikos bei geros praktikos reikalavimus ir aprašytas VŠĮ Nacionalinio kraujo centro direktoriaus įsakymu patvirtintame procedūros apraše PA1-NKC Dokumentų ir įrašų valdymas. Šiame procedūros apraše nustatyta kraujo centro darbuotojų, skyrių vedėjų, grupių vadovų, atsakingų specialistų atsakomybė valdant dokumentus bei įrašus VŠĮ Nacionaliniame kraujo centre ir kraujo centro filialuose.

Kraujo centre pildomos medicininės apskaitos žurnalai, formos, nurodytos Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos ministro 1999 m. lapkričio 29 d. įsakyme Nr. 515 “Dėl sveikatos priežiūros įstaigų veiklos apskaitos ir atskaitomybės tvarkos” bei žurnalai ir formos, patvirtintos VŠĮ Nacionalinio kraujo centro direktoriaus įsakymais ar kaip procedūrų aprašų ir instrukcijų duomenų įrašai ir priedai.

Dokumentų saugojimo terminus reglamentuoja Lietuvos vyriausiojo archyvaro 2011 m. kovo 9 d. įsakymas Nr. V-100 “Dėl bendrųjų dokumentų saugojimo terminų rodyklės patvirtinimo”, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2000 m. lapkričio 9 d. įsakymas Nr. 640 “Dėl sveikatos priežiūros įstaigų dokumentų saugojimo tvarkos”, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2012 m. lapkričio 22 d. įsakymas Nr. V-1063 „Dėl kraujo donorystės įstaigų ir ligoninių kraujo bankų geros praktikos nuostatų patvirtinimo”. Laikino saugojimo dokumentai (originalai), kurių saugojimo laikas iki 25 metų, saugomi skyriuose bei grupėse, už jų saugojimą paskirti atsakingi darbuotojai, nurodyti Dokumentacijos plane. Į centro archyvą perduodami ilgo saugojimo dokumentai. Centro archyvo patalpos įrengtos pagal Lietuvos archyvų departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. liepos 7 d. įsakymo Nr. 35 “Dėl dokumentų saugyklų” reikalavimus.

Dokumentacija ir duomenų įrašai, kurie užtikrina donoro, kraujo vieneto ir jo laboratorinių tyrimų, gamybinės veiklos proceso bei pagamintų kraujo produktų susekamumą, saugomi išorės ir vidaus norminiuose teisės aktuose nustatyta laiką.

Kraujo laboratorinio ištyrimo skyriuje laboratorinių tyrimų duomenys iš analizatorių yra reguliariais intervalais perkeliama į archyvines bylas.

PROCLEIX® TIGRIS® sistemos duomenų bazė išvaloma kas mėnesį, kad būtų palaikomas optimalus programinės įrangos ir operacinės sistemos veikimas. NRA tyrimų rezultatai kaupiami sistemos duomenų bazėje. Ne rečiau kaip kartą per du mėnesius duomenys yra archyvuojami ir suarchyvuotos bylos (išsaugotos PDF formate) perkeliama į archyvą kompiuteryje. Išvalyti užduočių sąrašų (priežiūros, naudotų reagentų, žinučių dėl prietaiso gedimų, operatoriaus klaidų it kt.) rezultatai ištrinami iš PROCLEIX® TIGRIS® sistemos duomenų bazės visam laikui.

Imunohematologinių tyrimų rezultatų archyvavimas vyksta „Galileo“ analizatoriaus archyve, archyvuojama ne rečiau kaip kartą per mėnesį.

Vaistinių preparatų sandėlyje vaistų apskaitai naudojamas specializuotas kompiuterinės apskaitos programos Euro Skaita modulis, atitinkantis Vaistų geros platinimo praktikos taisyklių keliamus reikalavimus elektroninių duomenų įrašų saugumui ir užtikrinantis būtinąją informaciją apie vaistą teisės aktų nustatyta tvarka (programinėse prekių kortelėse įvedama informacija apie vaistą: prekinis pavadinimas, gamintojas/tiekėjas, galiojimo terminas, sandėliavimo vieta ir kt.).

Specializuotos kraujo donorystės įstaigos informacinės programos eProgesa su saugios nuotolinės prieigos sprendimu naudojimas. Kitos kompiuterinės programos, naudojamos VšĮ Nacionaliniame kraujo centre

VšĮ Nacionaliniame kraujo centre Vilniuje, Klaipėdos ir Panevėžio filialuose įdiegta ir naudojama specializuota kraujo donorystės įstaigos informacinė programa eProgesa su saugios nuotolinės prieigos sprendimu, apimanti visą sistemą nuo donoro registracijos iki kraujo komponento vieneto išleidimo ir išdavimo: donorų telkimą, donorų judėjimo organizavimą, donorų paiešką, planavimą; donorų priėmimą; kraujo paėmimą centre (filiale) ir mobiliuose punktuose; kraujo ištyrimą; kraujo komponentų ruošimą, saugojimą, apskaitą, išdavimą ir išleidimą; kraujo komponentų užsakymų priėmimą ir registravimą; kraujo komponentų išdavimą į ASPĮ; plazmos priėmimą, saugojimą ir išleidimą. Serveriai ir duomenų bazė patalpinta VšĮ Nacionaliniame kraujo centre Vilniuje, jautrių asmeninių duomenų apsaugą ir aukštos rizikos sistemos veikimo nepertraukiamumo užtikrinimą atitinkančiose patalpose. VšĮ Nacionalinio kraujo centro ir filialų darbuotojai dirbdami centre (filiale) ar mobiliame punkte prie sistemos jungiasi naudodamiesi ryšio tarp serverių ir nutolusių darbo vietų saugumui užtikrinti reikalingomis priemonėmis, o kompiuteriai, esantys mobiliuose punktuose, tarpusavyje susijungiami belaidžio ryšio technologija.

Nadojantis specializuota kraujo donorystės įstaigos informacine programa eProgesa su saugios nuotolinės prieigos sprendimu, VšĮ Nacionaliniame kraujo centre ir kraujo centro filialuose sudaroma galimybė keistis informacija apie donorus, kraujo ir jo komponentų bei preparatų atsargas, laboratorinių tyrimų rezultatus ir atsargų valdymą, kas gerina donorų telkimo, kraujo paruošimo proceso koordinavimą ir planavimą, taip pat asmens sveikatos priežiūros įstaigų aprūpinimą kokybiškais ir saugiais kraujo komponentais per maksimaliai trumpą laiką, kas ypač svarbu ypatingose situacijose. Taip pat lengvina ir greitina darbą su donorais, donorų paiešką, telkimą, kvietimų duoti kraują ar jų sudedamųjų dalių išsiuntinėjimą, donorų apskaitos vedimą, donorų srauto planavimą.

Specializuotos kraujo donorystės įstaigos informacinės programos eProgesa naudojimas leidžia panaikinti pasikartojančias ir besidubliuojančias operacijas, sutrumpinti rutininį „popierinį“ darbą, pagreitinti svarbios informacijos srautus (analizatorių rezultatai pateikiami per kompiuterinius tinklus). Didelę įtaką našumui turi automatinių įrenginių įdiegimas, ypač laboratorinių analizatorių su kompiuterių sąsajomis.

Specializuota kraujo donorystės įstaigos informacinė programa eProgesa užtikrina sąsają su mediciniais įrenginiais bei skaitytuvais, skirtais brūkšniniais kodams nuskaityti, taip pat etikečių, atitinkančių ISBT 128 standarto reikalavimus, spausdintuvais, tuo pagerinant produktų ir duomenų susekamumą ir kontrolę.

Kiekvieną dieną daromos tarpinės duomenų įrašų pasikeitimų ir papildymų kraujo donorystės įstaigos informacinėje programoje eProgesa kopijos, o vieną kartą savaitėje – pilna visų duomenų įrašų kraujo donorystės įstaigos informacinėje programoje eProgesa kopija. Kraujo donorystės įstaigos specializuota informacinė programa eProgesa leidžia atsekti kiekvieno duomenų įrašo padarymo laiką, identifikuoti įrašą padariusį asmenį, pilnai užtikrinti duomenų įrašų archyvavimą, saugojimą ir paiešką.

Vykdamas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 1998 m. gruodžio 7 d. įsakymą Nr. 713 „Dėl Kraujo donorų registro nuostatų patvirtinimo ir veiklos pradžios nustatymo“, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. birželio 8 d. įsakymą Nr. V-592 „Dėl Kraujo donorų registro veikimo schemos patvirtinimo“ ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. liepos 1 d. įsakymą Nr. V-659 „Dėl Kraujo donorų registro duomenų saugos nuostatų patvirtinimo“, VšĮ Nacionalinis kraujo centras teikia norminiuose teisės aktuose nurodytus duomenis Kraujo donorų registru, taip pat naudojami duomenimis, kuriuos Kraujo donorystės įstaigos teikia kitos respublikos kraujo donorystės įstaigos. Kraujo donorų registro paskirtis – registruoti kraujo ir kraujo sudedamųjų dalių donorus, rinkti, kaupti, apdoroti, sisteminti, saugoti ir teikti fiziniams ir juridiniams asmenims registro duomenis ir dokumentus, atlikti kitus registro duomenų tvarkymo veiksmus. Kraujo duomenų teikėjai – kraujo donorystės įstaigos, licencijuotos kraujo donorystės veiklai. Registro asmens duomenų tvarkymo tikslas – identifikuoti registro objektus - kraujo ir kraujo sudedamųjų dalių donorus.

VŠĮ Nacionaliniame kraujo centre ir kraujo centro filialuose naudojama kompiuterinė programa „Skaita“, apimanti visą buhalterinę apskaitą (sandėlio atsargų, priemonių, turto, kraujo ir jo komponentų bei preparatų apskaitą). Duomenų mainai vyksta naudojant serverį su „Skaitos“ duomenų baze.

VŠĮ Nacionaliniame kraujo centre dokumentų valdymui naudojama programa „Raštai“.

VIII. AUDITAI, IŠORINIAI TIKRINIMAI

Vidaus auditų tikslas – nustatyti, ar VŠĮ Nacionalinio kraujo centro vykdoma veikla ar jos dalis ir gauti rezultatai atitinka numatytas priemones ir ar jos tinkamai ir efektyviai panaudojamos, ar reikalingi koregavimo veiksmai. Pagrindinis uždavinys – nustatyti VŠĮ Nacionalinio kraujo centro vykdomos veiklos (proceso) ar jos dalies neatitiktis ją reglamentuojančiam dokumentui pobūdį ir svarbą ir numatyti koreguojančius veiksmus bei tikrinti koregavimo veiksmų efektyvumą.

Vidaus auditai VŠĮ Nacionaliniame kraujo centre atliekami vadovaujantis VŠĮ Nacionalinio kraujo centro direktoriaus įsakymu patvirtintu procedūros aprašu PA19-NKC Auditas. Auditus VŠĮ Nacionaliniame kraujo centre atlieka VŠĮ Nacionalinio kraujo centro direktoriaus įsakymu sudaryta Kokybės auditorių grupė. Auditai pagal VŠĮ Nacionalinio kraujo centro direktoriaus įsakymu patvirtintą metinį auditų planą atliekami ne tik VŠĮ Nacionaliniame kraujo centre Vilniuje, bet ir kraujo centro filialuose Klaipėdoje bei Panevėžyje. Pagal poreikį ir situaciją, gali būti atliekami ir neplaniniai auditai.

Auditų planai sudaromi taip, kad būtų apimti ir bent vieną kartą per metus audituoti pagrindiniai VŠĮ Nacionalinio kraujo centro veiklos aspektai.

Be vidaus auditų, VŠĮ Nacionaliniame kraujo centre 2013 metais buvo atliekami ir išoriniai inspektavimai. 2013 metais buvo atlikti šie išorinių institucijų tikrinimai (inspektavimai, auditai):

- 1 auditą dėl VŠĮ Nacionalinio kraujo centro vykdomos veiklos atitikimo tarptautinio standarto ISO 9001:2008 reikalavimams atliko kompanijos Bureau Veritas Certification Lietuva specialistai;

- VŠĮ Nacionalinio kraujo centro užsakymu, UAB „Jungtinė auditorių kontora“ atliko VŠĮ Nacionalinio kraujo centro 2012 metų ūkinės – finansinės veiklos auditą;

- Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymu sudaryta komisija tikrino VŠĮ Nacionaliniame kraujo centre ir kraujo centro filialuose paruoštų ir į asmens sveikatos priežiūros įstaigas išduotų kraujo komponentų kokybę, t. y. hemoglobino kiekį eritrocituose;

- VŠĮ Nacionalinio kraujo centro veiklą pagal kompetenciją vieną kartą tikrino Vilniaus visuomenės sveikatos centro specialistai (periodinis patikrinimas);

- VŠĮ Nacionalinio kraujo centro Klaipėdos filialo veiklą vieną kartą tikrino Klaipėdos visuomenės sveikatos centro specialistai (periodinis patikrinimas);

- VŠĮ Nacionalinio kraujo centro Panevėžio filialo veiklą vieną kartą tikrino Panevėžio visuomenės sveikatos centro specialistai (periodinis patikrinimas).

IX. KORUPCIJOS PREVENCIJA

Pagrindinis viešosios įstaigos Nacionalinio kraujo centro tikslas – gerinti Lietuvos gyventojų sveikatą, mažinti gyventojų sergamumą ir mirtingumą aprūpinant sveikatos priežiūros įstaigas krauju, kraujo komponentais ir vaistiniais preparatais. Tam, kad būtų užtikrintas šio tikslo vykdymas, VŠĮ Nacionalinio kraujo centro darbuotojai telkia ir kviečia donorus, vykdo jų atranką, ima donorų kraują. Neformalių mokėjimų praktikos kraujo donorystės įstaigose nėra. VŠĮ Nacionalinio kraujo centro vykdoma kraujo donorystės veikla nėra korupcinio pobūdžio veikla bei nesuteikia pagrindo donorų neoficialiems mokėjimams nei gydytojams nei kitam personalui.

VŠĮ Nacionalinis kraujo centras siekia, kad visuomenei nekiltų abejonių dėl įstaigos teikiamų paslaugų skaidrumo - netoleruojamos korupcijos apraiškos - kyšininkavimas, tarpininko kyšininkavimas, papirkimas, piktnaudžiavimas tarnybine padėtimi, tarnybos pareigų neatlikimas ir kitos korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos, kai tokių veikų padarymu siekiama ar reikalaujama kyšio, papirkimo arba nuslėpti, užmaskuoti kyšininkavimą ar papirkimą.

VšĮ Nacionaliniame kraujo centre centro direktoriaus įsakymu paskirtas asmuo, atsakingas už korupcijos prevenciją ir kontrolę kraujo centre. VšĮ Nacionalinio kraujo centro internetinėje svetainėje adresu www.kraujodonoryste.lt/ yra viešai prieinama ir skelbiama VšĮ Nacionalinio kraujo centro direktoriaus 2011 m. lapkričio mėn. 28 d. Įsakymu Nr. B – 266 patvirtinta “Korupcijos prevencijos VšĮ Nacionaliniame kraujo centre programa” ir 2011 m. lapkričio mėn. 28 d. direktoriaus įsakymu Nr. B – 266 patvirtintas “Korupcijos prevencijos NKC programos įgyvendinimo 2011-2014 metais priemonių planas”, nuoroda į Lietuvos Respublikos baudžiamąjį kodeksą bei informacinis skelbimas dėl donoro kreipimosi į atsakingas institucijas, susidūrus su korupcinio pobūdžio veikla.

2013 metais korupcinio pobūdžio apraiškų VšĮ Nacionaliniame kraujo centre neužfiksuota.

X. VIEŠIEJI PIRKIMAI

VšĮ Nacionaliniame kraujo centre viešieji pirkimai vykdomi vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymu, poįstatyminiais teisės aktais, reglamentuojančiais viešuosius pirkimus, VšĮ Nacionalinio kraujo centro direktoriaus patvirtintais norminiais teisės aktais - procedūros aprašu PA11-NKC Pirkimų valdymas, instrukcija I 1/PA11-NKC Viešųjų pirkimų organizavimas ir vykdymas bei VšĮ Nacionalinio kraujo centro direktoriaus įsakymu patvirtintomis VšĮ Nacionalinio kraujo centro supaprastintų viešųjų pirkimų taisyklėmis. VšĮ Nacionalinio kraujo centro Klaipėdos ir Panevėžio filialai, vykdydami viešuosius pirkimus, vadovaujasi Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymu, poįstatyminiais teisės aktais, reglamentuojančiais viešuosius pirkimus, procedūros aprašu PA11-NKC Pirkimų valdymas bei VšĮ Nacionalinio kraujo centro filialų direktorių įsakymais patvirtintais dokumentais.

Pirkimai VšĮ Nacionaliniame kraujo centre ir kraujo centro filialuose 2013 metais buvo vykdomi atsižvelgiant į VšĮ Nacionalinio kraujo centro direktoriaus įsakymu patvirtintus metinius prekių, paslaugų, darbų ir informacinių technologijų ir telekomunikacijų pirkimų planus, kraujo centro ir centro filialų gamybinius poreikius bei finansines galimybes.

Viešųjų pirkimų konkursus, kada perkama atvirų ar supaprastintų atvirų konkursų būdu, vykde VšĮ Nacionalinis kraujo centras Vilniuje ir šių konkursų metu buvo perkami prekių ar paslaugų kiekiai, užtikrinant, kad šiomis prekėmis būtų aprūpinami ilr kraujo centro filialai. Kraujo centro filialai 2013 metais vykde prekių, darbų ir paslaugų viešuosius pirkimus taikant mažos vertės pirkimo apklausos būdą.

VšĮ Nacionalinis kraujo centras 2013 metais vykde 8 atvirus konkursus, įvykdžius viešojo pirkimo procedūras, buvo pasirašyta sutarčių 16 134 118,92 litų sumai:

- Medicinos priemonių (binto, pleistro, tvarstukų, adapterių ir kt.) viešojo pirkimo atviras konkursas – sutartis pasirašyta 77 851,95 litų sumai;

- Medicinos prietaisų (kraujo maišų) viešojo pirkimo atviras konkursas – sutartis pasirašyta 3135510,0 litų sumai;

- Medicinos prietaisų (kraujo maišytuvų – svarstyklių su užlydymu, šaldiklių, šaldytuvų) viešojo pirkimo atviras konkursas – sutartis pasirašyta 289 177,90 litų sumai;

- Donorinių sulankstomų mobilių lovų viešojo pirkimo atviras konkursas – sutartis pasirašyta 46948,00 litų sumai;

- Laboratorinių diagnostikos reagentų viešojo pirkimo atviras konkursas – sutartis pasirašyta 10429544,80 litų sumai;

- Laboratorinių diagnostikos reagentų viešojo pirkimo atviras konkursas – sutartis pasirašyta 717466,37 litų sumai;

- Medicinos įrangos (vakuuminių mėgintuvėlių, mikromėgintuvėlių, lancetų ir kt.), viešojo pirkimo atviras konkursas – sutartis pasirašyta 1 303 114,90 litų sumai;

- Laboratorinių diagnostikos reagentų, skirtų imunoematologinių tyrimų atlikimui, viešojo pirkimo atviras konkursas – sutartis pasirašyta 134505,0 litų sumai.

2013 metais buvo pradėti du viešojo pirkimo atviri konkursai - automobilių viešojo pirkimo išperkamosios nuomos būdu atviras konkursas ir medicinos prietaisų (kraujo maišų) viešojo pirkimo atviras konkursas.

2013 metais taip pat buvo vykdyti 3 supaprastinti atviri konkursai, kuriuos įvykdžius pasirašyta sutarčių 301 098,18 litų sumai:

- Hematologinės medžiagos (albumino) viešojo pirkimo supaprastintas atviras konkursas - sutartis pasirašyta 175 056,96 litų sumai;
- Kompiuterinės programos eProgesa tinkamumo patvirtinimo (validavimo) paslaugos viešojo pirkimo supaprastintas atviras konkursas - sutartis pasirašyta 87 528,0 litų sumai;
- Diagnostikos reagentų ir sąnaudinių medžiagų, skirtų pilnai automatizuotam hematologiniam analizatoriui MEK-6400K, viešojo pirkimo supaprastintas atviras konkursas - sutartis pasirašyta 38513,22 litų sumai.

VšĮ Nacionalinis kraujo centras 2013 metais vykdė 3 pirkimus neskelbiamų derybų būdu:

- Keturgubų PVC kraujo maišų (TOP-TOP) du viešieji pirkimai neskelbiamų derybų būdu – sutartys pasirašytos 200 600,0 litų sumai ir 167 160,0 litų sumai.
- Patalpų nuomos nuolatiniam kraujo ėmimo punktui Šiauliuose viešasis pirkimas neskelbiamų derybų būdu – sutartis pasirašyta 116 188,80 litų sumai.

Viso įvykdžius viešuosius pirkimus neskelbiamų derybų būdu, pasirašyta sutarčių 483 948,80 litų sumai.

2013 metais buvo vykdyti pirkimai per CPO (Centrinę perkančiąją organizaciją) ir pasirašyta sutarčių 336 133,99 litų sumai: elektros energijos du pirkimai - sutartys pasirašytos 137 595,0 litų sumai ir 191 180,0 litų sumai. Taip pat buvo vykdyti mažos vertės pirkimai per CPO ir pasirašyta sutarčių 7 358,99 litų sumai.

Vykdamas mažos vertės pirkimus, 2013 metais VšĮ Nacionaliniame kraujo centre Vilniuje buvo įvykdyta mažos vertės prekių, paslaugų ir darbų pirkimų už 2 667 026,42 litus (įskaitant PVM).

VšĮ Nacionalinio kraujo centro Klaipėdos ir Panevėžio filialai vykdė tik mažos vertės pirkimus apklausos būdu.

Vykdamas neatlygintinos kraujo donorystės propagavimo programą 2013 metais, buvo pasirašyta sutarčių 856 486,04 litų sumai. Visi pirkimai buvo vykdyti mažos vertės pirkimo apklausos būdu.

VšĮ Nacionalinis kraujo centras 2013 metais ne tik pats skelbė viešojo pirkimo konkursus, bet taip pat dalyvavo asmens sveikatos priežiūros įstaigų organizuojamuose viešojo pirkimo konkursuose dėl kraujo komponentų ir preparatų tiekimo. VšĮ Nacionalinis kraujo centras siekia pakeisti ASPĮ aprūpinimo kraujo komponentais bei atsiskaitymo už kraujo komponentus teisinį reglamentavimą. **Pakeitus teisinį reglamentavimą, būtų pašalinta konkurencija tarp kraujo donorystės įstaigų, ASPĮ ir kraujo donorystės įstaigos nepatirtų viešųjų pirkimų konkursų organizavimo išlaidų, sumažėtų motyvacija ASPĮ dirbtinai riboti kraujo komponentų vartojimą siekiant taupyti ASPĮ lėšas, kraujo donorystės įstaigos taptų nepriklausomos nuo trumpalaikių (dažniausiai 1 metams) viešųjų pirkimų būdu sudaromų kraujo tiekimo sutarčių, kas leistų planuoti ir įgyvendinti ilgalaikes investicijas į komponentų saugumą ir kokybės užtikrinimą, kraujo komponentų tiekimą ASPĮ, darbuotojų darbo sąlygų ir kvalifikacijos gerinimą (įranga, transportas, patalpos).**

XI. ŪKINĖ VEIKLA

Siekiant užtikrinti efektyvią, racionalią, patikimą ir saugią VšĮ Nacionalinio kraujo centro ir kraujo centro filialų veiklą, 2013 metais VšĮ Nacionaliniame kraujo centre ir filialuose buvo užtikrinta VšĮ Nacionalinio kraujo centro energetinių sistemų funkcionavimas, vykdoma technikos priežiūra ir remontas, pastatų, statinių, patalpų priežiūra ir remontas, teritorijos priežiūra, personalo apsauga nuo nelaimingų atsitikimų, centro bei jo filialų informacinių technologijų sistemos veikimo užtikrinimas.

Buvo užtikrinama kraujo centro ir kraujo centro filialų materialinių vertybių apsauga, ekonomiškasis šilumos naudojimas, tuo pačiu mažinant išlaidas šildymui, tvarkoma, prižiūrima ir reguliuojama kraujo centro patalpų centrinio šildymo sistema, kontroliuojamas liftų, apšvietimo, ventiliacijos, kanalizacijos ir kitų sistemų tvarkymas, jų techninis stovis ir šalinami gedimai.

Buvo dalyvaujama aprūpinant ūkiniu - techniniu inventoriu, kompiuterine - informacine technika, kanceliarinėmis prekėmis, užsakomi, priimami ir paruošiami naudojimui nauji įrengimai ir aparatūra.

Metų eigoje buvo užtikrintas kokybiškas ir racionalus transporto priemonių naudojimas, vykdyta transporto priemonių priežiūra ir savalaikis jų remontas, buvo atliekama medicinos įrangos priežiūra bei remontas pagal kraujo centro galimybes, organizuota medicinos įrangos metrologinė patikra.

Siekiant užtikrinti gaisrinės saugos reikalavimų vykdymą, buvo savalaikiai tikrintas tam reikalingas inventorių, pildyti gesintuvai, taip pat užtikrintas centro darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų vykdymas, kontroliuojamas darbuotojų sveikatos patikrinimo pagal patvirtintą grafiką periodiškumas.

2013 metais buvo kontroliuojamas ir užtikrinamas darbuotojų patekimo į teritoriją ir patalpas, judėjimo ir kontrolės sistemos administravimas bei atliekami instaliavimo ir atnaujinimo darbai, atliekami telekomunikacijos tinklų (telefoninių ir interneto linijų) atnaujinimo, priežiūros bei programavimo darbai.

XII. FINANSINĖ IR EKONOMINĖ VEIKLA

1. Finansinė veikla.

Buhalterinė apskaita VšĮ Nacionaliniame kraujo centre ir kraujo centro filialuose vedama vadovaujantis Lietuvos Respublikos finansų ministro, Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Finansų ministerijos direktoriaus, VšĮ Nacionalinio kraujo centro direktoriaus bei VšĮ Nacionalinio kraujo centro Panevėžio ir Klaipėdos filialų direktorių įsakymais ir kitais norminiais teisės aktais, reglamentuojančiais buhalterinę apskaitą.

2013 m. VšĮ Nacionaliniame kraujo centre buvo parengti ir laiku pateikti šie dokumentai: finansinių ataskaitų rinkiniai, PVM deklaracijos, mėnesinės pajamų mokesčio nuo A klasės pajamų deklaracijos, biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo ataskaitos, PSDF biudžeto išlaidų vykdymo apyskaita, ir kt., atlikta metinė viso turto ir išipareigojimų inventorizacija.

2013 metais buvo atliekama įprastinė VšĮ Nacionalinio kraujo centro bei Klaipėdos ir Panevėžio filialų buhalterinė apskaita.

VšĮ Nacionalinis kraujo centras sutarties su Vilniaus teritorine ligonių kasa pagrindu iš privalomojo draudimo fondo biudžeto 2013 metais gavo lėšų donorių kompensacijoms, taip pat lėšų neatlygintinai kraujo donorystei skatinti.

Pajamos ir išlaidos

VšĮ Nacionalinio kraujo centro ūkiniai metai sutampa su kalendoriniais metais.

Viešosios įstaigos Nacionalinis kraujo centras savininkas yra Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija.

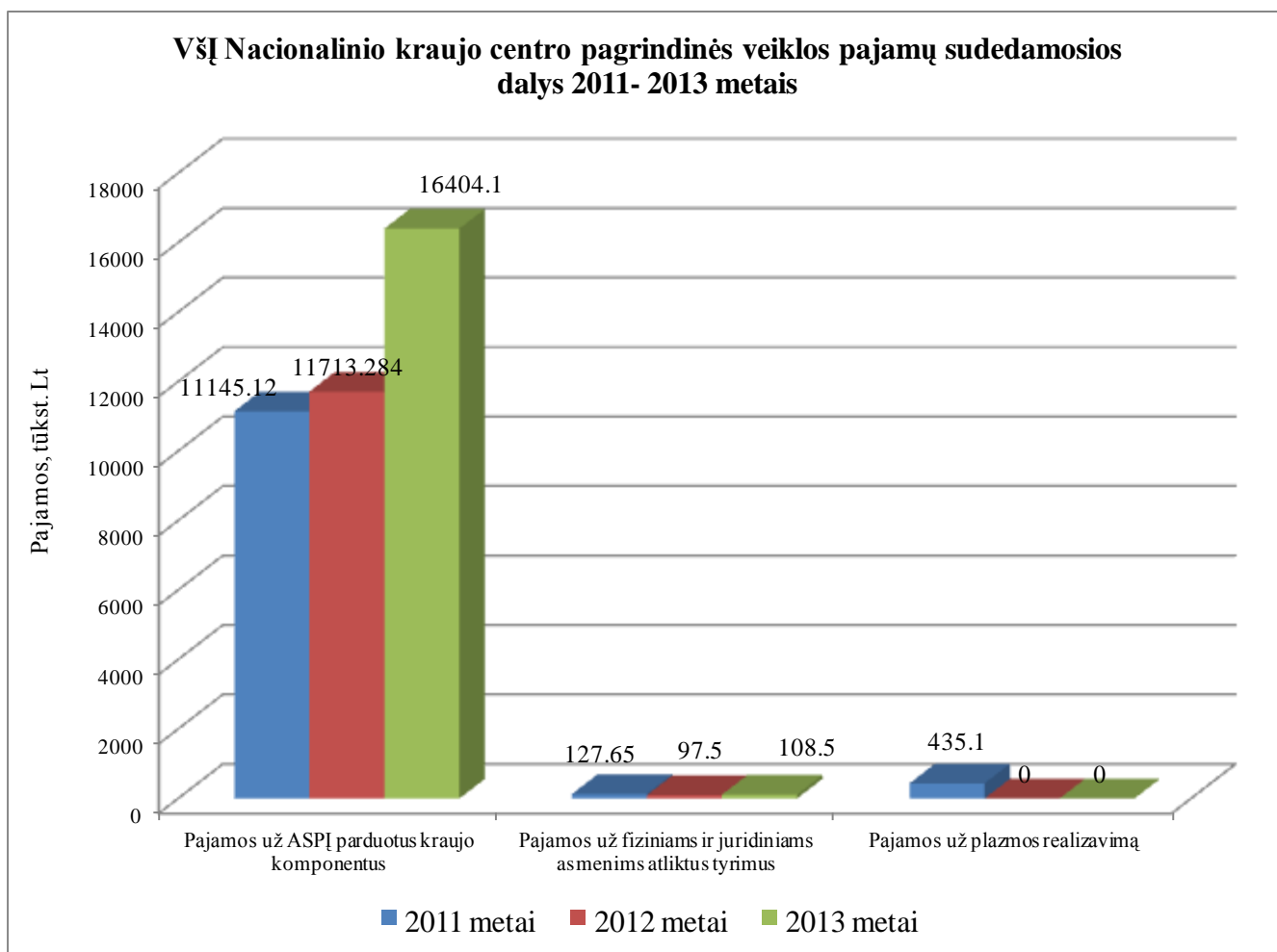
2013 metais viešosios įstaigos Nacionalinio kraujo centro (įskaitant ir filialus) pagrindinės veiklos pajamos sudarė 32 280,6 tūkst. Lt, iš jų:

- finansavimo pajamos iš kitų šaltinių sudarė 15 768,0 tūkst. Lt;
- pagrindinės veiklos kitos pajamos sudarė 16 512,6 tūkst. Lt.

2013 metais viešosios įstaigos Nacionalinio kraujo centro kitos veiklos pajamos sudarė 325,2 tūkst. Lt.

2013 metais viešosios įstaigos Nacionalinio kraujo centro (įskaitant ir filialus) veiklos pajamos sudarė 32 605,8 tūkst. litų.

VšĮ Nacionalinio kraujo centro pagrindinės veiklos pajamų sudedamosios dalys parodytos 21 paveiksle.

2013 metais VŠĮ Nacionalinio kraujo centro sąnaudos sudarė 31 021,1 tūkst. Lt.
VŠĮ Nacionalinio kraujo centro 2013 – ū metų veiklos sąnaudų struktūra parodyta 5 lentelėje.

5 lentelė. VŠĮ Nacionalinio kraujo centro 2013 metų sąnaudų struktūra

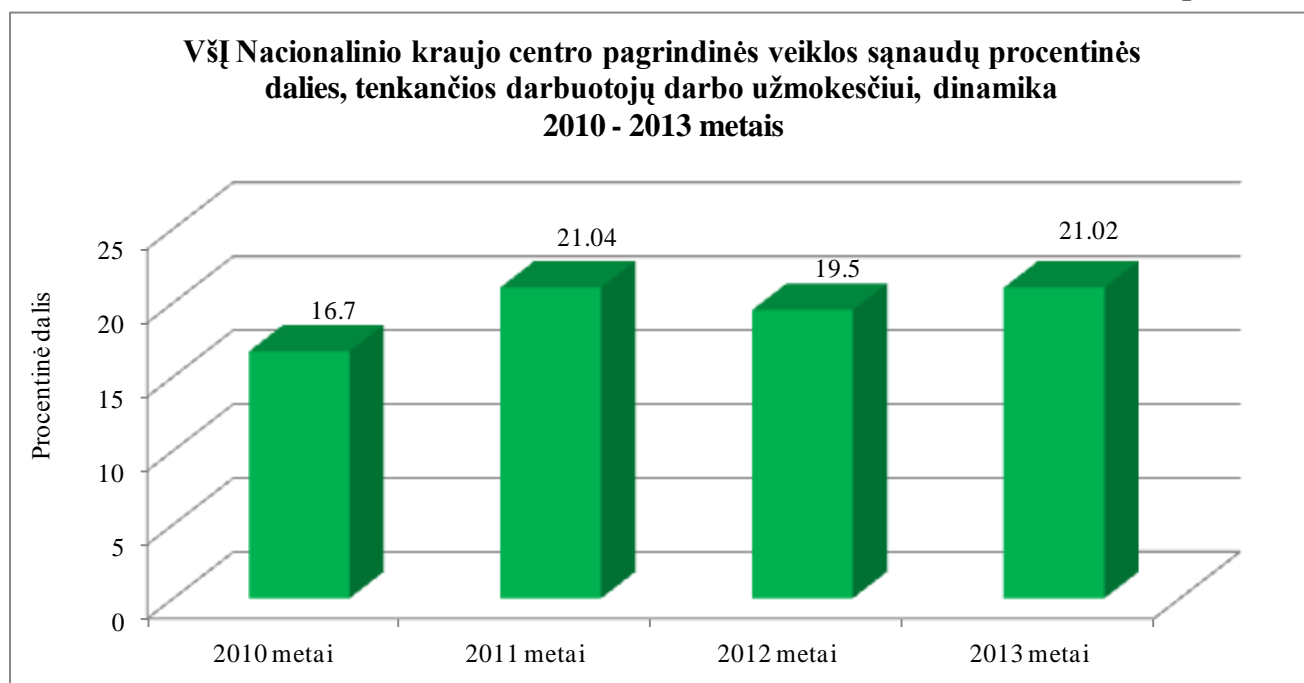
Eil. Nr.	Sąnaudų pavadinimas	Sąnaudos, litais
1	2	3
1.	Pagrindinės veiklos sąnaudos iš viso, iš jų:	30 694 828,44
1.1	Darbuotojų darbo užmokestis ir socialinis draudimas	6 451 799,27
1.2	Ilgalaikio turto nusidėvėjimas (amortizacija)	304 671,72
1.3	Komunalinės paslaugos ir ryšiai	626 174,94
1.4	Komandiruotės	14 746,8
1.5	Transportas	381 075,52
1.6	Kvalifikacijos kėlimas	19 214,21
1.7.	Remontas ir eksploatacija	93 067,13
1.8	Nuvertėjimas ir nurašytos sumos	-

1	2	3
1.9	Sunaudotų ir panaudotų atsargų savikaina	19 261 054,13
1.10	Nuoma	55 161,27
1.11	Kitos paslaugos	368 482,58
1.12	Kita (parama, kompensacijos ir kt.)	3 119 380,87
2.	Pagrindinės veiklos perviršis ar deficitas	1 585 780,60
3.	Kitos veiklos rezultatas	18 763,13
3.1.	Kitos veiklos pajamos	325 153,0
3.2.	Kitos veiklos sąnaudos	306 389,87
4.	Finansinės ir investicinės veiklos rezultatas	-19 838,5
5.	Grynasis perviršis ar deficitas (+/-)	+1 584 705,23

VŠĮ Nacionalinio kraujo centro ir kraujo centro filialų 2013 metų finansinės veiklos rezultatas: + 1 584,7 tūkst. litų.

VŠĮ Nacionalinio kraujo centro pagrindinės veiklos sąnaudų procentinės dalies, tenkančios darbuotojų darbo užmokesčiui, dinamika 2010 - 2013 metais parodyta 22 paveiksle.

22 paveikslas

VŠĮ Nacionalinis kraujo centras ir kraujo centro filialai 2013 metais įsigijo ilgalaikio materialaus turto už 111,6 tūkst. litų, nematerialaus turto 2013 metais nebuvo įsigyta.

Perleisto ilgalaikio turto nebuvo.

VŠĮ Nacionalinio kraujo centro dalininko teises ir pareigas įgyvendina Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija. 2013 metais nebuvo jokių dalininko įnašų į VŠĮ Nacionalinio kraujo centro biudžetą, taip pat nebuvo ir išlaidų išmokoms su viešosios įstaigos dalininku susijusiems asmenims.

VŠĮ Nacionaliniame kraujo centre yra patariamasis organas – Stebėtojų taryba, kitų kolegialių organų viešojoje įstaigoje Nacionalinis kraujo centras nėra, todėl 2013 metais nebuvo jokių išlaidų

kolegialių organų narių darbo užmokesčiui bei kitoms kolegialių organų narių išmokoms. VšĮ Nacionalinio kraujo centro Stebėtojų tarybos nariams taip pat nebuvo jokių išlaidų.

VšĮ Nacionalinio kraujo centro direktoriaus priskaitytas darbo užmokestis 2013 metais sudarė 61673,68 Lt, sumokėtos socialinio draudimo įmokos – 19 106,51 Lt, kitos išlaidos (komandiruotėms ir išlaidos už mobilųjų ryši) – 447,18 Lt.

6 lentelė. Informacija apie VšĮ Nacionaliniame kraujo centre ir kraujo centro filialuose imant kartu vidutinį 2013 m. 1 mėnesio 1,0 etato priskaitytą darbo užmokestį

Eil. Nr.	Pareigybės pavadinimas	Vidutinis 1 mėnesio 1,0 etato priskaičiuotas darbo užmokestis, litais
1.	Gydytojai	3 375,0
2.	Slaugos specialistai	2 520,0
3.	Kitas personalas	2 494,0

1.2. Sutartinių įsipareigojimų su Vilniaus teritorine ligonių kasa vykdymas

Vykdam sutarties su VšĮ Nacionaliniu kraujo centru įsipareigojimus, Vilniaus teritorinė ligonių kasa viešajai įstaigai Nacionalinis kraujo centras skyrė 2 475,2 tūkst. litų lėšų, kurios buvo paskirstytos sekančiai:

- 1 680,1 tūkst. litų kompensacijoms kraujo donorams;
- 795,1 tūkst. litų neatlygintinai kraujo donorystei propaguoti.

VšĮ Nacionalinis kraujo centras, kartu su filialais Klaipėdoje ir Panevėžyje, 2013 metais kompensacijoms kraujo donorams išmokėjo 1 573,4 tūkst. litų.

Iš Neatlygintinos kraujo donorystės propagavimo programos 2006 – 2015 m. lėšų, 2013 metams VšĮ Nacionaliniam kraujo centrui skirtų 795,1 tūkst. litų, VšĮ Nacionalinis kraujo centras išsivino 789,1 tūkst. litų.

Iš viso į PSDF biudžetą gražinta 112,7 tūkst. Lt nepanaudotų lėšų.

2. Ekonominė veikla

Vykdam ekonominę veiklą VšĮ Nacionaliniame kraujo centre, 2013 metais buvo rengiamos VšĮ Nacionalinio kraujo centro konservuoto kraujo, jo komponentų ir preparatų mėnesio ataskaitos, ataskaitos apie kraujo preparatų gamybą ir tiekimą ASPĮ; buvo sudaryta VšĮ Nacionalinio kraujo centro metinė ataskaita (forma Nr. 30-1).

Vykdoma ilgalaikio turto pagal panaudą, trumpalaikio turto apskaita ir kontrolė. Skaičiuojami ilgalaikio turto pagal panaudą amortizaciniai atskaitymai, parengtos metinės apyskaitos apie ilgalaikio turto judėjimą. Centro turtas nurašomas dalyvaujant VšĮ Nacionalinio kraujo centro direktoriaus įsakymu sudarytai komisijai.

Vykdoma viešųjų pirkimų būdu centre įsigytų prekių ir paslaugų apskaita ir kontrolė. Vykdomas planinėse paraiškose nurodyto prekių asortimento ir kiekių sutikrinimas su patvirtintu metiniu pirkimo planu.

XIII. KIEKYBINIAI IR KOKYBINIAI VŠĮ NACIONALINIO KRAUJO CENTRO 2013 METŲ VEIKLOS VERTINIMO RODIKLIAI

1. Kiekybiniai veiklos vertinimo rodikliai

1.1. 2013 metais VšĮ Nacionalinio kraujo centro finansinės veiklos rezultatas: + 1 584,7 tūkst. litų.

1.2. VšĮ Nacionaliniame kraujo centre 2013 metais sąnaudos darbo užmokesčiui sudarė 21,02 % nuo VšĮ Nacionalinio kraujo centro pagrindinės veiklos sąnaudų.

1.3. Sąnaudų valdymui VšĮ Nacionaliniame kraujo centre 2013 metais sudarė 796 366,45 litų arba 2,568 % nuo visų VšĮ Nacionalinio kraujo centro sąnaudų (sąnaudų valdymui skaičiuotos pagal SAM rekomendacijas) arba 2,594 % nuo VšĮ Nacionalinio kraujo centro pagrindinės veiklos sąnaudų.

1.4. VšĮ Nacionalinis kraujo centras 2013 metais savo veiklai neturėjo jokio finansavimo nei iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto (sutartis su Vilniaus teritorine ligonių kasa pasirašyta tik dėl kompensacijų kraujo donorams ir lėšų neatlygintinos kraujo donorystės propagavimui skyrimo), nei iš kitų valstybės biudžeto šaltinių. Pagrindinės veiklos pajamas sudarė lėšos, gautos už asmens sveikatos priežiūros įstaigoms, pagal ASPĮ skelbiamus konkursus kraujo komponentams, atviros rinkos sąlygomis konkuruojant dėl kraujo komponentų kainų, parduodamus kraujo komponentus. Tokiu būdu, visas ne iš PSDF ar kitų valstybės biudžetų fondų gautas finansavimas viešojoje įstaigoje Nacionalinis kraujo centras per 2013 metus vertintinas kaip papildomi finansavimo šaltiniai, kurie sudarė 16 512,6 tūkst. litų (arba 100 proc. visų pagrindinės veiklos pajamų).

2. Kokybiniai veiklos vertinimo rodikliai

2.1. VšĮ Nacionaliniame kraujo centre 2013 metais buvo apklaustas 441 donoras anketavimo būdu. Atliktos kraujo donorų apklausos rezultatai rodo, kad daugiau kaip 85 % apklaustųjų VšĮ Nacionalinio kraujo centro donorų aptarnavimą įvertino teigiamai.

2.2. VšĮ Nacionaliniame kraujo centre 2013 metais nebuvo užregistruota nei vieno donoro skundo.

2.3. VšĮ Nacionaliniame kraujo centre įdiegta ir veikia kokybės vadybos sistema, atitinkanti tarptautinio standarto ISO 9001:2008 / LST EN ISO 9001:2008 reikalavimus. 2013 metais atliktas VšĮ Nacionalinio kraujo centro sertifikacinis auditas ir VšĮ Nacionaliniam kraujo centrui išduotas sertifikatas, patvirtinantis, kad VšĮ Nacionaliniame kraujo centre įdiegta ir veikianči kokybės vadybos sistema atitinka tarptautinio standarto ISO 9001:2008 / LST EN ISO 9001:2008 reikalavimus. Audito metu neatitiktųjų nenustatyta.

2.4. 2013 metais VšĮ Nacionaliniam kraujo centrui buvo nustatytas ne daugiau kaip 15 % darbuotojų kaitos rodiklis, faktinis darbuotojų kaitos rodiklis 2013 metais - 24,39 %. 2013 metais VšĮ Nacionaliniame kraujo centre, įskaitant ir filialus, buvo atleisti 29 darbuotojai, priimtas 51 darbuotojas.

Priežastys, nulėmusios aukštesnį darbuotojų kaitos rodiklį 2013 metais, yra šios:

- Sustabdyta UAB „Kraujo donorystės centrui“ išduota licencija teikti kraujo donorystės ir laboratorinės diagnostikos paslaugas. VšĮ Nacionalinis kraujo centras buvo įpareigotas aprūpinti visos respublikos asmens sveikatos priežiūros įstaigas kraujo komponentais. Tam, kad šis įpareigojimas būtų įgyvendintas, VšĮ Nacionalinis kraujo centras turėjo suintensyvinti donorų telkimą, padidinti kraujo ruošimo ir kraujo komponentų gamybos apimtį, taip pat padidėjo aptarnaujamų ASPĮ skaičius, į kurias pristatomi (vežami) kraujo komponentai, ko pasekoje buvo padidintas darbuotojų skaičius kraujo centre.

- 2013 m. pradėjo veikti VšĮ Nacionalinio kraujo centro Panevėžio filialo Šiaulių mobilus punktas ir, priėmus naujų darbuotojų, buvo suformuota mobili brigada darbiui Šiaulių mobiliame punkte. Tuo siekiama užtikrinti Šiaulių krašto ligoninių aprūpinimą kraujo komponentais ir sudaryti sąlygas Šiaulių krašto donorams duoti kraujo jiems patogioje vietoje.

- 2013 m. gruodžio mėn. įvyko viešasis konkursas VšĮ Nacionalinio kraujo centro direktoriaus pareigoms užimti. Keletas darbuotojų, sužinoję, kad iki šiol VšĮ Nacionalinio kraujo centro direktoriaus pareigas ėjęs direktorius nelaimėjo viešojo konkurso, net nesulaukę konkurso rezultatų patvirtinimo ir naujojo VšĮ Nacionalinio kraujo centro direktoriaus paskyrimo, nutraukė darbo sutartis su VšĮ Nacionaliniu kraujo centru.

2.5. VšĮ Nacionalinis kraujo centras 2013 metais kraujo komponentus ir preparatus teikė 69 asmens sveikatos priežiūros įstaigoms.

2.6. VšĮ Nacionalinis kraujo centras 2013 metais į asmens sveikatos priežiūros įstaigas išdavė 53903 vienetų eritrocitų be trombocitų - leukocitų sluoksnio pridėtiniame tirpale, 5262 vienetų eritrocitų be leukocitų pridėtiniame tirpale ir 81 vienetą nuplautų eritrocitų.

2.7. 2014 metais numatoma baigti 2013 metais pradėtą VšĮ Nacionaliniame kraujo centre įdiegtos ir veikiančios kraujo donorystės įstaigos specializuotos programos eProgesa validavimą (tinkamumo patvirtinimą). Pasikeitus VšĮ Nacionalinio kraujo centro prioritetams, nuspręsta, kad plėtoti įdiegtą kraujo donorystės įstaigos specializuotą programą eProgesa jos nevalidavus, yra netinkamas sprendimas.

2013 metais atlikus išsamią analizę dėl kraujo donorystės įstaigos specializuotos programos eProgesa kraujo donorų išankstinės registracijos modulio įsigijimo tikslingumo, buvo konstatuota, kad šiuo metu programą eProgesa papildyti daug laiko ir lėšų įdiegimui reikalaujančiu kraujo donorų išankstinės registracijos moduliui netikslinga, nes:

- numatyta 2014 m. pertvarkyti ir atnaujinti VšĮ Nacionalinio kraujo centro internetinę svetainę, kuri taptų vienu iš pagrindinių informacijos donorams teikimo šaltinių ir būtų patogi naudoti vartotojams;

- planuojama įdiegti donorų eilių reguliavimo sistemą;

- kraujo donorystės įstaigos specializuota programa eProgesa, įstaigos internetinė svetainė ir donorų eilių reguliavimo sistema turi veikti kaip viena visuma. Įgyvendinus dvi pirmąsias numatytas priemones gali paaiškėti, kad donorų išankstinės registracijos modulio įsigijimas iš viso netikslingas.

XIV. IŠVADOS

Įvertinus VšĮ Nacionalinio kraujo centro 2013 metų veiklą ir susumavus veiklos rezultatus, galima daryti šias išvadas:

1. Įvykdytas vienas pagrindinių viešosios įstaigos Nacionalinio kraujo centro veiklos uždavinių – laiku aprūpinti šalies asmens sveikatos priežiūros įstaigas krauju ir jo komponentais.

2. Užtikrinta stabili viešosios įstaigos Nacionalinio kraujo centro finansinė situacija.

3. 2013 metais VšĮ Nacionalinio kraujo centro finansinės veiklos rezultatas yra + 1 584,7 tūkst. Lt.

4. VšĮ Nacionaliniame kraujo centre 2013 metais iš viso buvo 61 254 kraujo ir jo komponentų donacijos, iš jų 21 918 neatlygintinos, kas sudarė 35,78 %.

5. VšĮ Nacionalinis kraujo centras 2013 m. gruodžio 31 dienai neturėjo uždelstų finansinių įsiskolinimų.

6. Įgyvendintos 4 iš 6 VšĮ Nacionalinio kraujo centro 2013 metams iškeltų siektinų veiklos užduočių, dvi užduotys neįgyvendintos dėl objektyvių ir pateisinamų priežasčių.

7. VšĮ Nacionaliniame kraujo centre įdiegta ir veikia kokybės vadybos sistema, atitinkanti tarptautinio standarto ISO 9001:2008 / LST EN ISO 9001:2008 reikalavimus.

8. VšĮ Nacionaliniame kraujo centre užtikrinta veikla, atitinkanti kraujo donorystės įstaigų Geros praktikos ir Geros gamybos principus.

9. Sėkmingai įsisavintos Neatlygintinos kraujo donorystės propagavimo programos 2013 metams skirtos lėšos.